

● ANI DE LUPTĂ EROICĂ

(Un reportaj-evocare la împlinirea a patru decenii și jumătate de la marile bătălii proletare din ianuarie — februarie 1933)

● LOCOMOTIVA SE PUNE

ÎNAINTEA TRENULUI

ȘI DATORIA

ÎNAINTE DE ORIGE

(De ziua cefeștilor, un reportaj despre cinci generații de muncitori ai unui depou centenar)

AUTOCONDUCEREA MUNCITOREASCĂ

Prin adunările generale ale oamenilor muncii, care se desfășoară în aceste zile în întreaga țară, democrația noastră socialistă își arată, încă o dată, și în chip pilduitor, forța. În aceste întruniri supreme ale conducerii muncitorești se exprimă nemijlocit punctul de vedere muncitoresc asupra chestiunilor economice și, legat de cele economice, asupra problemelor mai binelui în toată viața noastră. Felul în care se desfășoară adunările generale e felul cel mai drept al democrației, așa cum înțeleg să o gândească și să o cinstească producătorii bunurilor materiale. Dacă anul 1978 este un an hotărâtor pentru cincinalul în curs, dacă acest cincinal este hotărâtor pentru realizarea marilor ambiții economice ale țării românești, e firesc să luăm aminte la hotărârea cu care clasa conducătoare a societății noastre decide în forumul autoconducerii muncitorești în baza unei analize drepte, atât a lucrurilor bune împlinite, cât și a celor încă neîmplinite, mersul muncii în lunile ce vin, în anul decisiv ce ne stă înainte. S-a văzut și se vede în aceste adunări generale că, răspunzând cu mare însoțire îndemnurilor pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu le adresează clasei muncitoare, tuturor cetățenilor țării de a-și pune neprecupețit toate puterile în slujba interesului colectiv, de a înfăptui, de a face fapt, adică, din hotărârile Congresului al XI-lea al partidului, oamenii muncii cercează cu amănuntul toate căile ce duc la perfecționarea condiției muncii și a muncitorului însuși și din asta la o producție mai bogată de calitate superioară. Anul 1978 este hotărâtor pentru acest cincinal și el pretinde saltul la o nouă calitate a muncii. Stă în puterea muncitorilor să-l facă fapt, stă în fața conștiinței lor și problema excepțională a valorificării superioare a materiei prime și a energiei și creșterea producției la mia de lei fonduri fixe, a perfecționării tehnologiilor și creșterea calității propriu-zise a bunurilor produse. Tot ce la nivelul unei secții, al unei întreprinderi, al unui departament economic e cifră și statistică, la nivelul fiecărui om al muncii e numai lucru concret și odată cu acest lucru de o concretețe netăgăduită faptul că o muncă mai spornică de randament și calitate sporită înseamnă traiul mai bun, al lui, al fiecăruia om și al familiei lui. Oamenii muncii au avut acum cuvinte de mare satisfacție, aprobând cu toate argumentele muncii lor propunerile făcute de tovarășul

Nicolae Ceaușescu și aprobate de Comitetul Politic Executiv al P.C.R. cu privire la îmbunătățirea Legii retribuției, în sensul legării și mai strânse a venșurilor fiecăruia de calitatea și cantitatea muncii, de contribuția la îndeplinirea planului. Cei ce muncesc, conducători și producători, deopotrivă, sint chemați prin aceste perfecționări să decidă în mai mare măsură asupra beneficiilor realizate. Vorbim adesea de creșterea gradului de conștiință și iată unul din momentele în care această creștere are prilejul de a-și dovedi calitatea reală. Oamenii muncii dezbate starea muncii, având o cunoaștere din ce în ce mai largă și mai exactă a pirghiilor prin care se realizează beneficiul, al iutorilor celor care se cuvin a fi cu prioritate făcute. Pirghiile acestea, dintre care disciplina și spiritul gospodăresc, răspunderea și efortul de continuă perfecționare profesională se situează la loc de frunte, sint lucruri simple, dar o simplitate care cere din zi în zi gândire și acțiune la cei mai înalți parametri.

Adunările generale ale oamenilor muncii insumează un valoros tezaur de idei și propuneri care se contopesc într-un angajament cuprinzător. Oamenii muncii se angajează cu toată fermitatea să realizeze, deopotrivă cu producția fizică, indicii calitativi ai planului. Ei fac din principiul răspunderii muncitorești pentru destinele întreprinderii și ale economiei un ansamblu, o chestiune de căpătii a fiecărei zile de muncă pentru ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, ei propun și aprobă programe de măsură pentru valorificarea deplină a potențialului uman și tehnic, pentru ca nivelul de trai să crească sensibil, așa cum hotărâște programul partidului, pentru ca creșterea să fie simțită de fiecare, pentru ca fiecăruia să-i fie limpede că numai munca bună face viața mai bună.

„Acum — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvintarea la recenta Consfătuire de lucru consacrată problemelor agriculturii — hotărâtoare este munca, activitatea practică — de sus pînă jos, pînă la fiecare colectiv de oameni ai muncii — pentru realizarea în viață a celor hotărâte”. Cuvinte minunate, care stau de îndemn nu numai în agricultură, ci în toată viața economică. Acum, într-adevăr, munca e hotărâtoare în România și numai munca trebuie să fie măsura gîndului și faptei fiecăruia.

TUDOR OCTAVIAN ■

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU A FĂCUT O NOUĂ VIZITĂ DE LUCRU ÎN JUDEȚUL TIMIȘ

Desfășurat într-o ambianță sărbătorească, fructuosul dialog cu locuitorii acestor meleaguri a prilejuit o puternică manifestare a hotărârii oamenilor muncii, indiferent de naționalitate, de a înfăptui neabătut politica partidului

(Relatare în pagina a 3-a)

Sint numai rădăcini

Sint numai rădăcini de grîne sub pămînt,
De mii de ani ele tot dau în floare
Să aibă unde-și limpezi strămoșii
Neodihnită lor îngîndurare.

Sint numai rădăcini care repetă
Același anotimp răsfrînt în noi,
Să fie veșnic vară în adîncuri
Și blind miros de primenite ploi.

Sint numai rădăcini din rădăcini,
De mii de ani se suprapun, foșnînd.
În jurul lor străbunii stau de veghe
Înveșmîntați în straie de argint...

FLOREA BURTAN ■

Redescoperirea de sine a unui oraș

Să-mi cutreier orașul, orașul copilăriei și tinereții mele, însoțit de un ghid. Ce întâmplare ! Și ce-ar putea să-mi zică — firește, înedit — omul ăsta ? Onest este să-l avertizez. I-am spus :

— Din copilărie am început să visez la o noțiune pe care și-acum, după atîția ani, continuu să mi-o limpezesc, să mi-o definitivez : aceea de oraș construit perfect și cîrmuit perfect. „La citta del Sole” mi-a fost multă ani cartea de căpătii. Oricum, orice idee nouă, orice informație nouă în privința urbei perfecte, o aplicam de urgență și cu o nespusă voluptate viziunii mele despre orașul meu. Orașul meu care se străduia să se reînălțe dintre propriile sale dărîmături, dintre propriile sale vechituri. I-am urmărit, îi urmăresc și-i voi urmări cit am să trăiesc evoluția, cu patimă de mare și ireversibil îndrăgostit.

Mi-a răspuns :

— Noi, ieșenii, ne-am propus să punem în merita lui valoare patrimoniul cultural din cuprinsul județului. Cetățile dacice de la Moșna și Cătalina — Cotnari, ori vatra strămoșească de importanță arheologică dar și sentimentală de la Cucuteni trebuie incluse — și le vom include ! — în circuitul turistic, în circuitul unei largi cunoașteri. Cu același rost vom repara și restaura complexul muzeistic Palatul Culturii, vom amenaja o celulă la fosta închisoare Galata și vom termina lucrările de amenajare a ciitorliilor de la Tîrgu Frumos, Mîclăușeni, Hirlău,

(Continuare în pagina 14)

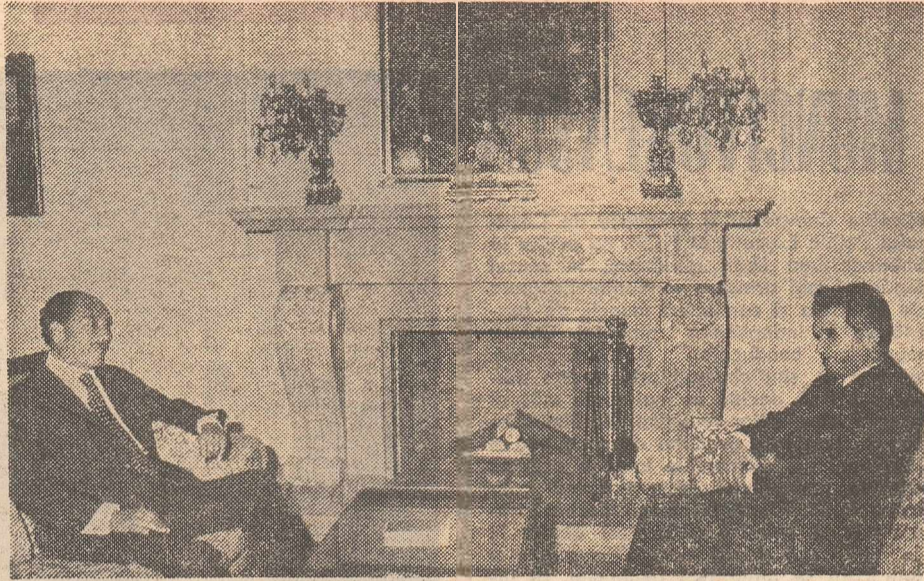
Foto ELENA GHERA ■

NELU IONESCU ■

Convorbirile româno-egiptene la nivel înalt, un moment nou în dezvoltarea relațiilor dintre țările noastre, o importantă contribuție la cauza destinderii și păcii în lume

Evoluția constant pozitivă, cursul ascendent al relațiilor prietenești și de concurență româno-egiptene pe multiple planuri sînt confirmate și de această a șasea vizită pe care, la invitația președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Arabe Egipt, Mohammed Anwar El Sadat, a întreprins-o în țara noastră. Dezvoltarea pe care raporturile româno-egiptene au cunoscut-o în ultimii ani — pe plan politic, economic, tehnico-stiințific și cultural — poate fi caracterizată într-o asemenea perspectivă ca fiind remarcabilă. Neîndoiește, în această evoluție un rol hotărîtor a avut dialogul la nivel înalt — tot mai rodnic și mai frecvent în ultimii ani — convorbirile dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Mohammed Anwar El Sadat adăugînd, de fiecare dată, o contribuție hotărîtoare la amplificarea relațiilor de prietenie și colaborare crescîndă, identificînd de fiecare dată noi și prețioase valențe pentru concurența dintre România și Egipt, în concordanță deplină cu interesele celor două țări și popoare.

Desfășurate în ambianța caldă, de cordialitate, caracteristică de fiecare dată întîlnirilor dintre cei doi șefi de stat — reflex firesc al atmosferei calde și prietenești dintre țările noastre — noile convorbiri Ceaușescu — Sadat au constituit pe plan politic un eveniment marcant, reafirmînd preocuparea constantă a României și Egiptului de a-și aduce contribuția atât la bunăstarea și progresul popoarelor noastre, cît și la făurirea unei lumi a păcii și colaborării internaționale. Noua întîlnire a prilejuit în primul rînd o analiză a modului în care se desfășoară colaborarea multilaterală dintre țările noastre, pe baza înțelegerilor convenite, a documen-

telor încheiate în acest sens. Temelia trainică a acestor înțelegeri o constituie, după cum se știe — după cum a fost înscris și în declarația solemnă comună semnată de cei doi șefi de stat la București, în 1974 — respectarea principiilor egalității, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, ale renunțării la forță și la amenințarea cu folosirea forței, ale respectării dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele, căile dezvoltării politice, economice și sociale.

Abordarea problemelor vieții internaționale, a unor aspecte actuale ale evoluției lumii contemporane a eviden-

țiat hotărîrea celor două țări, a celor doi șefi de stat de a acționa în continuare, cu toate eforturile, pentru destindere în lume, pentru lichidarea focarelor de încordare și conflict existente pe planeta noastră. În context, examinarea evoluției situației dintr-o zonă de mare tensiune a contemporaneității — Orientul Mijlociu — a pus în lumină necesitatea de a se acționa în continuare pentru realizarea unei păci juste și trainice în regiune. Această pace, atît de dorită în lume, trebuie să aibă la bază retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, îndeplinirea aspirațiilor legitime ale poporului palestinian,

inclusiv de a-și constitui un stat propriu independent, asigurarea integrității și securității tuturor popoarelor din zonă. În soluționarea pașnică, pe baza tratatelor, a problemelor din Orientul Apropiat, cei doi președinți au considerat utilă întrunirea Conferinței pregătitoare de la Cairo — inițiată de președintele egiptean, cu participarea tuturor părților interesate — sau a reuniunii propuse de secretarul general al Organizației Națiunilor Unite (și acceptată deja de președintele Anwar El Sadat). Această reuniune, ce ar urma să se desfășoare la New York sau în altă parte, ar avea drept obiectiv principal pregătirea temeinică a reluării Conferinței pentru pace de la Geneva.

Satisfacția pentru caracterul fructuos al convorbirilor la nivel înalt româno-egiptene desfășurate în acest februarie la București a fost afirmată deopotrivă de către președinții Nicolae Ceaușescu și Mohammed Anwar El Sadat, care au convenit ca asemenea consultări bilaterale la nivel înalt în probleme de interes comun să fie continuate.

Întîmpinat cu interes și prețuire de oamenii muncii din țara noastră, de poporul nostru iubitor de pace și prietenie, noul dialog la nivel înalt româno-egiptean, înscriindu-se în cadrul general al politicii țării noastre de a extinde relațiile multilaterale cu statele și popoarele arabe, se constituie astfel nu numai ca un moment menit să contribuie la amplificarea legăturilor de prietenie și cooperare dintre țările și popoarele noastre, dar și ca un aport susținut, hotărît și responsabil la promovarea cauzei păcii, colaborării și înțelegerii în lumea întreagă.

DOINA IOVĂNEL ■

Întîlnirea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Stane Dolanț

O nouă și cuprinzătoare pagină adaugă amplei cronici a relațiilor prietenești și de colaborare româno-iugoslave întîlnirea și convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășul Stane Dolanț, secretar al Comitetului Executiv al Prezidiului C.C. al Uniunii Comunistilor din Iugoslavia, care, la invitația secretarului general al partidului, a făcut o vizită în țara noastră.

Cu acest prilej, tovarășul Stane Dolanț a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un cordial salut prietenesc, împreună cu cele mai bune urări din partea tovarășului Iosip Broz Tito, președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președintele Uniunii Comunistilor din Iugoslavia. Mulțumind pentru sentimentele exprimate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat, la rîndul său, tovarășului Iosip Broz Tito calde felicitări prietenești și cele mai bune urări.

Desfășurate la Timișoara într-o atmosferă de caldă prietenie, de înțelegere și stimă reciprocă ce caracterizează bunele raporturi dintre țările, partidele și popoarele noastre, convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Stane Dolanț au prilejuit un schimb multilateral de păreri cu privire la dezvoltarea colaborării dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Comunistilor din Iugoslavia, precum și cu privire la unele probleme internaționale actuale și ale mișcării comuniste și muncitorești. După cum informează comunicatul de presă dat publicității la încheierea acestei întîlniri, în timpul convorbirilor au fost evocate cu deosebită satisfacție legăturile strînse, frățești, care se dezvoltă continuu între cele două țări socialiste vecine și prietene, între Partidul Comunist Român și Uniunea Comunistilor din Iugoslavia, între popoarele celor două țări. Spiritul acestor relații este cel al principiilor și obiectivelor înscrise în Declarația româno-iugoslavă din 1976, al hotărîrilor stabilite cu prilejul rodnicelor convorbiri și întîlniri dintre conducătorii de partid și de stat ai țărilor noastre, între care cea de la Drobeta-Turnu Severin, din decembrie anul trecut, a fost evidențiată ca deosebit de importantă.

În timpul convorbirilor s-a procedat,

totodată, la o largă informare asupra activității pe care o desfășoară Partidul Comunist Român și Uniunea Comunistilor din Iugoslavia în vederea îndeplinirii hotărîrilor Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale a P.C.R. și, respectiv, ale Congresului al X-lea al U.C.I., pentru construcția socialistă în România și Iugoslavia. S-a realizat, de asemenea, un schimb de păreri cu privire la dezvoltarea pe mai departe a colaborării pe plan politic, economic, tehnico-stiințific, cultural și în alte domenii, a relațiilor prietenești dintre cele două țări și partide, ca și cu privire la probleme actuale ale vieții internaționale, ale mișcării comuniste și muncitorești.

Subliniindu-se dorința comună de a se acționa și în viitor pentru promovarea și dezvoltarea mai puternică a colaborării româno-iugoslave, aceasta corespunzînd intereselor fundamentale ale popoarelor celor două țări și reprezentînd, în același timp, o contribuție de seamă la afirmarea principiilor democratice în relațiile internaționale, o contribuție la destindere, la întărirea colaborării pe bază de egalitate și securitate nu numai în Europa, ci și în lume, o afirmare concretă a luptei pentru pace și progres social.

Țări vecine și prietene, dezvoltînd relații apreciate ca model de raporturi între două state socialiste, România și Iugoslavia — s-a relevat în timpul convorbirilor — doresc să concluzioneze și mai mult pe plan internațional în vederea afirmării în viața internațională a unor idei și acțiuni de importanță fundamentală pentru omenire, pentru viitorul pașnic al planetei. Este vorba de consolidarea cursului spre destindere, de dezvoltarea cooperării și colaborării multilaterale între state pe bază de egalitate în drepturi, de soluționarea problemelor majore ale vieții internaționale contemporane în interesul și cu participarea tuturor popoarelor. Instaurarea unui autentic climat de încredere și colaborare între țările lumii este legată de statornicirea între state a unor raporturi întemeiate pe respectul independenței și suveranității naționale, neamestec în treburile interne, pe justiție și echitate între națiuni. Într-un asemenea context, de mare importanță pentru actualitatea politică a lumii contemporane, a fost evidențiată deosebita însemnată

a continuării procesului de edificare a securității și colaborării pe baze noi în Europa și a fost reafirmată hotărîrea de a se acționa în comun pentru succesul reuniunii de la Belgrad.

Pronunțîndu-se ferm pentru soluționarea tuturor conflictelor dintre state pe cale pașnică, prin tratative, pentru excluderea din viața internațională a forței și amenințării cu folosirea forței, a fost evidențiată necesitatea intensificării eforturilor tuturor statelor pentru înlăturarea focarelor care amenință pacea în Orientul Mijlociu, Cipru, Africa și în alte zone geografice. O soluționare justă și trainică a crizei din Orientul Mijlociu necesită eforturi hotărîte și nu poate avea loc fără retragerea Israelului din toate teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, recunoașterea drepturilor naționale legitime ale poporului palestinian, inclusiv dreptul de a-și constitui un stat inde-

pendent, asigurarea securității și dezvoltării independente a tuturor statelor și popoarelor din zonă.

Pe planul relațiilor dintre partide, în timpul convorbirilor a fost exprimată hotărîrea P.C.R. și U.C.I. de a acționa în continuare cu consecvență pentru afirmarea noilor principii democratice de raporturi între partidele comuniste și muncitorești, a dreptului fiecărui partid de a-și elabora în mod independent strategia și tactica, politica internă și externă, corespunzător condițiilor în care își desfășoară activitatea. Pe aceste baze a fost reliefată dorința celor două partide de a dezvolta colaborarea și solidaritatea internațională a partidelor comuniste, a tuturor forțelor progresiste, socialiste, social-democrate, antiimperialiste în lupta pentru triumful cauzei păcii, libertății, democrației, pentru securitate și înțelegere între popoare.

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Timiș

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a efectuat, în cursul zilei de marți, 14 februarie, o vizită de lucru în județul Timiș, pentru a examina direct, la fața locului, cu factorii de răspundere din economie, cu activiștii de partid și de stat, cu oamenii muncii, modul în care se îndeplinesc în această parte a țării hotărârile Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost întâmpinat de locuitorii de pe aceste străvechi meleaguri ale patriei cu sentimente calde și manifestări vibrante de dragoste și atașament specifice întâlnirilor secretarului general al partidului cu oamenii muncii în cadrul vizitelor de lucru atât de caracteristice stilului său de muncă, care dau de fiecare dată dimensiunea reală, impresionantă, a unității trainice a poporului în jurul partidului comunist, a hotărârii fiecărui cetățean al țării de a-și dedica plener forțele, întreaga capacitate de muncă și creație operei nobile ce se înfăptuiește în patria noastră sub clarvăzătoarea conducere a primului bărbat al țării.

În această atmosferă de sărbătoare, imaginea orașului evocă, mai mult decât oricând, trecutul său glorios, faptul că, în decursul celor șapte secole de existență, s-a afirmat ca un important focar de progres în viața țării, întreaga sa istorie fiind strâns legată de lupta poporului nostru pentru independență, libertate socială și națională. De numele lui sunt legate atâtea pagini glorioase din trecutul de luptă al oamenilor muncii români, germani, maghiari, sirbi și de alte naționalități împotriva jugului feudal și a asuprii străine. Aflată la răscrucea unor importante artere europene, Timișoara a trebuit să înfrunte în dese rânduri urgia cotoptorilor străini, renăscând însă de fiecare dată prin lupta și munca neobosită a locuitorilor săi. Bătălii au fost martori și participanți la răsunațiile campaniilor ale lui Ioan de Hunedoara, la luptele pentru eliberarea de sub asuprirea feudală conduse de neînfricatul Gheorghe Doja, s-au opus ocupației otomane, au luat parte activă la revoluția din 1848, la marile acțiuni patriotice care au consfințit unirea într-un stat național unitar a celor trei țări românești. Aici, la Timișoara, în anul 1868, a luat ființă prima organizație muncitorească cu caracter politic din țara noastră — Asociația generală a muncitorilor din Timișoara — și tot aici a avut loc întâiul Congres al sindicatelor unitare în aprilie 1929 — moment deosebit de important pentru formarea unității tuturor forțelor clasei noastre muncitoare, sub conducerea P.C.R.

Pe fundalul acestui trecut cu atâtea rezonanțe în istoria patriei noastre, se detașează pregnant marile înfăptuiri ale prezentului socialist. Județul Timiș se numără astăzi printre cele cu pondere însemnată în economia națională, asigurând, în anul 1976, circa 3,5 la sută din producția globală industrială a țării. Ca și celelalte județe ale țării, Timișul a beneficiat deplin de roadele politicii de industrializare. Numai în cincinalul trecut, în acest colț din sud-vestul țării au fost înălțate 87 noi obiective și capacități de producție. În anul 1976 s-a realizat, în numai 16 zile, întreaga producție industrială din 1938, în 21 de zile cea din 1950, și în 62 de zile cea din 1960.

Agricultura județului, care, în anii socializării, a trecut prin transformări fundamentale, se mîndrește cu faptul că, în anul 1976, a dat țării cea mai mare producție de cereale din întreaga istorie a acestor meleaguri bănățene. În Timișoara — vechi și apreciat centru de învățămînt al țării — au fost pregătiți anual, în ultimul deceniu, 1.500—2.200 de specialiști. Ca o expresie pregnantă a politicii naționale marxist-leniniste, promovată cu consecvență de partidul nostru comunist, în județul Timiș funcționează 145 de școli și secții cu limbile de predare germană, maghiară, sîrbă și slovacă. Timișoara este orașul în care se editează ziare în patru limbi și în care se joacă teatru în limbile română, germană și maghiară.

Dintre atâtea dovezi grăitoare ale nivelului ridicat de viață și civilizație al populației județului să amintim doar că numai în actualul cincinal vor fi date în folosință peste 30.000 de apartamente și un mare număr de locuri în cămine muncitorești.

O sinteză cuprinzătoare a roadelor muncii înfrățite a oamenilor muncii din această parte a țării — români, maghiari, germani, sirbi și de alte naționalități, este oferită de Expoziția realizărilor economiei județului Timiș, primul obiectiv al vizitei de lucru a secretarului general al partidului.

Dovadă concludentă a hărniciei și priceperii celor ce muncesc în producție, cercetare și în învățămînt, expoziția reunește peste 7.000 de produse realizate de întreprinderile electrotehnice, constructoare de mașini, chimice și de materiale de construcții, o gamă largă de bunuri de larg consum, produse de unitățile industriale ușoare și alimentare și ale cooperății meș-

teșgărești. Dezvoltarea economiei acestui județ este oglindită în expoziție și prin numeroase grafice și panouri ce ilustrează intrarea în funcțiune a noi capacități de producție și modernizarea celor existente, care au asigurat creșterea de aproape trei ori a producției față de 1965. O dinamică fără precedent a înregistrat și agricultura județului.

Secretarul general al partidului îi sunt prezentate cele mai noi tipuri de produse create de colectivele de muncă de la întreprinderile „Electromotor”, „Electrobanat” și „Electrotimiș”, întreprinderea mecanică Timișoara, Uzina „Tehnometal” și din alte unități industriale, realizate după proiecte elaborate de specialiști din producție, din cercetare și învățămînt, produse care, prin performanțele lor constructive și funcționale, asigură un înalt randament în exploatare, în condiții de eficiență economică sporită și cu un consum redus de materii prime, combustibil și energie electrică. Sunt prezentate, de asemenea, o serie de realizări recente ale gândirii tehnice originale, tot atâtea contribuții la efortul general de modernizare a economiei românești.

Performanțele atinse de produsele industriei timișene le conferă calități competitive și pe plan internațional. Produse ale industriilor constructoare de mașini, chimice, ușoare, alimentare, purtînd marca întreprinderilor din acest județ, sunt exportate în peste 60 de țări.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a felicitat pe reprezentanții întreprinderilor pentru rezultatele obținute în modernizarea producției, introducerea cu curaj în practica industrială a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, subliniind că acestea trebuie considerate drept un început, că trebuie luptat cu perseverență pentru a conferi noi dimensiuni luptei pentru calitate, pentru a menține la un loc de cînte produsele timișene.

Vizita de lucru la întreprinderea mecanică începe cu sectoarele destinate fabricației de macarale și poduri rulante. Urmărind procesul mecanizat de prelucrare și montaj al acestor mașini, interesîndu-se de caracteristicile tehnice ale unor agregate, secretarul general al partidului cere specialiștilor uzinei să acorde în continuare întreaga atenție diversificării producției pentru a se putea satisface integral și în mai bune condiții nevoile economiei noastre naționale în acest sector, ca și cererile la export.

O mică expoziție cu piese finite din componența principalelor agregate fabricate aici oferă tovarășului Nicolae Ceaușescu posibilitatea să aprecieze eficiența economică a unor procedee tehnologice generalizate în producție, între care sudura automată și semiautomată, folosite cu foarte bune rezultate de constructorii de mașini ai întreprinderii. Și aici, tovarășul Nicolae Ceaușescu insistă asupra necesității îmbunătățirii continue a calității macaralelor și podurilor rulante, produse folosite practic în aproape toate sectoarele economiei naționale.

Sînt vizitate, apoi, noul depozit al întreprinderii și noua hală de poduri rulante grele și utilaje metalurgice — obiec-

tive realizate pe baza recomandărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, făcute cu prilejul altor vizite în unitate.

Pornind de la nevoile crescînde ale economiei naționale, de la posibilitățile mari pe care le oferă Timișoara datorită prezenței în acest municipiu a unor valoroase cadre de proiectanți și cercetători, cadre didactice ale Institutului politehnic, secretarul general al partidului a indicat, cu prilejul vizitelor anterioare făcute, în întreprindere, transformarea, treptată, a întreprinderii mecanice din Timișoara într-un modern „Combinat de utilaj greu”, avînd un puternic sector de agregate metalurgice, apt să-și aducă o contribuție substanțială la dotarea marilor obiective metalurgice ce se construiesc sau urmează a se realiza în țara noastră.

Acum, gazdele sînt în măsură să prezinte, prin intermediul unei machete, planul de dezvoltare a viitorului combinat pînă în anul 1985. Se arată că se află în construcție mai multe hale noi de fabricație prin a căror intrare în funcțiune se asigură creșterea capacității anuale de producție de la 64.000 tone în 1975, la 120.000 tone în 1980.

Se subliniază, de asemenea, că, odată cu dezvoltarea întreprinderii, în apropierea ei au fost construite numeroase locuințe pentru muncitori. Secretarul general al partidului recomandă să se construiască noi apartamente pentru muncitorii întreprinderii în imediata ei apropiere.

În continuarea vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu se oprește la atelierul de prototipuri și standuri de încercare al Institutului de cercetări și proiectări pentru mașini de ridicat și transportat uzinal, care își are sediul lângă această întreprindere, unde examinează împreună cu specialiștii prezenți noi tipuri de mașini și utilaje, prevăzute a intra în fabricația de serie a viitorului combinat de utilaj greu din Timișoara. Secretarul general al partidului subliniază și de această dată necesitatea unei concluzii strînse între specialiștii din domeniile cercetării, proiectării și producției în vederea realizării unor produse de înaltă tehnicitate, la nivelul celor mai bune produse similare cunoscute pe piața mondială.

Mulțumind pentru sprijinul acordat cu prilejul fiecărei vizite făcute în întreprindere, pentru indicațiile de mare importanță date cu aceste prilejuri, directorul general al întreprinderii a exprimat angajamentul întregului colectiv de muncitori, tehnicieni și ingineri din întreprindere de a îndeplini exemplar sarcinile trasate de secretarul general al partidului, pentru ca întreprinderea mecanică din Timișoara să fie permanent o unitate fruntașă în construcția de mașini.

Vizita la „Electrotimiș” a îmbrățișat și ea o problematică de mare importanță nu numai pentru această întreprindere, dar și pentru celelalte colective de oameni ai muncii din industrie: îndeplinirea în condiții superioare, de eficiență sporită și de calitate înaltă, a sarcinilor reieșite din planul de producție pe acest an, a prevederilor cincinalului.

În discuția pe care secretarul general o poartă cu specialiștii sînt puse în evidență experiența colectivului de aici, precum și acțiunile întreprinse în ultimii ani în vederea ridicării generale a eficienței economice a producției. Se arată astfel că, începînd din anul 1974, anul cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat această întreprindere, producția globală și marfă a unității a crescut de 2,2 ori.

Sînt prezentate, în continuare, o serie largă de mașini noi realizate în unitate, care reflectă capacitatea tehnică a colectivului timișorean, posibilitățile de creație ale specialiștilor din institutele de cercetări și proiectări.

Apreciînd aceste succese, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut factorilor de răspundere să intensifice activitatea de cercetare-proiectare-producție, astfel încît în acest cincinal să poată fi diversificată producția mașinilor de prelucrat prin electroeroziune, a celor de trefilat conductoare și cabluri electrice. Se impune, totodată, a subliniat secretarul general al partidului, să se treacă de urgență la producerea liniilor și agregatelor automate pentru prelucrarea carcaselor, scuturilor și rotoarelor necesare dotării noilor fabrici ale industriei electrotehnice, precum și la fabricarea sculelor și matriflor. De asemenea, s-a evidențiat necesitatea cooperării mai strînse cu institutele de specialitate din țară în vederea realizării de noi utilaje și agregate, a elaborării unor procese tehnologice moderne.

Pe parcursul vizitei în sectoarele de muncă, secretarul general al partidului a fost întâmpinat cu cele mai calde sentimente de dragoste, stimă și prețuire de toți cei ce lucrează la această tinărită unitate care, alături de numeroasele întreprinderi ridicate în zona de sud-vest a orașului, conferă Timișoarei noi valențe industriale, întregindu-i înnoirile pe care socialismul le-a declanșat și în această străveche vatră românească. Ei i-au urat din inimă sănătate, viață lungă și putere de muncă în fruntea partidului și statului, spre binele și fericirea patriei noastre socialiste.

Vizita de lucru în județul Timiș a tovarășului Nicolae Ceaușescu a cuprins, totodată, două unități din sectorul zootehnic, sector care a cunoscut, de asemenea, mari transformări ca urmare a introducerii celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, a aplicării în practică a rezultatelor cercetării.

Un model de organizare științifică a producției și a muncii îl constituie întreprinderea de stat pentru creșterea și îngrășarea porcinelor Beregsău, adevărată uzină de carne — decorată cu „Ordinul Muncii” clasa I și înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste pentru rezultatele obținute în activitatea sa.

Primind vizita secretarului general al partidului, lucrătorii acestui mare complex industrial-zootehnic au raportat cu min-drie succesele deosebite în înfăptuirea sarcinilor ce le revin din programul național de dezvoltare a zootehniei, modul în care contribuie la dezvoltarea producției animaleiere livrate fondului central de stat. S-a relevat, între altele, faptul că, acționînd în spiritul indicațiilor date de secretarul general al partidului la Congresul oamenilor muncii din agricultură, au fost aplicate noi tehnologii, de mare randament și productivitate, în creșterea și îngrășarea porcilor, în selecționarea și îmbunătățirea efectivelor de animale, în folosirea cu maximum de eficiență a capacităților productive ale fermelor întreprinderii.

Apreciînd rezultatele bune obținute de zootehniști, tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat, în discuția cu reprezentanții ministerului de resort, cu ceilalți specialiști ca aceste metode moderne, de mare eficiență economică, să fie extinse și în alte unități, astfel încît productivitatea muncii să înregistreze valori ridicate, să scadă cheltuielile materiale și consumul de forță de muncă.

În cadrul vizitei au fost analizate, de asemenea, realizările și preocupările industriei de specialitate privind fabricarea de noi mașini și utilaje menite să contribuie la ridicarea gradului de mecanizare a muncii în toate sectoarele de producție din agricultură, activitate la care aduc o importantă contribuție și unitățile de profil din județul Timiș, care au prezentat o serie de utilaje noi sau reproiectate, cu performanțe ridicate.

Noua vizită de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Timiș a scos încă o dată în evidență neslăbita sa preocupare pentru felul în care se realizează în fiecare unitate economică, în fiecare județ al țării indicatului care definește etapa pe care o străbate acum economia noastră națională. Din dialogul purtat de secretarul general al partidului cu factorii de răspundere și specialiști ai unităților vizitate, din tot ce i-a fost prezentat rezultă că județul Timiș dispune de largi posibilități materiale și umane pentru a duce la îndeplinire importanțele obiective ce-i revin din hotărârile Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului.

Greul cînd îl practici e ușor, zic podarii. Zic și fac!

Dacă ar fi după gerul care a făcut din puțina apă a Cîlnăului un fel de pistă îngustă de beton, aici, între Sudiți și Zilișteanca, ar fi trebuit să crape pietrele de mult. Poate că unele au și crăpat, numai că ele nu-l interesează pe șeful de brigadă Nicolae Balașcă. Ale noastre, zice dînsul, n-au cum păți nimic pentru că, deși le numim mărgelile, cîntăresc cinci tone. Le punem cap la cap și le tragem pe cabluri de oțel, aducem cablurile la sarcina de lucru din pod, apoi injectăm lapte de ciment și facem din câteva mărgelile o grindă de cincizeci de tone. După cum vedeți, meseria de podar s-a cam schimbat, iar noi am uitat să mai fim dulgheri, devenind montatori.

Intr-un fel, cei douăzeci și doi de oameni din brigada lui Balașcă, fiind de Direcția județeană de drumuri și poduri și de Șantierul Rîmnicu Sărat, participă aici la o premieră. Pînă acum, intervine în discuție tehnicianul Gheorghe Dumitrașcu, grinzile erau duse pe picioare, cu brațele și cu heirup. Se făcea un pod de lemn a cărui construcție dura o lună, după care, timp de o săptămînă, ne opinteam la transportul grinzilor. Cu chestia asta s-a terminat. Printre primii din țară, noi montăm podul cu macaraua, ceea ce dă nu numai un devans important față de planul de producție, ci și un sens nou meseriei de podar. Treaba s-a mecanizat integral, lemnul a dispărut complet din eșafodaj, iar tablierul podului e din prefabricate. Oamenii pe care-i vedeți aici construiesc poduri de cînd se știu, dacă nu cumva chiar de mai demult, au început ca dulgheri, continuă astăzi ca montatori, iar ce-o mai fi, om mai vedea. Ca șef de șantier, vă declar că n-am probleme cu băieții lui Balașcă, decît poate de limbaș, în sensul că ei, fiind moldoveni, sînt mai domoli la vorbă decît mine, care m-am născut chiar aici, la Sudiți, și am copilărit chiar aici, adică la Zilișteanca, sate între care întindem o sută de metri de pod. De fapt, ca să fiu sincer, nici în alte părți n-am avut probleme cu ei, dar am avut cu muntele și cu apa. La Lopătari și la Chiojdu n-a fost floare la ureche, căci a trebuit, mai ales la Chiojdu, unde am făcut două poduri zdravene, să intrăm cu picioarele pînă la zece metri sub apă. Acum parcă e mai simplu, dar tot greu rămîne. Numai că podarii au o vorbă. Greul cînd îl practici e ușor, zic ei.

E foarte frig, dar Nicolae Balașcă

lucrează fără pălmare. De avut, am, se miră de întrebare, dar nu e cazul. Le-am luat de la magazie, am semnat pentru ele, apoi le-am pus sub saltea, gîndindu-mă că poate o veni și vremea lor. Pînă acum n-a venit, pentru că în brigada lui Balașcă, nu că vorbesc eu, dar vorbesc pentru mine zecile de poduri construite, nu se muncește cu pălmare, ci cu răspundere și tragere de inimă. Cu toții provenim din Neamț. De la țară, căci eu sînt din Tămășeni, unde am rost și zece copii, iar la țară știți cum e? Mai vine cîte un vecin și cere, măi Neculai, pricep că tu ciștiți bine la poduri, căci așa e adevărul, ridic peste trei mii pe lună, ia-mă și pe mine la meserie. N-am zis nu la nimenea, dar nu toți care au venit în brigadă au rămas. Munca și seriozitatea i-au cernut, pe Bernard Roca sau pe Aurel Medveș i-am trimis înapoi acasă, dar cu Sebastian Mărtinaș, cu Andrei Giurgilă sau cu Petre Mihoc mă duc și pînă la capătul lumii, cu condiția să fie acolo nevoie de-un pod. Oamenii dintr-o bucată, care dau mereu depășiri de plan, meseriași cu migală și precizie, pentru care lucrul nu e niciodată de mintuială. La noi și munca și familia sînt după grafic. Plecăm acasă cam la trei săptămîni o dată, cînd ne vine rîndul, în restul timpului

locuim la baracă, unde ne uităm la televizor și jucăm table. Aici, pe Cîlnău, am avut noroc de-un localnic care știe să facă portrete, unul Postolache. La început ne-am luat cu el în bețe, că ținea morțiș să ne pună pe pînză cu cravată la gît! Măi băiatule, i-a zis careva, de unde ai scos tu chestia asta cu cravata, ce, noi am venit aici la bal, ori la treabă?! S-a dat omul pe brazdă și ne-a plăcut. Desenul meu, degeaba căutați pe pereți, l-am trimis la Tămășeni, cadou nevestei după ce mi-a dat răspuns, acum cinci luni, că a născut doi gemeni, pe Mihai și pe Gabriel. De-acum am zece, să-mi trăiască, poate c-or mai veni, iar ea a ajuns Mamă Eroină. De văzut, cum spuneam, ne vedem rar, mai ales în concediu, dar nici atunci, pentru că, vara trecută, de exemplu, eu am fost la Slănic, cu bilet prin întreprindere. Așa arată viața noastră de podari, că ne știm mai bine șefii, pe directorul nostru îl cheamă ca pe mine, Nicolae, Nicolae Vasilescu, cînd nu te aștepți, hop și dînsul, nu ca să dea sfaturi ci ca să pună mîna la treabă, că ne știm mai bine șefii, ziceam, decît copiii. Dar n-avem de ce ne plînge, ciștișăm bine

și ne străduim să facem numai lucru de bună calitate, cum e nevoie peste tot în țărișoara asta. Datorită nouă și datorită celorlalte brigăzi, întreprinderea noastră se numără printre fruntașele pe ramură, cu toți indicatorii de plan îndepliniți.

Frigul nu s-a domolit. Dinspre munte coboară învăluitoare noaptea, dar lucrul continuă. Orelle de program s-au încheiat, ceea ce nu-i împiedică pe podari să-și vadă mai departe de treburi, căci munca la tensionarea cablurilor mai are încă nevoie de ei. Nu peste multă vreme, localnicii, siliți să treacă apa Cîlnăului prin vad sau să ocolească, cînd riul se umflă, pe la Coconari, cale de zece kilometri, vor străbate aruncătura de băț dintre Sudiți și Zilișteanca pe un pod nou, larg, construit după cele mai avansate metode tehnologice, unele dintre ele, cum spuneam, în premieră. După ce se vor fi iscălit în betonul de la piciorul podului, cu fereală pentru că regulamentul interzice, uitînd, ca atîtea alte regulamente, de vanitatea oamenilor, constructorii lui Nicolae Balașcă își vor strînge calabalăcul, pornind către alte riuri, către alte poduri, ducînd cu ei însemnele muncii temeinice, ale bărbăției și curățeniei sufletești.

TRAIAN IORDĂCHESCU

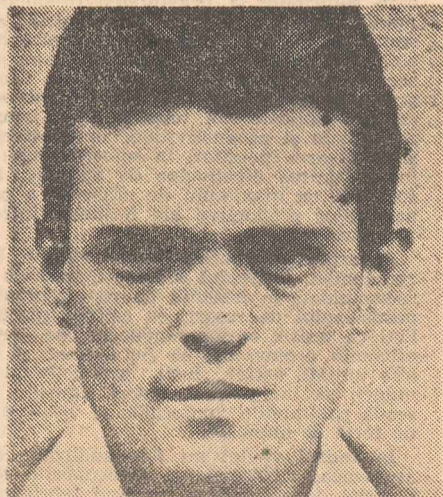

Tensionarea cablurilor continuă. Deși orele de program s-au încheiat de mult, munca mai are încă nevoie de podari

„În brigada mea nu se muncește cu pălmare, ci cu răspundere și tragere de inimă”
Fotografii de GHEORGHE AMUZA

Despre cum a învins un electrician o prejudecată privind puterea

— Tovarășe director Ioan Olteanu, vă mulțumesc că ați îmbogățit experiența mea de gazetar cu un element nou, surprinzător. În decursul anilor, prin natura obligațiilor profesionale, am discutat cu zeci, poate sute de directori de întreprinderi, m-am aflat în cabinetele lor cu persoana pe jos — sînt și din acestea — sau cu linoleum ori cu dusemeaua goală, în încăperi mari, mici și mijlocii, cu vedere la stradă sau spre curtea interioară, înzestrate cu mobilă stil sau din lemn de brad. Birourile care reflectau fie gradul de strălucire — pentru a întrebuița un termen astronomic — a întreprinderii, fie preferințele estetice ale conducătorului ei, fie simpla întâmplare, fie toate la un loc. Este însă pentru prima oară cînd aflu că „tovarășul director nu are birou”. Și totuși conducătorul mare întreprindere industrială din Tirgu Mures, cu mii de muncitori, o producție anuală exprimată în miliarde de lei, 20 000 sortimente etc.

— Adevărat, cred că nu există fabrică sau unitate agricolă din țară la care, într-un fel sau altul, „Electromures” să nu participe — inclusiv cu incurcături, cînd lucrurile nu merg bine. Producem în exclusivitate conductori electrici, cablaje pentru aspiratoare, frigider, autoturisme, camioane, avioane, livrăm toată gama bunurilor de consum electrocasnice, fiare de călcat, radiatoare, mașini de gătit, plite, de asemenea case de marcat etc., etc. În anul 1978, 48 la sută din produsele noastre vor fi noi.

— Și pentru a dirigi această activitate complexă, răsfrîtată în trei incinte, nu este oare nevoie, între altele, și de un birou? Măcar pentru a exercita acolo una din principalele atribuții directoriale: semnarea hîrtiilor.

— Semnez trei hîrtii pe zi. Maximum. Firește, dacă aș ține cu tot dinadinsul, aș putea semna zeci, poate sute, dar atunci mă întreb la ce bun echipa de conducere dacă directorul trebuie să vadă absolut totul? Am dat delegații celor în drept din echipa de conducere, le-am mărit responsabilitatea și pînă în prezent n-am dat faliment, am dat 10 la sută din producția industrială a județului. Birou n-am, doar un cuier unde îmi agăț pălăria și paltonul. Apoi mă duc acolo unde „fierbe”, unde se făurește prezentul și viitorul fabricii și e realmente nevoie de mine. Acolo mi se oferă un scaun și, eventual, o cafea și discutăm problemele. Cabinetul unde ne aflăm acum l-am transformat în sală de protocol. Uneori, ținem aci ședințe de lucru și cine vine ultimul se asază la acest birou, care, practic, de șase ani stă nefolositor.

— Este o experiență interesantă. Dealtfel, acesta este și sensul convorbirii cu dv., de a prezenta asemenea experiențe diverse în conducerea întreprinderilor, fierește nu pentru a fi copiate — condițiile variînd enorm de la caz la caz — ci pentru a stimula dezbaterile unor idei. Întreaga țară este angajată în acțiunea pen-

tru transpunerea în viață a obiectivului major indicat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului și reafirmat cu vigoare și la recenta ședință comună a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., a Biroului Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și a Consiliului de Miniștri: trecerea de la acumularea cantitativă la o calitate nouă, superioară, realizarea unor schimbări pozitive radicale în organizarea și conducerea întregii economii, în valorificarea superioară și creșterea eficienței producției materiale. Ce simțiți că stînjenește, în activitatea dv. practică, acest salt calitativ, ce ar putea fi întreprins, după părerea dv., pentru accelerarea progresului?

— Un element important îl constituie scurtarea ciclului produselor noi. Secretarul general al partidului a criticat în repetate rânduri faptul că, nu rareori, se scurge prea mult timp pînă la trecerea la producția de serie. Or, tocmai înnoirea rapidă, permanentă a producției reprezintă cartea de vizită a unei industrii moderne. Însă în practică se ivesc unele greutăți. Noi, „Electromures”, ca și orice altă întreprindere productivă, avem termene fixe pentru îndeplinirea sarcinilor de producție și este normal să fie așa, numai că de la fabrică în sus (centrală, minister) nimeni nu mai are termen față de noi, pentru rezolvarea problemelor. Se întimplă cam ca la jocul de baschet: arunci mingea, și iarăși o arunci, și iarăși... Dar în sport meciul nu poate depăși cele câteva zeci de minute reglementare. În timp ce meciul hîrtiilor durează, citeodată, ani întregi. Pentru un produs nou, un pref. o tehnologie nouă etc., etc. trimit adresă la centrală. Centrala — la Ministerul Comerțului Interior, Comitetul de Stat pentru Prefuri și la alte instituții, poate de ordinul zecilor, iar centrala îmi comunică: „Am trimis scrisoarea dv. la...” și este acoperită, fiindcă mi-a dat un răspuns în termenul legal, deși, în fond, mi-a răspuns că încă nu-mi poate răspunde.

Iată un exemplu. Cu mai multă vreme în urmă, o întreprindere a propus asimilarea unui produs nou. Discuția, respectiv corespondența cu organele imediat superioare, a început cu planul tehnic, apoi s-a referit la calitățile noului produs în comparație cu altele similare, pref. seria zero, omologare etc. Cînd absolut toate formalitățile s-au încheiat, întreprinderii i-au rămas, față de termenul inițial planificat, exact șase zile, mai exact de la 25 decembrie la 30 decembrie, pentru a trece la fabricarea noului produs! Așadar, în timp ce jocul hîrtiilor „în termen” a înghițit multe, foarte multe luni de zile, pentru demararea producției n-a rămas nici o săptămînă. Bineînțeles că termenul inițial planificat nu a putut fi respectat, în schimb s-au făcut grafice de recuperare.

— Soluția?

— Există. Nimeni nu se gîndește că directorul întreprinderii ar trebui să fixeze el prețuri sau să-și dea se însuși acele aprobări care țin de mecanismul economiei noastre planificate. Tocmai acest mecanism, întim legat de esența orînduirii noastre sociale, îi asigură ascensiunea și dinamismul. Ceea ce se impune este însă, cred eu, stabilirea unei tehnologii ingineresti și în materie de aprobări, cel puțin în acea sferă de probleme în care acest lucru e posibil. Cineva să facă suma tehnologiilor: cit trebuie să dureze, în mod normal, pentru ca întreprinderea — unitatea de bază — să obțină aprobarea finală pentru un pref. o inovație, un produs nou etc., și să se stabilească termene maxime de rezolvare, în funcție de complexitatea problemei respective. Dacă se consideră necesar, acest termen — în funcție de natura problemei — poate depăși și un an, iar înăuntrul acestui interval să se lămurească: albă sau neagră? În acest caz va ști și întreprinderea cum să se organizeze și pe ce contează.

— Înnoirea permanentă a producției, ridicarea nivelului ei calitativ presupun un flux continuu de invenții și inovații. Cum se realizează acest flux la „Electromures”?

La Orșova, în mijlocul unor oameni a căror muncă și dăruire au schimbat fața întreprinderii lor

Muncitorii dezbat, muncitorii decid

Tinerele blonde pe care l-am întâlnit în centrul Orșovei și care mi-a explicat unde se găsește sediul întreprinderii forestiere de exploatare și transport-Orșova, pe scurt, I.F.E.T., se numește Ion Ionaș. Amănuntul acesta precum și altele aveam să le aflăm în autobuzul care mergea spre întreprinderea cu pricina, după ce amândoi descoperiserăm că eram, într-un fel, animați de un țel comun, acela de a participa la adunarea generală a reprezentanților oamenilor muncii de la I.F.E.T. „Mai am de rezolvat niște treburi pe la întreprindere și apoi vin la adunare”, îmi spune Ion Ionaș. De fapt, unde lucrați? „La parchetul Herculan, sint tehnician”. Cum este iarna la pădure? „Ceva mai greu. Trebuie să deszăpezim drumurile, să ne croim poteci în pădure, să luptăm cu gerul. Dar nu ne vătăm. Ne place munca asta, iubim pădurea, chiar dacă o tăiem. Adunarea oamenilor muncii pe sector am ținut-o tot în pădure. La Ivanu, într-o cabană. Și cam ce au spus oamenii acolo? „Mai multe. Au vorbit și despre instalațiile cu cablu și despre calitatea ferăstraiei, despre disciplină, și despre indisciplina, despre cum să ne organizăm munca mai bine, ca să ținem și noi, cei de la Herculan, mai în față.”

În cocheta sală de spectacole a Casei de cultură din Orșova, reprezentanții oamenilor muncii de la I.F.E.T., fasonatori, tehnicieni, tractoriști, șefi de brigadă sau de sector, ingineri își suflau sănătos în palme ca să se mai dezmoartească. Era începutul. Pentru că, ceva mai târziu, discuțiile aprinse, adevărate dezbateri, aveau să însufletească atmosfera, să încălzească spiritele. Din capul locului trebuie să arătăm că în ciuda rezultatelor foarte bune obținute de întreprindere în anul care a trecut, și ne gândim aici la realizarea sau depășirea principalilor indicatori, darea de seamă prezentată a demarată limpede: „să punem accentul pe neajunsuri, pe lipsuri și nu să elogiem rezultatele pozitive, pentru că sarcinile acestui an sint cu mult mai mari și fără o mobilizare mai puternică, fără să ne gândim mai bine munca, ne va fi greu să ne achitam de aceste sarcini.”

Ion Calotă, tractorist în sectorul Motru, membru al consiliului oamenilor muncii, potrivit cunoscutei vorbe că muntele formează oamenii spunea: „Vorba este cum este, în condițiile acestea noi trebuie să muncim mai bine. Tovarășul Cerceț, șeful biroului pregătire a producției, avea dreptate, masa lemnoasă transportată în unele sectoare nu justifică consumul de carburanți. Desigur, există și condiții obiective, ar trebui refăcute unele calcule, dar eu

vreau să spun că și indisciplina unor tractoriști duce la risipă. Drumuri clandestine, ore de întârziere. Propun să se efectueze un schimb de experiență la nivelul întreprinderii. Pentru că există tractoriști care își iubesc tractorul, munca, și își drămuiesc combustibilul și în același timp sint cîțiva care își bat joc”. Mă uit prin sală și înțitnesc fețe bătute de ger și de vînt, trădînd munca aspră a forestierilor. Cu privirile drepte, inepenții ca la fotograf în scurtele îmblănite, cu miinile mari și roșii obișnuite cu sulele de tăietori, forestierii de pe Valea Cernei și nu numai își pregătesc acum munca acestui an. Discută, dezbat. Ion Gavrilovici, inginer, șeful exploatarii Valea Cernei-Orșova, afirmă că sectorul său, împreună cu el desigur, se face vinovat de faptul că în 1976 nu s-au luat măsuri pentru activitatea din 1977, pentru fluxul de transport. „Masa lemnoasă a rămas nefasonată și n-am știut cum să ne organizăm, cum să ne alegem sortimentele calitative de care aveam nevoie. Nu s-a cerut maștrilor de parchete să participe mai activ la procesul de producție, n-au fost îndeajuns controlați, dacă își îndeplinesc lunar, ritmic, sarcinile. Se pune problema recuperării masei lemnoase de anul trecut și pentru asta maștrii trebuie să cunoască toate aspectele tehnice legate...” („Tovarășe inginer, îl intrerupe cineva, astea sint problemele sectorului dumneavoastră, trebuia să le dezbateți în adunările cu oamenii muncii. Ne întarează propunerile și soluțiile care ne-ar prinde bine și în sectoarele noastre!”); „...uitați, reia Ion Gavrilovici, pentru că s-a vorbit de fluctuația mare de muncitori, propun ca de pildă în bazinele Ponicova să primim dormitoare tip Miercurea Ciuc, pentru cazarea muncitorilor, precum și să se ia legătura cu organele de comerț pentru îmbunătățirea aprovizionării cu alimente. În ceea ce privește situația maștrilor, aveți dreptate, trebuie s-o rezolvăm noi, în colectivul nostru.”

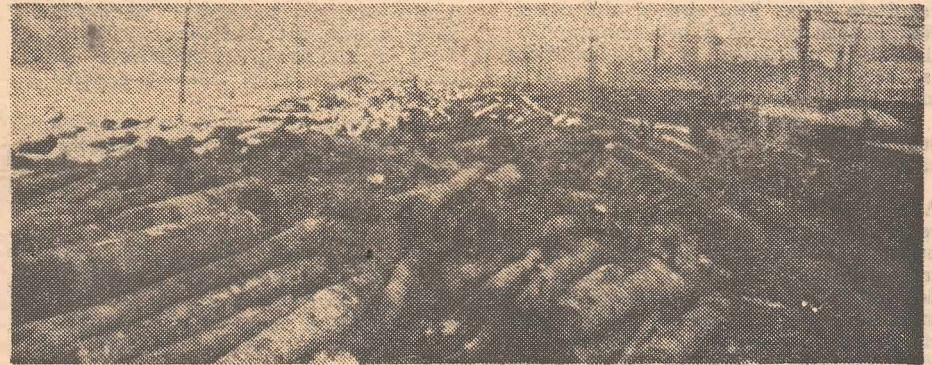
Oamenii iau cuvîntul, analizează, propun. Se vorbește de calificarea miinii de lucru („să nu uităm că lucrăm cu utilaje din cele mai moderne”), de reducerea consumului de combustibil, de introducerea instalațiilor cu cablu, de întocmirea mai rațională a traseelor auto („problemă legată foarte strîns de consumul combustibililor”), de accidentări datorate în primul rînd indisciplinei, de... „O problemă foarte importantă pentru noi, afirmă Napoleon Ilieșca, șef de brigadă în sectorul de exploatare Valea Cernei-Orșova, este

cea a calității ferăstraiei. Eu am în brigadă 15 oameni și de la mine începe fluxul tehnologic. Din cauza acestor ferăstraie, din cauza deselor defecțiuni, noi nu putem asigura în cele mai bune condițiuni mersul normal al fluxului. Documentele de partid, secretarul general al partidului afirmă limpede că de munca noastră, de calitatea ei depînd veniturile noastre. Este drept și cîștit să fie așa. Tovarășii care construiesc aceste ferăstraie, la urma urmei muncitori ca și noi, cu aceleași sarcini în ceea ce privește calitatea, nu se gîndesc că de ani de zile ne chinăm cu aceste ferăstraie? Știu că participă la această adunare reprezentanți ai ministerului și ai centralei, îi rugăm cu acest prilej să intervină în această privință”. Ingerul Ion Micșca, șeful sectorului Topleț, arăta că, desi sectorul a avut rezultate bune, neajunsuri au existat și la el. „În 1978 structura masei lemnoase este alta, dar indicii de calitate sint superiori. Trebuie să fim mai atenți la prelucrare, la sortare, trebuie să utilizăm mai rațional mijloacele din dotare, domeniu în care am avut cheltuieli nejustificate anul trecut. Dar, independent de voința noastră, ne confruntăm și cu o altă mare problemă...” (Aici face o paranteză și arată că această problemă se numește „platforma Topleț”. Pe scurt, această platformă, betonată pe o fișie de un kilometru, este plină cu bușteni sănătoși și mindri care abia așteaptă — unii așteaptă chiar de cîteva luni — să ia drumul spre combinatele de prelucrare a lemnului. Chiar la fața locului, printre trunchiurile care au invadat și tereburile agricole ale oamenilor din împrejurimi, Ion Nițoiu, cel care răspunde de această

platformă, ne spune: „C.F.R.-ul ne-a redus tonajul din planul operativ și astfel cele aproximativ 8000 de tone de material lemnos pe care le vedeți, o bună parte din cantitate fiind restantă de anul trecut, așteaptă mult și bine să plece spre combinate”. În aceeași problemă, inginerul șef Dumitru Mindruleanu ne spune că de la combinatele din Pitești și Turnu Severin sosesc telexuri peste telexuri solicitînd masa lemnoasă de care ei au urgentă nevoie. Încheiem paranteza, arătînd că istoria are și un aspect comic: întreprinderea depozitînd buștenii pe loturile agricole ale oamenilor, le dă acestora, drept despăgubiri, porumb boabe. Da, dar se apropie însămînțările și atunci!? Am vorbit de acest aspect mai detaliat pentru că, lucru subliniat și la această adunare generală, cooperarea între diferite unități își lasă amprenta direct asupra fiecărui colectiv de muncă.

Adunarea generală a reprezentanților oamenilor muncii de la întreprinderea forestieră de exploatare și transport din Orșova se apropie de sfîrșit. Oamenii își notează în carnetele, aprobă planurile și bugetele cu satisfacția celor care știu că treburile întreprinderii, sarcinile pe care le au de realizat depînd de responsabilitatea și de dăruirea cu care vor munci, de modul în care se vor organiza. „Sintem la început în ceea ce privește utilizarea instalațiilor cu cablu, aici în sectorul Herculan, ne spune inginerul Emil Oproiu. Ne lovim de lipsa unor muncitori experimentați. Soluția este să ni-i creștem, să ni-i formăm singuri. Exemplele trecute ne arată că o putem face. În 1976 întreprinderea încheia anul cu un deficit de șase milioane lei. În 1977 am terminat cu un beneficiu de cinci milioane lei. Este o dovadă, zic eu, de eficacitatea cu care consiliul oamenilor muncii a condus întreprinderea.”

RAZVAN BARBULESCU

motoarelor și, implicit, despre saltul calitativ în organizare și conducere

— Propunerile din partea colectivului nu lipsesc. Le stringem la un loc, le studiem, aplicăm pe acelea care ne sint necesare, întocmim documentația aferentă, o înaintăm celor în drept și așteptăm. Subliniați cuvîntul „așteptăm”. Nu știu de ce, dar de îndată ce cineva trebuie să semneze că ideea respectivă reprezintă o invenție sau inovație, încep tergiversările. Noi, oricum, o aplicăm. Dar acesta este numai un aspect. Esențialul constă în aceea că participarea largă, în consiliul oamenilor muncii, a muncitorilor nemijlocit legați de producție — după cum se vede în ultimele documente de partid — se dovedeste extrem de eficientă, asigură un permanent influx de idei, de sugestii, permițînd, uneori, să găsim soluții simple la probleme complicate. Recent, am primit sarcina să scădem cu un procent simțitor consumul de energie electrică. Ca o primă reacție esti poate inclinat să te uita a mirare la foaia de plan și să spui: „Nu se poate!” La o ședință a consiliului oamenilor muncii un simplu electrician a emis părerea că la secția Conducători anumite utilaje acționate de motoare de 17 kW ar putea funcționa cu o putere redusă cu o treime. Propunerea a șocat. La prima vedere, nimănui nu-i trecuse prin cap că s-ar putea modifica puterea la acele motoare atît de perfecționate încît deveniseră tabu. Ce se întimplase însă? Odată, defecțindu-se un motor la acea secție, electricianul l-a înlocuit temporar cu unul cu putere redusă și a observat mirat: „Mere extruderul!” În adevăr, soluția s-a dovedit valoroasă, deși are un caracter temporar: soluția completă, „savantă”, la care ne-am gîndit noi, necesită motoare speciale de curent continuu și nu va putea fi aplicată decît în 1979 sau 1980. Bineînțeles, chestiunile dezbătute în consiliul oamenilor muncii sint de natură foarte diversă, nu privesc numai laturile tehnice, ele reflectă, în adevăr, democrația muncitorească în acțiune. Vedeteți aceste „cearsăfuri” de hirtie?

— Mil de nume, cu tot felul de însemnări, scris de un calculator electronic. — Ideea a pornit din consiliul oamenilor muncii. E o istorie instructivă. Avem mil de muncitori, se lucrează în trei schimburi. Cum să asigurăm cea mai bună repartiție pe schimburi, de pildă, pe cine să scutim cu totul de schimbul trei etc.? Sint probleme destul de complicate, există prevederi legale, dar în cadrul acestora intervin tot felul de considerente personale, sociale, de sănătate, copii și multe altele, e greu să le împaci pe toate cu deplină obiectivitate. La o ședință a consiliului oamenilor muncii s-a sugerat să se întreprindă o anchetă medicală temeinică. Ea a durat cam două luni, au fost reexaminat toate fișele medicale, s-a discutat cu zeci de oameni, cabinetul medical al întreprinderii a fost și el antrenat și rezultatul iață-1: aceste zeci de foi conținînd repartizarea și alternarea pe schimburi. Fîind vorba de mil de muncitori, am apelat și la calculatorul electronic. S-a putut ține seama de toate condițiile obiective și subiective: va fi practic imposibil ca un miop cu multe dioptrii, să spunem, să mai lucreze în schimbul de noapte. Cam la fel s-a procedat și cu repartizarea de locuințe din fondul de stat. Cadrul trasat de lege este destul de larg și, pentru a elimina orice posibilitate de subiectivism, s-a elaborat un punctaj strict, matematic, ca la școală; se ia în considerare starea locuinței actuale, numărul membrilor familiei, aportul solicitantului în activitatea întreprinderii etc., se atribuie un număr de puncte fiecărei situații apoi se adună, iar locuințele se repartizează în ordinea punctajului total. Nu afirm, firește, că am fi singurii care practicăm acest sistem, dar el este funcțional și echitabil. În șase ani doar doi oameni s-au plîns, nemulțumirea izvorînd nu din ceea ce ar fi considerat ei părtinire, ci... dintr-o greșală la adunare. De aceea, aș putea scema hirtile privind locuințele chiar fără să mă uit la nume și prenume, știînd că acolo e vorba de principii unanim acceptate. În schimb —

fertăți-mă dacă trec de la una la alta — citesc cu atenție rapoartele diferiților inspectori — și sint destui — care se perindă pe la noi. — Nu procedați ca acei directori grăbiți care spun inspectorului: „Cititi-nu doar finalul raportului, vreau să știu cit este amenda?” — Pe mine mă interesează dacă omul are sau nu dreptate, în caz afirmativ constatările lui putînd ajuta uzina, și pe această cale, să ridice stacheta calității. — Cu aceasta revenim la punctul de plecare al discuției noastre. Sinteti mulțumit la capitolul „calitatea produselor”? — Mărturisesc cîștit că nu. Nu în suficientă măsură. Dealtfel, problema nu trebuie circumscrișă întreprinderii noastre. „Electromures” primește de la alții materiale, a căror calitate influențează direct și nemijlocit calitatea produselor. Or, cred că lanțul calității nu se derulează totdeauna cum trebuie. Se impune un apel general — cum spun radiofonistii — la conștiința tuturor producătorilor care participă la acest lanț. Lanțul calității nu trebuie să devină un lanț al slăbiciunilor! Și un alt aspect. Noi producem anual 15 ecuatori, conductorii noștri ar putea înconjura de 15 ori globul terestru. La propriu și la figurat, intrucit ei — ca și alte produse ale întreprinderii — pîtrund și pe piața mondială. Și aceasta este, la urma urmei, o fațetă a bătăliei pentru calitate. Ultimele documente de partid se ocupă mult de necesitatea îndeplinirii și depășirii sarcinilor privind producția destinată exportului și desfacerea în bune condiții a acesteia pe piața externă. Tovarășul Nicolae Ceaușescu personal a dat importante indicații în această direcție. Legat de această problemă de vitală însemnătate pentru economia națională aș vrea să mă refer la un aspect intruciva mai puțin discutat: marketingul. Eu aș împărți întreprinderile în trei categorii: unele spun: „Nu pot!” (încă nu pot concura cu succes pe piața mondială), altele spun „N-am cui!” (de putut aș putea, dar

nu cunosc suficient piața). În fine ultimele, fericitele, spun: „Pot și am cui!” Pe mine personal mă preocupă a doua categorie. Nu am descoperit nici o nouătare arătînd că realizarea avantajoasă a exportului — și nu exportul cu orice preț! — presupune prospectarea științifică, cunoașterea aprofundată a pieței externe, un contact strîns între producătorul direct și clienții reali sau potențiali. Nici la o firmă de faimă mondială ca „Siemens” nu se face coadă, dacă mă pot astfel exprima, și ea fuge după clienți. Am călătorit în străinătate și știu. — Și ce nu faceți dv. din marketing? — Marketing. Lăsînd gluma la o parte, cred însă că în acțiunea de prospectare a piețelor străine ar fi utilă o participare mai intensă a întreprinderilor producătoare, alături de organele de comerț exterior specializate. Ea există și acum, dar ar fi loc de mai bine. Elementul esențial, hotărîtor în ultimă analiză, îl constituie însă propria noastră pricepere în ridicarea calității produselor. De noi depinde! Vedeteți radiatorul-cămin din colț? „Arde” acolo de șase ani încheiați și nu s-a stricat nici o singură dată. Vreau să văd cu ochii mei cînd și de ce se va defecta. Așa ne amuzăm cu mai toate produsele de uz casnic. Cum se naște un nou tip în hală, îl aducem în birourile administrative și-l punem în priză. Adevărat, vara dau căldură cam mare, dar nu ne plîngem. Este un fel de stand de probă, care, desigur, nu înlocuiește standurile obișnuite și criteriile riguroase de verificare. Prezența lor în birouri joacă însă, dacă vreți, un rol psihologic: avem tot timpul sub ochi radiatorul, căminul, pila, fierul nostru de călcat, iar pîlpăirea lor electrică și zumbetul regulat ne asigură că facem treabă bună. Uneori stau și mă întreb ce ne-am face dacă, în adevăr, nu s-ar mai strica deloc. Am rămine fără cumpărători... Dar pericolul nu e prea mare. Perfectiunea e oricînd posibilă și solicitată!

L. NICULESCU

Și la sate acum se gîndește și se

Ialomîța: Agricultură de aproape, agricultură de la distanță

— Tovarășe inginer Ion Rădoi, ziceați că aveți de făcut un drum astăzi, încă de dimineață. Unde ?

— La Călărași. Să iau semințe.

— Nu-i timp, înțeleg, de vorbă multă. Intrînd direct în subiect, vă întreb: ce s-a întimplat, anul trecut, la C.A.P. Șcințea, al cărei președinte sînteți de numai cîteva zile ?

— Adunarea generală a cooperativilor m-a ales ca președinte pe 4 februarie, dar știu ce s-a întimplat pentru că doar aici am lucrat și pînă acum. Ei bine, au existat lipsuri serioase. Nerealizarea producției de lapte, mortalitățile ridicate la bovine, neîndeplinirea planului de carne: la porci, de exemplu, au fost înregistrate 2105 mortalități, deci aproape un sfert din efectiv ! De multe ori animalele au fost sacrificate fără a fi cîntărite în fermă, ele luînd destinația unor... anume persoane sau nunți și botezuri.

— Ceea ce-mi spuneți am citit deunăzi într-un articol critic dar drept, fără îndoială, din ziarul județean. Faptul că reluați aceste afirmații dovedește temeinicia lor.

— Mai sînt și altele. De pildă, la nici una din culturile de grîu, porumb, floarea-soarelui, sfeclă de zahăr, indicatorii planificați nu au fost realizați (3233 kilograme la hectar grîu în loc de 4000 kilograme plan, 4600 kg porumb în loc de 6000, 20 tone sfeclă în loc de 41 etc.). Așa cum au arătat mai mulți dintre cei care au vorbit la adunarea generală, nu numai condițiile de secetă de anul trecut au dus la aceste rezultate slabe. Mai sînt și alte cauze. Neaplicarea corectă a programului fertilizărilor, neatenție și superficialitate la lucrările de întreținere, folosirea unor soiuri necorespunzătoare.

— Astăzi, spuneți, mergeți să luați semințe. Anul acesta vor fi corespunzătoare ?

— Sînt convins că așa va fi. Soiurile Aurora, Caucaz, Bezostaiia nu mai dau rezultate mulțumitoare. Ele au fost bune, la o vreme, cînd am reușit să trecem pragul de trei mii de kilograme de grîu la hectar. Dar producții foarte mari n-au dat. În plus, au devenit sensibile la boli. Le macină fuzarioza, rugina, făinarea. De aceea s-a trecut la soiurile românești Iulia, Dacia, Ileana, foarte rezistente la secetă. În mai 1977 aveam Aurora pe 150 de hectare. După cum arăta de frumos și fotogenic, credeam că o să facem pe puțin 4500 de kilograme. Dar n-am făcut decît vreo 2300, fiindcă în scurt timp parcă s-a topit, s-a pierdut. Și tot atunci, în mai, îmi aduc aminte, Iulia nu părea extraordinar de frumos. Dar a dat, chiar pe secetă, cum am spus, 4500 de kilograme.

— N-am observat în cuvintele dv. aici un fel de rețineră în a spune adevărul întreg.

— Mă bucur. Acum, mai ales după cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la consfătuirea dedicată unor probleme ale agriculturii, cred că au priceput toți că n-am făcut și nu vom putea face o agricultură de mare randament decît numai dacă știm foarte bine ce și cum trebuie să lucrăm, și în orice caz că e necesar să ținem toate adevărurile la lumină. Cel puțin așa cred eu, care fac agricultură, ce să spun așa, de aproape.

— Fără îndoială, se poate spune că tot de aproape fac agricultură aici, în Ialomîța, și inginerii Grigore Tudor de la C.A.P. Cosîmbești și Marin Lupu de la C.A.P. Mărculești, care, în ciuda termenilor poate mai apropiați de meseria agronomului, s-au arătat preocupați de aceeași idee a randamentului și eficienței muncii. E drept, pornind discuția tot de la niște semințe, de data aceasta de sfeclă de zahăr. Sămînța plurigerma ? Sămînța monogermă ? Iată o dilemă, spun ei, care-i „hamletizează” la începutul fiecărui an agricol. Terenurile cultivate cu semințe din prima categorie presupun un volum imens de muncă, de lucrări de întreținere, iar rezultatele nu sînt deloc proporționale cu acest efort, deoarece recolta este îndeobște cam jumătate din aceea care se obține pe un teren cultivat cu semințe din a doua categorie. Și totuși suprafețele cele mai întinse continuă să fie cultivate cu semințe de randament mai slab. Pentru cuvintele celor doi ingineri nu trebuie, credem, să se supere nimeni. Pentru că a cere

o muncă mai ușoară pentru cei care fac agricultură de foarte aproape, pentru țărani, cu convingerea că totodată s-ar obține și recolte mai bune, nu poate fi desigur un lucru supărător. Tot așa cum nu poate fi supărătoare nici părerea celor doi ingineri despre combinele de recoltat porumbul siloz, combine care merg doar pe rînduri aflate la 80 centimetri distanță, nu și la 70, așa cum — potrivit tehnologiilor — a început să se procedeze.

Că unii fac agricultură de foarte departe, se va vedea însă din cele ce ne spuneau, la S.M.A. Cosîmbești, inginerul Viorel Ioniță și contabilul șef Florea Andrei. De pildă, acest S.M.A. a cerut întreprinderii „Tractorul” Brașov, în 1977, un tractor U 445 DT. După mai multe apeluri și reînnoiri ale cererii sale, S.M.A.-ului i s-a răspuns de curînd că între C.I.C.M.A. Brașov și C.M.A.P.U.A.I.A. București a intervenit înțelegerea ca unitățile ialomîțene să i se dea altceva, de pildă U 650 M sau 651, V 445 sau L 445. Ultimul le-ar fi de folos pentru legumicultură, recunosc oamenii, dar faptul că înțelegerea s-a făcut peste capul lor, fără a fi întrebați, fiind puși în fața unui fapt împlinit, desigur că nu-i încîntă prea mult. Și exemple se mai pot da. Contabilul șef Florea Andrei :

— Nouă pluguri pe care le-am cerut întreprinderii de tractoare și mașini agricole Craiova nu ne-au sosit nici pînă acum, nefiind livrate. Alte opt au fost livrate, ne-a comunicat întreprinderea, dar tot n-au ajuns în curtea S.M.A.-ului ori la secțiile de mecanizare. Aceste opt tractoare au fost trimise, ni s-a spus, în octombrie anul trecut. De atunci au trecut cinci luni și nici urmă de ele !

Mai curios este că o anume distanțare față de problemele concrete și reale ale agriculturii se observă chiar din partea unor ialomîțeni care, prin însăși natura meseriei lor, ar trebui să fie atenți, inimoși, pregătiți în orice moment să intervină, iar intervenția lor să fie de folos, nu păgubitoare. Fiindcă se cuvine să relatăm și ceea ce ne spune secretarul comitetului de partid al C.A.P.-ului Mărculești, Dumitru Untaru :

— Noi avem un contract cu I.L.L.F.G.A., întreprinderea județeană pentru lucrări de îmbunătățiri funciare și gospodărire a apelor. Îi plătim un fel de chirie pentru întreținerea și exploatarea sistemului de irigații. În 1977, de exemplu, am plătit cam o jumătate de milion. Dar tovarășii de acolo, după părerea noastră, nu-și prea fac datoria. Canalele nu sînt curățate, digurile nu sînt colmate cum se cuvine, ori cînd se cuvine. Ne sînt stricate o serie de culturi, drumurile sînt lărgite fără rost.

Se înțelege, ceea ce spunea Dumitru Untaru merită să fie cunoscut mai în amănunțime și analizat cu toată competența de către organele județene de resort, astfel încît cel puțin de acum încolo, la adunarea generală din anul viitor, de exemplu, șefii de ferme să nu mai poată spune — așa cum au spus anul acesta — că nu și-au realizat planul „din cauza irigațiilor” ! Dar, firește, aceasta ar mai presupune ca la C.A.P. Mărculești oamenii înșiși, de la membrii consiliului de conducere pînă la ultimul cooperativ, să fie chiar mai atenți decît pînă acum la fapta și la cuvîntul lor. Fiindcă, se poate zice, cîteodată cumpăna dintre ele nu este chiar dreaptă. Iată de pildă ce spunea șeful secției de mecanizare, Alexandru Ghencea, la adunarea generală din 4 februarie a.c. : „În anul acesta voi fi mai atent cu mecanizatorii pe care-i conduc... mă angajez să lucrez mai activ” etc. Bune și frumoase cuvinte. Să le credem, de ce să nu le credem. Numai că, avînd curiozitatea să vedem ce-a spus același om la adunarea generală precedentă, din 23 ianuarie 1977, am constatat că tot el propunea „să se lucreze mai conștient și cu lucrări de calitate” deși, cum s-a văzut după aceea, anul 1977 a înregistrat destule deficiențe în munca mecanizatorilor de la Mărculești, faptul fiind posibil în ciuda adevărului incontestabil că ei au case chiar în acest sat. Și cel puțin pentru ei, agricultura trebuie să fie aproape.

DUMITRU ELIADE ■

„Cum
să te lupți
cu timpul?
Așa, bine.
Luptînd!”

— Tovarășe Oprea Sima, sînteți președintele — proaspăt reales de obște — al unei cooperative agricole fruntașe, încununată cu titlul de Erou al Muncii Socialiste și cu titlul — nescris nicăieri, pe nici o diplomă, dar rostul de toți cei care vă cunosc — de campionă a porumbului în această parte a țării. Ni s-a spus că de vreo patru toamne încoace nu-i una să nu fi scos un vagon de boabe la hectarul de porumb.

— În 1974 am scos 10 200 kg de boabe la hectar, în 1975 am scos 12 500. În 1976 (cînd am luat și titlul de Erou) am scos 11 201, anul trecut am scos 9 850.

— Anul trecut a fost un an agricol dificil. Și 1976 a fost la fel. Dumnezeu-astă v-ați ridicat deasupra lor — deasupra acestor ani dificili — covîrșindu-i, ca să zic așa, cu recolte, cu vagoanele dv. de porumb. Cum ați făcut ?

— Cum se face. Nu dînd vina pe timp, ci luînd vina timpului, cînd timpul s-a dovedit vinovat, asupra noastră, fiindcă timpul e orb — vreau să spun, legile lui sînt orbe — dar noi, dacă stăm cu ochii deschiși, putem drege ce s-a stricat, putem întoarce chiar și timpul din drum, aducîndu-l pe drumul nostru. Sau, mă rog, cît mai aproape de drumul nostru, de ce vrem noi. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Consfătuirea de lucru consacrată problemelor agriculturii, a arătat foarte limpede acest adevăr. Cum să te lupți cu timpul ? — se sperie cite unii. Așa, bine. Luptînd.

— Practic, cum v-ați luptat cu timpul ?

— Practic, am respectat la literă tehnologiile, de la semănatul la timpul optim, de la densitatea înaltă a plantelor, de la erbicidări și fertilizări (făcute odată cu semănatul, ca tasarea pămîntului să fie mai mică, să nu treacă tractoarele de prea multe ori peste el), pînă la recoltat. La recoltat, cum știți, a fost greu. A fost chiar o luptă cu timpul, a fost chiar un război. A plouat în toamna lui '76 de nu mai știai să despartî uscatul de apă. Am rămas cu 200 de hectare nearate. Toată iarna, în decembrie, ianuarie, februarie, s-a muncit pe rupte la degajarea terenului. Oamenii noștri nici n-au știut ce-s alea sarbătorile. Unii n-au avut vreme nici cit să-și tale porcul.

— Aveți oameni vrednici, aici la C.A.P. „Înainte”.

— Toți oamenii din Poiana Mare sînt oameni vrednici. Și cei de la C.A.P. „Viața Nouă”, și cei de la C.A.P. „Timpurii Noi”, și cei de la C.A.P. Tunarii Vechi. Avem patru C.A.P.-uri în comună.

— Într-un articol de ziar, apărut chiar în ajunul consfătuirii de lucru, dv., cei de la C.A.P. „Înainte”, erați puși față-n față cu cei de la C.A.P. Tunarii Vechi. Dv. erați lăudați, ei erau criticați. Pe a-

celasi pămînt, în cuprinderea aceluiași sistem de irigații, dv., spune articolul, scoateți vagonul de porumb, pe cînd ei scot — au scos anul trecut — doar 5 500 kg la hectar. De ce diferența asta, odată ce pămîntul este același și odată ce oamenii, cum spuneți, sînt la fel de vrednici ?

— Intii, trebuie să vă spun că tovarășul ziarist s-a pripit la cifre. Cei din Tunarii Vechi n-au scos 5 500 kg porumb boabe la hectar, ci 6 065.

— Oricum, cu aproape 3 000 kg mai puțin decît dv. De ce ?

— Eu n-aș vrea să arunc cu pietre în grădina altuia. Dar cum, de fapt, aici nu-i vorba de grădina unuia sau a altuia ci de același mare războr al nostru, al obștii, eu pot să vă spun, nu ca președinte de C.A.P. lăudat de ziare, care și-a luat-o-n cap și se uită de sus la alții, ci ca țărani și ca tehnician agricol (sînt chiar tehnician agricol, eu școala și școlama la mînă), că nu pămîntul e totul, că nu tehnologia e totul, că, dacă vreți să mă credeți, nici măcar omul nu-i totul.

— Adică ? !

— Adică, mai e și chestiunea conducerii, a organizării muncii. Iarși nu vreau să arunc cu pietre în nimeni, dar, vedeți dv., fostul președinte din Tunarii Vechi (zic „fostul” fiindcă zilele astea a fost schimbat de adunarea generală a obștii) e de mai multă vreme un om bolnav, cred că e anul de cînd nici n-a mai dat prin ceape. De ce a trebuit să se aștepte atît, ca să fie schimbat ? Credeți că un ceape care nu-și vede cu lunile președintele-n cîmp, în bătaură, printre oameni, poate avea o bună organizare a muncii ?

— Credeți că un președinte de C.A.P. este atît de important ?

— Eu cred — ierlați-mă — că da.

— De cîți ani sînteți președinte, tovarășe Sima ?

— De trei.

— Și înainte ?

— Am fost și șef de fermă, și tehnician cu irigațiile, și vicepreședinte.

— Cum trebuie condus un ceape, ca să meargă bine ?

— Așa cum se conduce o armată modernă.

— Cum se conduce o armată modernă ?

— Prin instruirea fiecărui combatant, nu numai a generalilor, asupra rostului lui într-o misiune sau alta, într-o bătălie sau alta. Adică omul să nu plece orbeste la luptă, ca simplu executant al unor operații de care n-are habar, cărora nu le știe rolul, însemnătatea, prețul, preț socotit în singele lui, în sudoarea lui. Noi,

acționează pentru o calitate nouă

iată, stăm binișor cu porumbul, stăm la fel și cu griul (am dat 6 200 kg la hectar, față de 4 700, cit cerea planul), stăm bine și la zootehnie, am dat 4 561 de litri de lapte pe cap de vacă, ne-a mers bine și soia (3 200 kg la hectar, 2 400 prevăzute în plan), dar noi n-am fi ajuns la rezultatele astea dacă oamenii noștri n-ar fi fost înarmați de la început și cu conștiința și cu știința exactă a ce li se cere. La început de an se stabilește fișa tehnologică pentru fiecare cultură. Fișa asta nu stă-n sertarul meu, nici al tovarășei inginer sefe Elena Rizea, nici al tovarășului Gheorghe Iacob, inginer șef al Consiliului intercooperatist, nici al tovarășului Gheorghe Beică, șeful secției de mecanizare, adică, de fapt, toți cei numiți o au, dar o au și toți ceilalți, cei ce-o aplică, cei care-o fac recoltă, de la primul la ultimul om, de la șeful de fermă la tractorist. Toți știu ce au de făcut, ce li se cere și când li se cere. Și dacă nea Costică Tuică, membru cooperator, a luat 2 200 kg de porumb numai ca retribuție suplimentară (iar unii au luat și mai mult, Margareta Bucăța a luat 2 800 kg., Onica Ciucu a luat 2 600), este fiindcă, știind bine și limpede ce au de făcut, au făcut întocmai. M-am lungit cu vorba ?

— Nu. Continuati !

— Adică, ce voiam să vă spun ? Că trebuie să muncim cu o perspectivă, cu un plan de bătaie, să vezi departe, nu pină-n vârful nasului. Când tovarășul Nicolae Ceaușescu, la consfătuirea de lucru, vorbea despre nevoia unei cotituri, a unei schimbări radicale în activitatea din agricultură, a unei noi calități a muncii noastre, această cerință — tot dinșul ne-a spus-o — trebuie să se întemeieze, înainte de toate, pe ordine, pe organizare, pe lichidarea haosului, a lucrului făcut la întâmplare, de azi pe mâine.

— La dv. în C.A.P. mai este haos ?

— Noi, la porumb, am avut anul trecut două soiuri, hibrid 200 și hibrid 400. Hibridul 400 a dat mult mai bine, și, acum câteva zile, când lucram la darea de seamă pentru adunarea noastră generală, am vrut să scriu pe hirtie și lucrul ăsta. Un tovarăș instructor mi-a zis să scot imediat pasajul cu pricina. Bine, zic, dar de ce ? Lămuriți-mă, vă rog, și pe mine, ce e greșit dacă pretindem un hibrid mai bun, mai productiv ? Lasă, mi s-a răspuns, fă ce-ți spun eu, așa-i indicația. Eu acum stau și mă gândesc : s-ar putea ca indicația să fie bună. S-ar putea ca în balanța pe tară a cerealelor să fie de trebuință și-acel hibrid 200, care-i un soi mai timpuriu, eliberează mai repede terenul, ca să facă loc griului. Dar de ce să nu știu, ca președintele de C.A.P., acest lucru ? De ce să nu-l explic oamenilor, care mă-ntrebă despre el ? Ziceam că datorita mea este să-l instruiască și pe ultimul combatant. Dar pe mine cine mă instruieste ? Și dacă o astfel de instruire, adică o astfel de luminare a perspectivei muncii noastre, lipsește, oare nu-i de crezut că prin porțita asta — prin porțita asta care lipsește — s-ar putea strecura și niște lipsuri ?

— În cuvântarea rostită la consfătuirea de lucru, secretarul general al partidului insistă asupra necesității ca, prin valorificarea deplină a tuturor posibilităților și resurselor, prin aplicarea largă a științei și a tehnologiei moderne, prin munca harnică de zi cu zi, realizările tuturor unităților agricole să se situeze — începând încă din anul acesta — la nivelul cooperativelor și întreprinderilor de stat fruntașe. Dv., cei de la C.A.P. „Înainte”,

sinteti deja — și nu de ieri — o cooperativă fruntașă. Spre dv., ca spre un exemplu, ca spre un model, privese, deci, alții, privese cei rămași în urmă. Dar dv. — ca fruntași — spre cine priviți ?

— Desigur, spre unități și mai bune.

— De pildă ?

— De pildă, spre C.A.P. „Viață Nouă”.

— Spre C.A.P. „Viață Nouă” de-aici, din Poiana Mare ?

— Spre C.A.P. „Viață Nouă” de-aici, din Poiana Mare.

— Mă uimiți... Anul trecut, „Viață Nouă” n-a scos decât 5 000 kg de porumb la hectar. Mai puțin chiar decât Tunarii Vechi.

— C.A.P. „Viață Nouă” a fost, ani de zile, modelul nostru. Noi ne-am afirmat în urma lor, ei au fost — primii — cei mai buni. C.A.P. „Viață Nouă” este Erou al Muncii Socialiste încă din 1974. Cu doi ani înaintea noastră. Președintele lor, tov. Alexandru Toană, are și el, personal, această înaltă distincție, și trebuie să vă spun că el, tov. Toană, mi-a fost și mie, ca președinte mai tânăr ce sint, un model. Mi-a fost și un sfătuitor în momentele grele, când eu încă nu dibuiam cum e cu președinția asta. Ziceți că ei n-au scos decât 5 000 kg. porumb boabe la hectar. Așa e, dar știți de ce ? Ei au avut o mare suprafață de porumb sub apă. Adică inundată, înecată. În sistemul nostru de irigații se mai întâmplă și astfel de lucruri. Credeți că s-au pus pe plins, că s-au părăsit, că și-au părăsit pământul ? Nu, au muncit răzbit, eu zic că au muncit chiar eroic, ca să scoată, pe locurile neinundate, recolte de cite 14 000—15 000 kg la hectar. Anul ăsta, ei s-au angajat să dea — și o să vedea că or să dea — 20 000 kg știuleți la hectar — asta, pe întreaga lor suprafață ! — adică vreo 15 000 kg boabe de porumb. Eu îi admir foarte mult pe cei de la C.A.P. „Viață Nouă”. Eu zic că într-o bătaie trebuie să-i aclamăm nu numai pe cei ce ajung primii pe redută (cazul nostru), dar și pe cei care, răniți fiind (cazul celor de la „Viață Nouă”), nu se părăsesc, nu-și azvirlă armele, ci, cu eforturi, vin după cei din frunte, dându-și și ei obolul la victorie.

— Ce-ar mai fi de spus, tovarășe Sima, despre această mare bătaie a porumbului ?

— Multe, tovarășe ! În primul rând, că orientările și indicațiile partidului, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, prin limpezimea lor, prin luminarea precisă a problemelor-cheie, prin caracterul multilateral al măsurilor, prin condițiile materiale și tehnice pe care se sprijină, cuprind totul, oferă totul, vreau să zic că în rest nu mai depinde decât de noi, de munca noastră. Iar noi, țărani, sintem prinși cu tot sufletul nostru în această muncă, fiindcă știm că înseamnă ea pentru țară, pentru socialism. Vă rog să scrieți că noi sintem adinec recunoșcători pentru tot ce s-a făcut și se face de către partid, de către jubitul nostru secretar general, ca să trăim mai bine. Vă rog să scrieți că noi, cei de la C.A.P. „Înainte”-Poiana Mare, județul Dolj, vom da la toamnă mai mult griu, mai multă soia, chiar și sfeclă mai multă, chiar și lapte mai mult decât am dat până acum. Iar la porumb — chiar dacă vom mai avea necazuri cu timpul, deși nu cred, fiindcă vedeați ce zăpadă frumoasă e, deci sint semne bune — vom da neapărat 15 000 kg boabe la hectar.

ILIE PURCARU ■

A pune vina pe capriciile naturii, înseamnă a-ți fura singur căciula

Specialiștii nu exagerează deloc atunci când așază agrotehnica veacului printre cele șapte minuni ale lumii contemporane. Mai puțin spectaculoasă, dacă e s-o comparăm cu astronautica, genetica, petrochimia sau cibernetica — știința agricolă modernă, convertită în practica zilnică, a determinat în fapt revoluționarea întregului sistem multimilenar de prelucrare și exploatare a solului arabil. Într-un răstimp de numai câteva decenii, desfercând natura din jocul ei orb, omul a izbutit să mărească de câteva ori fertilitatea solului, obligându-l să producă recolte bogate indiferent de împrejurările conjuncturale specifice.

Exemplul țării noastre oferă în această privință un exemplu concludent, înfrățirea miilor de parcele într-un singur mare ogor oferind totodată și posibilitatea aplicării cuceririlor și practicii agricole în cadrul unei politici agrare unitare, coerente și cu eficiență sporită. Învingând perijolul secetei, excesul de umiditate și toate celelalte capricii ale naturii, agricultorii noștri au izbutit să obțină, chiar în ani grei, recolte medii superioare celor mai generoși ani agricoli ai României antebelice.

Faptul că solul arabil poate fi obligat să producă astăzi nu după gustul și solicitarea naturii, ci în funcție de priceperea științifică a omului a constituit și ideea dominantă a recentei Consfătuiri de lucru consacrată problemelor agriculturii. „Practica, viața, realizările obținute de sute și sute de unități agricole — a ținut să precizeze tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul importantei cuvântări, rostite cu acest prilej — demonstrează că esențial este felul în care se execută lucrările agricole, este munca oamenilor. Oamenii pot infringe condițiile vitrege ale naturii, asigurând recolte mari. De aici trebuie să pornim în activitatea viitoare”.

În jurul acestui argument hotărâtor s-au grupat și dezbaterile desfășurate la Consfătuirea porumbului, colocoliu de specialitate județean organizat recent și la Casa Agronomului din comuna Săftica-Ilfov.

Reevaluarea cu discernământ critic și autocritic a campaniilor agricole de anul trecut a făcut evidente și aici atit gravele lipsuri în organizarea esalonată a muncilor agricole, cit mai cu seamă pe cele legate de întreținerea culturilor, de sporirea randamentului agricol prin metode agrotehnice moderne. Într-un județ investit cu suprafețe agricole importante, cu teren fertil, recoltele nu au fost pe măsura așteptărilor și posibilităților reale ale unităților agricole. Viața a dovedit, au ținut să sublinieze vorbitorii, fie în cadrul unor referate de specialitate, fie prin solicitarea unor intervenții ad-hoc, că priceperea sau incompetența, hărnicia sau indolența determină în linie directă izbânzile sau recoltele slabe ale oricărui un agricol.

S-a putut demonstra, o dată mai mult, temeinicia criticii adresată de secretarul general al partidului împotriva celor care își justifică neajunsurile, greșelile, lipsa de preocupare pentru îndeplinirea sarcinilor, dând vina pe condițiile climatice. În 1977, natura nu s-a dovedit deosebit de generoasă cu agricultorii țării, dar chiar și în asemenea condiții, a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, în toate județele țării au existat numeroase întreprinderi de stat și cooperative agricole care au realizat producții de 2—3 ori mai mari decât media pe țară, sau chiar decât media județelor respective.

Un adevăr perfect demonstrabil și la scara județului Ilfov. Am reținut în acest sens exemplele oferite de către tovarășul Marin Argint, secretarul cu problemele agrare al Comitetului județean al P.C.R. Ilfov.

La C.A.P. Frâșinet, unitate agricolă cu un perimetru agricol extrem de sărac în precipitații, au fost obținute, șase ani la rând, producții de porumb de 6 000 kg boabe la hectar, iar în 1975 și 1976 chiar producții record ce au depășit 7 500 kg la hectar. Alte două unități agricole, „3 Martie” și „Stupinele” (comuna Chirnogi), au realizat, la fel, în ultimii ani recolte de peste 6 000 kg și chiar de 7 500 kg porumb boabe la hectar. Prin rezultate deosebite se recomandă apoi Cooperativa agricolă de producție din Stoenești, unde — în condițiile defavorabile ale anului trecut — au fost recoltate 4 200 kg porumb boabe la hectar în vreme ce la C.A.P. Florești, comună megieșă, au fost realizate cu 1 200 kg boabe mai puțin.

Reînvierea întregii activități, prin metode de lucru fundamentale după criteriile științifice, prin strânsa colaborare dintre producție și cercetare — au subliniat pe bună dreptate participanții la discuții — implică înainte de orice o atitudine bărbătească, indispensabilă : recunoașterea francă, deschisă, a lipsurilor existente.

Aici în Ilfov, o experiență regretabilă, dar plină de învățăminte ca orice experiență, o constituie și faptul că din cele

153 000 de hectare ale cooperativelor agricole peste 50 000 au fost semănate în arăturile de primăvară. S-a procedat așa, deoarece în toamna anului 1976 recolta porumbului nu s-a efectuat la timp pe întreaga suprafață destinată acestei culturi. Prinse în acest lanț al slăbiciunilor, mai multe unități agricole au fost nevoite să abdice de la normele elementare ale științei agricole. O altă experiență nedorită, dar care are cel puțin darul de a ne feri pe viitor de greșeli similare este modul în care se repartizează pământul echipelor de cooperatori. „Aven nevoie de țărani get-beget, ne-a declarat tovarășul Marin Argint, de oameni care să lucreze pe ogor de dimineața până seara, și nu de agricultori-amatori, care-și văd de treabă printre picături, în orele când nu lucrează în unități industriale. Anul acesta vom repartiza mai bine de 50% din întreaga suprafață arabilă unor formații de mecanizatori, care vor executa, de la început și până la sfârșit, toate muncile agricole ale anului, de la semănat și pină la depozitarea recoltei. O muncă agricolă eficientă mai reclamă apoi : respectarea timpului optim cerut de fiecare cultură în parte, respectarea densității plantelor în funcție de sola respectivă și de hibridul în cauză, întărirea disciplinei și instruirea permanentă a echipelor de cooperatori și mecanizatori”.

Transformarea cantității într-o nouă calitate, care să determine încă din acest an o cotitură radicală în activitatea agricolă trebuie să se oglindească, a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, într-o nouă atitudine față de muncă a tuturor celor ce lucrează pentru agricultură, cooperatori, mecanizatori, specialiști, cercetători. Iar în acest sens, receptivitatea permanentă față de metodele înaintate de muncă reprezintă o condiție sine qua non.

Respectarea densității plantelor pe unitate de suprafață agricolă — condiție implicată în obținerea unor importante sporuri de recoltă — a fost pe larg analizată.

Densitatea porumbului variază în acest perimetru teritorial între 40 000—60 000 de plante la hectar și 60 000—70 000 plante în teren irigat. Evident, exista o diferențiere a densității plantelor pe unitate de suprafață în funcție de hibridul cultivat, de umiditatea și fertilitatea fiecărei sole în parte. Din referatul prezentat la Consfătuirea de tovarășul dr. doc. ing. Cristian Hera, director științific la I.C.C.P.T. Fundulea, am reținut aceste exemple semnificative : Cu ajutorul hibridului simplu 230 (50 000 fire la hectar) s-au obținut 6 510 kg porumb boabe la hectar, cu hibridul 370 (40 000 fire la hectar) 6 650 kg, iar cu hibridul 400 (45 000 fire la hectar), producții de 6 950 kg la hectar. Din păcate — și nu rareori chiar aici în Ilfov — unii agricultori mai rămân încă tributari falsului proverb : rarul umple carul.

Sintem datori să notăm de asemenea importanța acordată de agricultorii ilfoveni hibridurilor semitimpurii și semitardivi, capabili de a asigura o recoltă bună chiar în condiții de umiditate scăzută. Cultivarea unor astfel de hibriduri și de diferite categorii de precocitate — experimentați cu succes la Fundulea — va permite între altele și realizarea unei recoltări eșalonate.

Recunoașterea și analiza neajunsurilor marcate de anul 1977 au readus în discuție problema asolamentelor, și în mod deosebit recomandarea de a se cultiva porumb în rotații de 4—5 ani. Rezultatele dobândite prin respectarea sau nerespectarea acestei indicații sint deosebit de concludente. Acolo unde s-a cultivat porumb după porumb s-au obținut 4 910 kg porumb la hectar. Porumb după griu : 5 530 kg la hectar, iar porumb în asolamente de 4 ani : 6 020 kg la hectar. De ce nu se respectă pretutindeni acest principiu de bază al agrotehnicii moderne ne-am întrebat noi. Răspunsul primit a fost unul singur : Din comoditate sau din cultivarea preferențială a unor loturi cu alte culturi, perimetrul rezervat porumbului rămânând an de an același. Sau cu alte cuvinte, din încălcarea voinței sau „întimplătoare” a indicațiilor moderne de lucru, de către toți cei care se dovedesc în continuare tributarii unor metode tradiționale, scoase de mult din competiție.

Consfătuirea de la Casa Agronomului din Săftica a constituit pentru toți cei prezenți un sever și profund examen de conștiință, o amplă reconsiderare a drumului parcurs. Recunoașterea lucidă și responsabilă a lipsurilor și greșelilor existente a însemnat, deopotrivă, declanșarea unui război permanent inerției, comodității și lucrului făcut de mințiuță, și mobilizarea tuturor forțelor disponibile pentru realizarea saltului calitativ în domeniul agriculturii, prin așezarea întregii activități pe baze moderne, prin potențarea eficienței și productivității în spiritul recentelor indicații și recomandări ale secretarului general al partidului nostru.

LIVIU TIMBUS ■

„La noi marfa se mănîncă”

În toamna anului 1976 — după un inventar de control și o revizie de fond la depozitul de produse finite al întreprinderii de producere și industrializare a legumelor și fructelor Arad — s-a constatat o lipsă în gestiune de 155.914,20 lei. Împotriva șefului de depozit Mihai Mihailovici și a magazinerului Iosif Balukozî, întreprinderea a adresat procuraturii locale o plîngere penală însoțită de dosarul de revizie. La 7 iulie 1977, o rezoluție a Procuraturii Arad arată că valoarea pagubei prin neglijența celor doi este sub 100.000 lei și că, astfel, fapta este amnistiată. M.M. și I.F. erau scoși de sub urmărirea penală, iar întreprinderea era îndrumată să îndeplinească formele civile pentru dezdăunare. Cum ajunsese procuratura la concluzia de mai sus? După ce stabilise că din depozit fuseseră scoase — e drept, fără nici un act! — conserve în valoare de 13.875 lei și după ce mai constatase că o altă însemnată cantitate de conserve fusese consumată nu se știe de cine. De la acestea din urmă se găsiseră cutiile goale. În fața unei asemenea rezoluții, organele de control ale I.P.I.L.F. — care făcuseră revizia în 1976 — scad din gestiune cele de mai sus, astfel încît lipsa se diminuează la — citi credeți? — 99.151,20 lei. Într-adevăr sub o sută de mii. Amnistia putea acționa. După trecerea acestui hop, conducerea unității împută prin două decizii suma de mai sus lui M.M. și I.F. Ei contestă în termen deciziile la Judecătoria Arad, pe motiv că lipsa nu li s-ar datora lor ci unui defectuos cadru organizatoric din întreprindere, lipsei de securitate a produselor din depozit, acestea fiind lucruri pe care conducerea le-a cunoscut, le-a acceptat, iar, la nevoie, le-a și împus. Pe aceleași temeuri se adresează contestații și consiliului oamenilor muncii din întreprindere, scriind în concluzie: „În situația de față se conchide că desfășurarea activității în astfel de gestiune se acceptă conștient și în mod obiectiv ne aflăm în fața unui „risc” care în cadrul atribuțiilor de serviciu trebuie să se rezolve (n.n.) alternativa legală de acceptare a unei pagube. Prin urmare, fiind un „risc normal” al serviciului paguba se explică prin cauze interne, inerente procesului de producție.” Demnitatea celor doi îi împiedică să ceară ceva. Ei nu cer nimic în acest memoriu. Explică doar lucrurile — în felul lor și în termenii de mai sus — și pun, cu generozitate, aceste explicații la îndemina consiliului. În ședința C.O.M. din 22 septembrie 1977 a fost luat în discuție memoriul. Procesul verbal arată că mai mulți membri ai consiliului au recunoscut ca reală scăderea din magazine a conservelor, în valoare de 13.875 de lei; au recunoscut de asemenea drept adevărată lipsa de securitate a produselor, datorită căreia o însemnată cantitate de conserve au fost sustrate și consumate, unele chiar în întreprindere; au admis că s-au putut produce greșeli la expediție. După o ciudată înțelegere tacită, nimeni n-a vrut să observe că, în felul acesta, nu se mai discută de fapt despre paguba de sub o sută de mii, care fusese imputată. Deși atît M.M. cît și I.F. nu contestau decît imputățile, care, la rîndul lor, nu vizau decît

această valoare! Cu totul inexplicabil, după discuții cu un astfel de conținut, directorul întreprinderii și președintele consiliului — cităm din procesul-verbal — „conchide că C.O.M., în principiu, e de acord cu faptul că se pot face unele inversiuni la livrarea produselor și consideră plauzibile (s.n.) punctele din contestația celor doi”. Surprizele însă nu s-au terminat. O adresă oficială este trimisă instanței cu această concluzie a C.O.M. pentru dispunerea contestatorilor și anularea deciziilor de imputație din cauza cărora ei chemaseră în judecată unitatea. Așa se face că, prin sentința civilă nr. 7265 din 9 decembrie 1977 a Judecătoriei Arad, în adevăr sint anulate amintitele decizii, iar I.P.I.L.F. este obligată la plata unor cheltuieli de judecată în sumă totală de 2.387 lei. Menționăm că la dosarul cauzei se află și raportul unei expertize contabile, care ajungea la concluzia că paguba unității este de 155.914,20 lei, din care, eventual, poate fi scăzută valoarea de 13.875 lei, cu îndeplinirea întocmai a condițiilor impuse de reglementările legale. În acest caz, prejudiciul va fi de 142.039,20 lei, din care 42.888 lei — ce reprezintă pagubă a unității pentru care trebuie să fie antrenată la răspundere materială numai cei ce nu au luat măsurile corespunzătoare de pază a acestor valori — și 99.151,20 lei, ce reprezintă lipsă în gestiune nejustificată, pentru care la răspunderile materiale urmează a fi angajați, pe lingă contestatori, și cei care, nesocotind prevederile legale privind asigurarea pazei și păstrarea în condiții corespunzătoare a conservelor, au favorizat producerea acestei însemnate pagube. Erau oare asemenea concluzii de neluat în seamă? Mai ales cînd raportul atrăgea atenția asupra faptului că nu pentru prima oară conducerea unității intervenea pe parcursul procesului — în condiții și cu argumente similare — pentru anularea imputărilor, ca, apoi, pagubele să fie trecute pe seama cheltuielilor întreprinderii! Ba mai mult, cităm: „De o importanță deosebită expertiza reține împrejurarea că, în ultimii 6-7 ani, gestiunea depozitului de produse finite se încheie periodic cu lipsuri și plusuri de ordinul sutelor de mii. Fiecare din sumele stabilite ca lipsuri au fost puse pe seama unor condiții necorespunzătoare, motiv care a dus fie la anularea imputărilor, fie pur și simplu la cererea (adresată Tribunalului județean de către întreprindere — n.n.) de a anula sentința care confirmase o astfel de imputație.”

Ce s-a întîmplat în continuare la I.P.I.L.F.? De cîrind am stat de vorbă cu directorul Traian Moțiu. Inițial, acesta ne-a spus: „Procesul parcă s-a încheiat (...). Trecerea pe cheltuieli a pagubelor nu știu cum s-a făcut.” Ciudat, întrucît, peste cîteva minute, amabil, contabilul șef Ioan Dărăban avea să ne arate acte care pun sub semnul întrebării cel puțin memoria directorului. Deși comunicarea sentinței, printr-o întîmplare, ajungea la întreprindere tocmai în timpul discuției noastre, ni s-a prezentat o adresă cu nr. 44/3 ianuarie 1978, către serviciul financiar, în care, după ce se expune povestea amintită, ultima frază e această: **Avînd în vedere împrejurările**

obiective analizate rezultă că lipsa în gestiune nu s-a produs prin săvîrșirea unor fapte (sic!) ilicite pentru care se angajează răspunderea materială, motive pentru care urmează a nu se declara recurs și, drept urmare, serviciul financiar va trece suma întreagă pe costuri. Ei bine, cine credeți că semnează acest act? Contabilul șef și juriconsultul; dar, înaintea lor, semnează directorul! Oricum, conform hîrtilor, aparent, totul e corect. Par să fie îndeplinite normele legale care reglementează un asemenea lucru, respectiv art. 14, lit. d din H.C.M. 1885/1970 din care cităm: „Creanțele reprezintă despăgubiri pentru care organele de jurisdicție sau de arbitraj au pronunțat hotărîri definitive de respingere a cererilor de despăgubiri se trec la pierderi pe baza aprobării conducătorului unității economice, numai după ce conducătorul compartimentului financiar-contabil împreună cu șeful oficiului juridic a analizat situația și a ajuns la concluzia că nu se poate stabili vina vreunui angajat pentru paguba suferită și că deci nu se poate emite dispoziție de reținere potrivit Codului muncii”. I-am întrebare pe contabilul șef și pe juriconsultul Eftimie Bulat în ce a constat analiza situației întreprinsă de ei ca să ajungă la concluzia că paguba nu se poate imputa nimănui. M-au privit amîndoi ca pe o ființă extraterestră. „Cum analiză, ce analiză? Avem hotărîre juridică. Nu cerem recurs; e definitivă! Ce trebuia să mai facem? Să căutăm alți vinovați?” Este inutil să reproduc în continuare argumentele lor împotriva legii, a rațiunii, a onestității. Este împede că trecerea sumei pe cheltuieli a fost operată fără îndeplinirea DE FAPT a condițiilor legale. Cît despre nota de contabilitate respectivă, ea poartă data de 31 decembrie 1977! Am întrebare cum s-a procedat cu diferența pînă la cele peste o sută cincizeci și cinci de mii. Trecute pe cheltuieli, ni s-a răspuns. În respectiva notă de contabilitate figurează suma de 56.330 lei. Orice școlar care a învățat adunarea și scăderea se poate distra cu o asemenea... contabilitate. Dar, pentru cei care nu mai sînt de mult școlari, adăugăm că, de data aceasta, nici cel puțin formal n-au mai fost îndeplinite cerințele legale. Nici o analiză, nici un referat comun! Nota de contabilitate specifică drept act în baza căruia se trece suma pe cheltuieli nici mai mult nici mai puțin decît... ordonanța Procuraturii de scoatere de sub urmărirea penală a celor doi invinuiți. Atît directorul cît și cei doi colaboratori ai săi sînt convinși că așa e corect, legal și cu asta basta. Ba mai mult, ei susțin și probează că așa au procedat întotdeauna. Și nimeni n-a zis că nu-i legal. Deci au făcut bine. În 1972, tot lui Mihai Mihailovici i s-a imputat o lipsă de 37.492,10 lei. M.M. a contestat, dar judecătoria Arad, prin sentința civilă nr. 1164, din 9 martie 1972, i-a respins contestația, menținînd imputația. Numai că Tribunalul județean Arad i-a admis recursul. C.O.M. s-a adresat atunci tribunalului prin derutanta „mișcare de șah” pe care de acum o cunoaștem, iar imputația a fost anulată. Ridicolul îndolenței cu care contabilitatea sfidează respectarea legii a făcut ca, în acest caz, trecerea pe cheltuieli a sumei să se ope-

reze în baza unui act în care era vorba de altceva! Cu un zel ciudat, juriconsultul Eftimie Bulat povestea cum, mai de curînd, o lipsă de vreo două sute de mii de lei, de la o altă gestiune, a fost trecută pe costuri, după ce se dăduseră cîtorva oameni imputația — „așa ca să-i mai speriem, că altceva ce putem face” — și după ce aceia obținuseră hotărîri judecătorești în favoarea lor. Convinși că orice hotărîre judecătorească de acest fel este suficientă și că nimic nu mai lipsește ca paguba să poată fi trecută pe seama cheltuielilor unității, atît directorul cît și ceilalți au transformat într-adevăr — așa cum, implicit, spun singuri — un bizar și aproape copilăresc procedeu de eludare a legii în sistem. De mulți ani, la I.P.I.L.F. Arad se procedează așa. Prejudicii de sute de mii de lei sînt trecute pe costuri, iar salvatoarele — în concepția celor de aici! — hotărîri judecătorești sînt plătite deseori prin cheltuieli de judecată. Că uneori acest artificiu de două ori necinstit produce adevărate drame unor oameni fără vină dar neobișnuiți cu iscusitul procedeu ori pur și simplu nesiguri pe infailibilitatea acestuia — nu are nici o importanță pentru ingenioșii călcători de lege.

Faptul că, pînă acum, în întreprindere a domnit o păgubitoare debandadă în gospodărirea valorilor ne-o arată bine cele de mai sus, mai ales dacă adăugăm cîteva lucruri spuse chiar de directorul Traian Moțiu. Cu mulți ani în urmă, în condiții jalnice de depozitare, alți gestionari, pentru că erau corecți și harnici, n-au avut nici procese, nici lipsuri. „Dacă însă gestionarul n-are conștiință, insistă Traian Moțiu, nici în condițiile cele mai optime (s.n.) nu poți să ai siguranță.” Acum cîteva ani lipseau vrea 11.000 de cutii de conserve, în valoare de circa 130.000 lei. Era un mister. L-a descoperit directorul: le livrase Mihai Mihailovici fără să le treacă în acte. Un „cadou” involuntar care, grație și întîmplării, a putut fi recuperat. „Cazuri din astea au fost mai multe. Beneficiarii ne sesizau. Dar cîți ori fi tăcut?” Directorul are — după spusurile sale de acum — numai necazuri de pe urma lui Mihai Mihailovici. De zece ani vrea să-l schimbe pentru că e necorespunzător, dar nu găsește altul. În aceste condiții, cît de cinstite pot fi motivele adevărate, nemărturisite, pentru care conducerea unității, de ani buni, se tot străduiește să-l scoată basma curată pe acest gestionar... Incapabil, dar indispensabil? Toți cei cu care am stat de vorbă au repetat că în întreprindere, în permanență, prin toate colțurile se găseseră cutii aruncate ale unor conserve mincate nu se știe de cine. Proporțiile sustragerilor nu sînt niciodată cunoscute, iar Traian Moțiu pretinde că „e o utopie să desfințezi acest autoconsum.” Ca să mă convingă de robustețea raționamentului său, directorul exclamă pur și simplu: „Dar gîndiți-vă ce producem! Noi nu lucrăm în metal. LA NOI MARFA SE MĂNÎNCĂ!” Induoșor argument și incomparabil director. În loc să se considere cel dintîi răspunzător pentru gospodărirea eficientă a fiecărui leu al întreprinderii, ați văzut ce tolerează, ce practică și cum gîndește! Și ca un corolar al tuturor acestora, formidabilul LA NOI MARFA SE MĂNÎNCĂ! După un asemenea „ospăț”, unei astfel de conduceri se cuvine să i se dea și apă. Multă. Și rece.

DORIN GHERGHINESCU ■

Hunedoreni ca locatari

Abordînd o temă cum este cea a activității asociațiilor de locatari dintr-un oraș ca Hunedoara, nu ne-am amăgît cu iluzia că vom scrie un reportaj pe care cititorii să-l urmărească cu sufletul la gură. Altfel spus, un subiect arid, lipsit de culoare, părere pe care, pentru moment, avea să o împărtășească chiar și Viorel Răceanu, prim-vicepreședintele Consiliului popular al municipiului Hunedoara, omul care de peste 15 ani se află în fruntea treburilor gospodărești ale acestui oraș despre a cărui viață, dincolo de oțel, nu se cunosc prea multe lucruri. Puțini știu, de exemplu, că prin 1962, cînd orașul încă mai trăia sub zodia neroaielor și a cizmelor de cauciuc, Hunedoara avea doar 2.500-3.000 de apartamente, iar astăzi, cînd abordăm această problemă, a asociațiilor de locatari, orașul are peste 21.000 de apartamente, adică aproximativ 85 la sută din populația Hunedoarei locuiește la bloc. Fără să ne abatem de la temă, puțini știu, de exemplu, că majoritatea străzilor din Hunedoara sînt asfaltate, că începînd de prin aprilie și pînă tîrziu, prin octombrie, orașul acesta, cu o puternică activitate industrială, este literalmente îmbrăcat în verdeață, de parcă ar concura o stațiune balneoclimaterică.

„Nu doar indicațiile de partid și de stat ne-au îndemnat, avea să ne declare interlocutorul nostru, Viorel Răceanu, să rezolvăm temeic și riguros activitatea asociațiilor de locatari, ci și numărul mare de oameni care locuiesc la bloc. S-au ridicat și se ridică în con-

tinuare o sumedenie de probleme, dintre cele mai diverse. Dacă despre Hunedoara, la ora actuală, se poate spune că este un oraș cu un ridicat grad de confort și civilizație, concurînd chiar și cu marile orașe ale țării, acest lucru se datorează, cred eu, în primul rînd locuitorilor săi, oameni harnici, iubitori ai frumosului, deprinși cu munca, gata oricînd să se destindă și să se relaxeze cu amenajarea de zone verzi în jurul blocurilor lor. Sînt numeroase blocurile care au cite o astfel de grădiniță, un fel de parc, la intrare, încît îți vine să crezi că în blocurile acelea nu locuiesc 15-20 de familii de oțelari, ci de grădinari. În al doilea rînd, de ce nu aș spune-o, această mobilizare a oamenilor pentru o bună folosință a caselor lor și o amenajare cît mai plăcută a spațiilor aferente blocului, este rezultatul direct al muncii depuse de lucrătorii consiliului popular, de deputați și de comitetele asociațiilor de locatari”.

Ladislav Csanadi, șeful oficiului pentru probleme organizatorice și îndrumarea activității obștești, care răspunde și de activitatea asociațiilor de locatari, avea să ne destăinuie, din punct de vedere pur administrativ, modul în care sînt organizate cele 41 de asociații de locatari: „După cum se știe, anul trecut, în luna octombrie, a fost emis de către Consiliul de Stat un decret, cu numărul 387, care a reglementat un nou cadru organizatoric privind activitatea asociațiilor de locatari, accentuat fiind pus pe munca obștească. Înainte de apariția acestui decret, blocurile

Hunedoare erau cuprinse în 10 asociații. Specificîndu-se că dintr-o asociație trebuie să facă parte cel mult 600 de familii, ne-am văzut puși în situația de a mări numărul asociațiilor, ceea ce presupunea o nouă arondare a Hunedoarei. Mulți s-au tremurat, trebuie să o recunoaștem, că vor apărea dificultăți de netrecut. În fața unor astfel de comentarii, mărturisesc că ne-am cam pierdut cumpătul. Dar tovarășul Răceanu, prim-vicepreședintele consiliului popular, a găsit cîteva soluții pe care nu știu dacă le-au aplicat și alții, în alte orașe. În ceea ce ne privește, întrucît ne aflăm în plină campanie electorală, am arondat orașul în așa fel încît să corespundă cu numărul de circumscripții electorale. Adunările electorale au fost totodată și adunări de constituire a asociațiilor. Discuțiile cu alegătorii au fost, totodată, și dezbateri unor probleme pe care viitoarele asociații trebuiau să le consemneze și să urmărească apoi, conform unui minuțios plan, rezolvarea lor. Paralelismul între adunările cu alegătorii și adunările cu membrii asociației de locatari au mers pînă într-acele încît viitorii deputați, fiind locuitori în zona respectivă, deci membri ai asociației de locatari, să facă parte și din comitetul asociației, sau să fie chiar președinți de asociații. Au fost consemnate cu acel prilej 239 de propuneri care s-au constituit în tot atîtea sarcini ce urmau să le rezolve, cu sprijinul consiliului popular și al instituțiilor din municipiu, deputații și asociațiile. Există în acest sens un plan de măsuri cu propunerea respectivă, cu forul competent pentru rezolvarea ei, cu persoana nominalizată care va traduce în

realitate propunerea respectivă, 40 din cele 239 de propuneri ne depășeau din punctul de vedere al competenței. Ele au fost înaintate către județ, de unde ni s-a răspuns cu maximum de urgență și cu termenul exact de rezolvare, fapt care a fost comunicat președintelui de asociație iar acesta i-a informat pe oameni. Cele 239 de propuneri de la care am plecat au fost coroborate cu un plan unic de măsuri al Comitetului Executiv, în care sînt cuprinse lucrările de investigații, cele finanțate de bugetul propriu, cele care se vor realiza prin munca patriotică sau prin contribuția bănească potrivit legii nr. 20 din 1971. Există, cu albe cuvinte, un adevărat mecanism, o adevărată mașină care va îndruma și controla activitatea asociațiilor de locatari, a comitetelor respective, a deputaților și chiar a noastră, a lucrătorilor din cadrul consiliului popular.”

Nu putem încheia această prezentare fără a transmite răspunsul prim-vicepreședintelui Viorel Răceanu pe care l-am întrebare dacă, după părerea sa, organizarea respectivă are șanse de reușită. „Această organizare a noastră, poate originală, sau nu, asta nu are importanță, dar întru totul legală, nu este produsul unei teorii, ci ea a pornit de la solicitările, de la dorințele oamenilor. Altfel spus, știm ce vor oamenii, știm, deci, ce vrem și noi, care sîntem în slujba lor, adică vrem să le creăm, prin ei, condiții de viață cît mai bune. Unele dintre propuneri, consemnate atunci, la timpul potrivit, au fost deja îndeplinite.”

N. VICTOR ■

Turiști de duminică: cu sanie sau fără, cu schiuri sau fără, toți la munte!

În această cețoasă dimineață de 12 februarie Gara de Nord este luată cu asalt. Lozinca zilei este: „Nimeni nu se supără, mergem la munte!”

Nu se supără nici translatorea Didina Amarfi, precedată de fiul ei de patru ani, Alexandru, și urmată de bunicul de 70 de ani, împovărat cu o sanie monumentală. Să cari într-un tren aglomerat, dus și întors, un asemenea voluminos instrument pe brațe, iată un adevărat sport de iarnă. Puștiul lămurește, filosofic: „La Clăbucet nu-s săni. Nu-s destule”.

Nu se supără nici bătrînica ajunsă turistă fără voie: după un sprint spectaculos se avintă în ultimul vagon cu un efort remarcabil pentru vîrsta sa, doar pentru a afla să nimerise într-un tren special cu turiști. „Ce să fac, maică? Mă dau jos la Ploiești”. Într-o traistă duce de mîncare și casete de muzică pop fiului ei, militar în termen, lingă Tirgoviște. „Să le asculte, e duminică lui”. Deci se încadrează și el în reportajul nostru despre sfîrșitul de săptămînă.

Nu se supără nici cetățeanul arhigrăbit care, parvenit cu destulă greutate în fața toaletei din vagon, constată cu durere că nu poate intra, fiindcă înăuntru „O.N.T.”-iștii au îngrămădit „schiuri și alte scule de alunecat”, după cum informează un hitru.

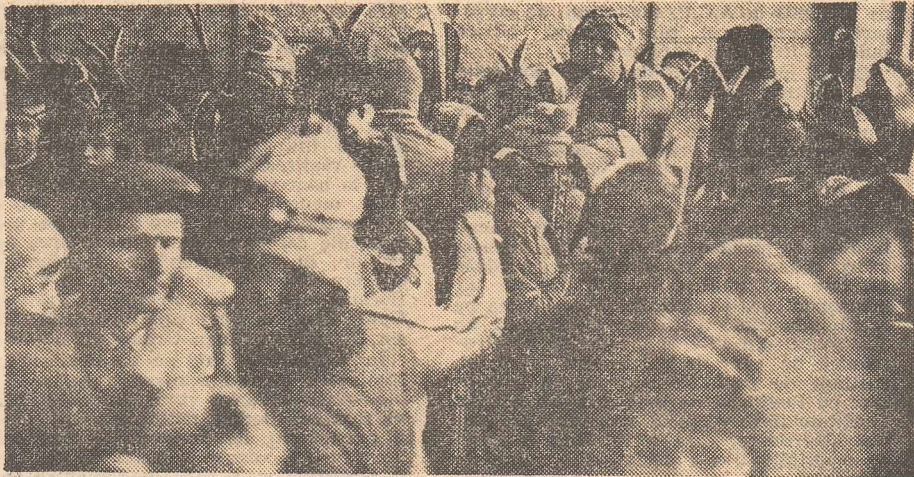
Nu se supără nici conductorul care azi are o zi proastă în ceea ce privește contravențiile: doar 27 de călători fără bilet.

Dar toate acestea sînt mici supărări, important este că mergem cu toții pe Valea Prahovei, fiecare cum poate, cu sanie sau fără, cu schiuri sau fără, important este să ajungi la telescaun cu cinci minute mai devreme. Ceea ce contează este atracția muntelui și bunele condiții create turiștilor de sfîrșit de săptămînă. Înainte însă de a merge pe firul reportajului, să trasăm cadrul general, care, cel puțin nouă, ne-a oferit cîteva surprize.

Ciți bucureșteni părăsesc orașul

la sfîrșit de săptămînă?

Surpriza nr. 1. Se știe că problema sfîrșitului de săptămînă, a modului în care oamenii îl folosesc pentru destindere și refacerea forțelor de muncă, comportă multiple implicații. Pe plan mondial „week end”-ul devine o instituție sui-generis, cu variate aspecte sociale, economice, chiar culturale, cu atât mai semnate cu cit, pe măsura reducerii troptate a săptămînii de lucru, ponderea sa în viața noastră cea de toate zilele crește. E posibil să ne înșelăm, dar se pare că la noi problema este încă puțin studiată științific, sociologic, în profunzime — dacă lăsăm de o parte unele aspecte tehnice, organizatorice, e drept, și ele importante, abordate pe linie de turism ca și pe alte linii. La Institutul de igienă, bunăoară — la care problema combaterii oboselii figurează la loc de cinste — ni s-a spus: „Avem alte lucruri mai urgente de făcut”, iar șeful Agenției de turism pentru tineret din București, Vasile Vintilă, ne-a povestit o istorie cu tîlc. La un curs de reciclare i s-a cerut, ca aplicație practică, să expună planul de acțiune al agenției pe care o conduce — de departe cea mai importantă din țară, întrucît este chemată să proiecteze pe orbita turismului 300 000 de bucureșteni între 14 și 30 de ani. După ce a prezentat planul a fost întrebare: „Pe ce-l fundamentați?” Prima sa reacție a fost să răspundă: „Pe ce a fost anul trecut”, apoi și-a dat seama că nimeni nu s-a gîndit să-l întrebe pe tineri, în mod organizat, pe scară largă și cu respectarea regulilor oricărei anchete sociale, serioase, despre preferințele lor și despre felul în care se desfășoară treaba în prezent. Spu-

Încălzirea la schi începe la coada de la teleferic

nem aceasta nu pentru a critica agenția, ci pentru a-i lăuda intenția de a organiza în viitoarele luni — și cu ajutorul calculatorului electronic — primul studiu științific privind turismul printr-un chestionar difuzat în rîndul a 15 000—20 000 tineri, luată ca eșantion reprezentativ. De relevantă o serie de întrebări se referă în mod expres la sfîrșitul de săptămînă: „Cum preferați organizarea programului excursiilor de 1—1½ zile? Cum preferați organizarea programului într-o excursie de 2—2½ zile? Care sînt mijloacele de transport pe care le preferați? În excursiile de 1½—2½ zile ce activități la locul de cazare preferați?” etc., etc. Se prezintă alternative, se pun și alte numeroase întrebări.

Surpriza nr. 2. Numărul bucureștenilor care părăsesc Capitala în fiecare sfîrșit de săptămînă (ne referim la sezonul de iarnă) este destul de scăzut: circa 4 000 prin agențiile de turism obișnuite, plus 2 000—3 500, prin Agenția de turism pentru tineret. În aceste cifre sînt incluși atît cei care pleacă în grup, cit și individual, dar care folosesc organizat trenul sau autocarul. Dat fiind că în totalul de 7 000—7 500 se cuprind cu precădere tineri, cifra, raportată la întreaga populație a Bucureștiului, nu pare prea insuflețitoare, ca să nu spunem mai mult. E loc de mai bine! Adevărat, nu au fost incluși mai sus posesorii de autoturisme, dar ciți dintre ei, fie din cauza vîrstelor, fie din preferință, nu consideră, oare, drept o mare realizare polisportivă de sfîrșit de săptămînă parcurgerea a sute de kilometri pe roți, plus popasurile de rigoare în hanuri și moteluri, cu fum, coniac și mititei? Poate vorbim cu păcat la adresa automobilistilor, dar credem că numărul lor adăugat la cifra totală dată mai sus, nu schimbă esențial datele problemei.

„Vom atinge toată țara!”

— Cum stau, practic, lucrurile acum, cum apar în perspectiva apropiată? — îi întrebăm pe Traian Bobeș, șeful filialei 1, și Ion Robotin, economist de la Biroul de turism al Întreprinderii de turism, hoteluri și restaurante București.

— Simbăta și duminica simțim că „poc-nește”, cum spun lucrătorii din turism. N-am reușit încă să facem mutația pe zone mai îndepărtate, iar pentru Valea Prahovei lucrurile se petrec cam așa. Întrebăm oficiile locale: „Aveți Predeal?” „Nu!” „Aveți Sinaia?” „Nu!” „Atunci dați-ne Bușteni”. Dar la Bușteni camerele din vile sînt de 3, 4, 7, 8 și chiar 9 pa-

turi. În fine, bune și alea. Săptămîna aceasta Bucureștiul nu a avut în vile pe Valea Prahovei decît 350 locuri, toate la Bușteni, pentru noaptea de simbătă. Avem impresia — poate fi însă doar o simplă impresie — că proporția oferită Capitalei e mică. La urma urmei sînt 15 000 locuri de cazare pe Valea Prahovei, firește, incluzînd și pe acelea convenite celor care le ocupă pe perioade mai lungi, nu doar la sfîrșit de săptămînă. Totuși, procentajul pare cam mic.

— Ce se va schimba în perspectiva reducerii săptămînii de lucru?

— Multe. Accentul nu va mai cădea, iarna exclusiv pe Valea Prahovei. Am luat legătura cu mai multe întreprinderi, respectiv secții, care și-au redus sau își vor reduce curînd săptămîna de lucru: „Adesgo”, „Republica”, Întreprinderea de mașini grele, „23 August”, „Grivița roșie”, „Miraj” și altele, le-am alcătuit programe pentru 2½ zile. Vom atinge toată țara! Astfel, vom putea ajunge pînă în Moldova, pe Valea Oituzului, la municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, de asemenea, pînă la hidrocentrala de la Porțile de Fier, și pe Valea Oitului, plus, firește, Valea Prahovei. Paralel, va crește nevoia de ghizi-colaboratori. Curînd vom organiza primul instructaj chiar la locul de muncă: la uzinele „Republica”.

Perspective similare, implicînd o adevărată mutație în structura turismului de sfîrșit de săptămînă, le întrevăd și tovarășii de la Agenția de turism pentru tineret, care vor oferi trasee de două zile spre Călimănești — Sibiu — Făgăraș — Brașov — Valea Prahovei, Porțile de Fier, Tunsad — Miercurea Ciuc — Borsec, ca și spre cabanele de altitudine ale Bucegilor, pînă în prezent practic inaccesibile drumetilor de duminică.

Turism cu abonament

În trenul spre Predeal, în oraș, pe pîrtia de schi, la coadă la telescaun, pe stradă, în gară, lingă gară am cerut opinii și sugestii din partea excursioniștilor.

— De ce nu se fac abonamente C.F.R. pentru turiști de sfîrșit de săptămînă? — întrebăm Ioan Stanciu, chimist la Institutul de fizică atomică, studentul Mihai Ivănescu de la Academia de studii economice, electricianul Vasile Mocanu de la Întreprinderea de transporturi internaționale auto, inginerul constructor Ioan Enciu de la Întreprinderea de construcții edilitare și drumuri, muncitorul electronist Teofil Popescu de la Institutul de fizică atomică și mulți alții. (Am citat profesiunile pen-

tru a evidenția cît de răspîndit este acest deziderat.) Ar ști și omul pe ce contează. Totodată, aceasta ar permite mai multă flexibilitate în organizarea „week end”-ului: nu totdeauna prevezi de luni, cînd se completează listele și înscrierile în actualul sistem, ce vei face simbătă.

Același grup de tineri se întreabă de ce uneori teleschiul de la Predeal își încetează activitatea de la ora 16,15. Un „coborît” în plus sau în minus contează enorm pentru pasionații sportului alb. La rîndul nostru am pus această întrebare tovarășului Dumitru Frățilă, șeful zonei instalațiilor de transport pe cablu Predeal, care ne-a asigurat că la ei se lucrează nu cu ore fixe, ci „zi-lumină” și chiar mai mult. Au primit aprobări speciale ca să ilumineze și noaptea pîrtia, dacă există amatori — nu un lup singuratic sau doi, ci grupuri mai compacte.

Mai mulți tineri întreabă de ce la Cota 2 000 Sinaia nu există garderbă, fapt ce-i transformă, pe nevrute, în schiori de performanță, obligîndu-i să schieze cu rucsacul și bocancii de oraș pe umeri.

Subsemnatul întreabă de ce duminică la ora 11 — deci zi și oră de vîrf — la Punctul sanitar Clăbucet-Sosire nu se afla, conform programului de lucru vizibil afișat, asistenta Marinescu Adela, ci doar un lacăt. Să fi fost Adela numele lacătului?

Iată acum și două dialoguri tipice pe pîrtie jos la Clăbucet.

— Cum a fost sfîrșitul de săptămînă?

— Excelent. Am venit prin Agenția de turism pentru tineret. Totul perfect: drumul, cazarea, mîncarea, dans, antren, veselie, pentru doar 70 de lei de persoană, o zi și jumătate. Sintem de la Întreprinderea de cinescoape, secția 2 Electrofar. Din 200 de tineri din secție, 40—45, după cum le permite schimbul, vin aci regulat. Din păcate, de azi dimineață la șapte nu mai era nici un material sportiv de închiriat. Avem doar două săniute la 12 tineri și facem cu schimbul — ne spun Nicolae Neagu, Ion Ciudomirov și Constantin Dragu.

În adevăr, o șesime de sanie „pe cap de locuitor” tînar e cam puțin pentru pofta lor de mișcare.

Trenul, dar nu tot trenul, oleacă de

la linia 3

Am început reportajul cu imaginea trenului cu excursioniști la plecare. Îl încheiem cu aceeași imagine idilică la întoarcere, în gara Predeal. Un grup de cetățeni fac schimb de „amabilități” și interjecții cu personalul feroviar. Cîteva sute de călători de duminică s-au așezat multumiți și reconforțați în cele zece vagoane ale trenului garat pe linia 3, informații fiind prin megafon de către un glas suav că „trenul cu direcția Sinaia — Cimpina — Ploiești — București va pleca de la linia 3 peste cinci minute”. După cele cinci minute reglementare și alte 15 academice ei au făcut însă interesanta descoperire că bătrînul Galilei se înșelase profund, că totuși nimic nu se mișcă și că, de fapt, trenul de 13,22 pleacă fără ei: tot de la linia 3, dar de la capătul dinspre Azuga, deci practic afară din gară. Șeful de gară dă vina pe O.N.T. („Ne-au băgat patru garnituri și nu avem loc de manevră, garniturile ar fi trebuit să aștepte la Brașov”), cetățenii dau vina pe tovarăsa de la megafon, aceasta dă vina pe megafon, care nu mai poate da vina pe nimeni. Sigur, pînă la urmă cei ce veniseră la Balul zăpezii din Predeal au plecat totuși, numai că ascemenea neînțelegeri trebuie evitate.

LIONEL NIȚESCU ■

Magazinele de artizanat sînt închise, ambulanții sînt însă prezenți loco cumpărător

La Cota 1 400, tînăra generație se căleşte dejunînd pe zăpadă. Foto ION PREDOȘANU ■

Politehnica în sprijinul medicinei

Timișoara:

**Pe lista de „priorități”:
realizarea industrială
a noii aparaturi concepute
de profesori și studenți**

Deși am petrecut un scurt răstimp la Facultatea de electrotehnică a Institutului politehnic „Traian Vuia” din Timișoara, pot afirma, edificat, că aci m-a întâmpinat noul, adică o serie de preocupări în domeniul de ultimă oră ale cercetării științifice. Din diversitatea direcțiilor de activitate (electronică industrială, automatizări, măsurări electrice și electronice, tehnica laserelor, holografia, ultrasunete, microunde) ne-a interesat domeniul catedrei de electronică, automatizări și măsurări referitor la producerea aparaturii medicale, a cărei valoare pe anul în curs este de circa două milioane de lei. Împreună cu prof. dr. ing. Eugen Pop, prorector al Institutului politehnic timișorean, și cu prof. dr. ing. Anton Policec, șeful catedrei respective, am putut descifra câteva din reușitele colectivelor de cadre didactice, specialiști și studenți. Pentru început, am notat izbinzile: aparat pentru prelucrarea electronică a imaginilor radiologice, evidențind caracteristici altfel invizibile (realizat de un colectiv condus de ing. Mircea Fildan, la solicitarea dr. Grigore Nubert, de la Institutul de medicină din Timișoara, aparat „diagnosticat” în clinici timișorene și bucureștene); aparat pentru urmărirea și înregistrarea ritmului cardiac în timpul activității pacientului (dispozitivul — în greutate de 200—300 g, deci de buzunar — pare un adevărat „medic la purtător”, realizat de colectivul condus de asist. ing. Gh. Ciocloada și experimentat de inițiator, dr. Ioan Orha, la Spitalul Fundeni din București); reactometru, detectând presiunea sanguină și reflexul electrodermal (realizat de un colectiv condus de prof. Anton Policec, în colaborare cu dr. Florin Dumitrescu, care a solicitat și diferite aparate de cercetare), plus alte dispozitive în fază de elaborare. Între acestea, tema devenită teză de doctorat a tinarului șef de lucrări ing. Viorel Popescu (sistem de prelucrare automată a informației biologice cu ajutorul calculatorului electronic) va însemna, pe înțelesul tuturor, depistarea precoce a afecțiunilor cardiace nici măcar bănuite de purtătorul... inimii. Tot ca enunț: a-

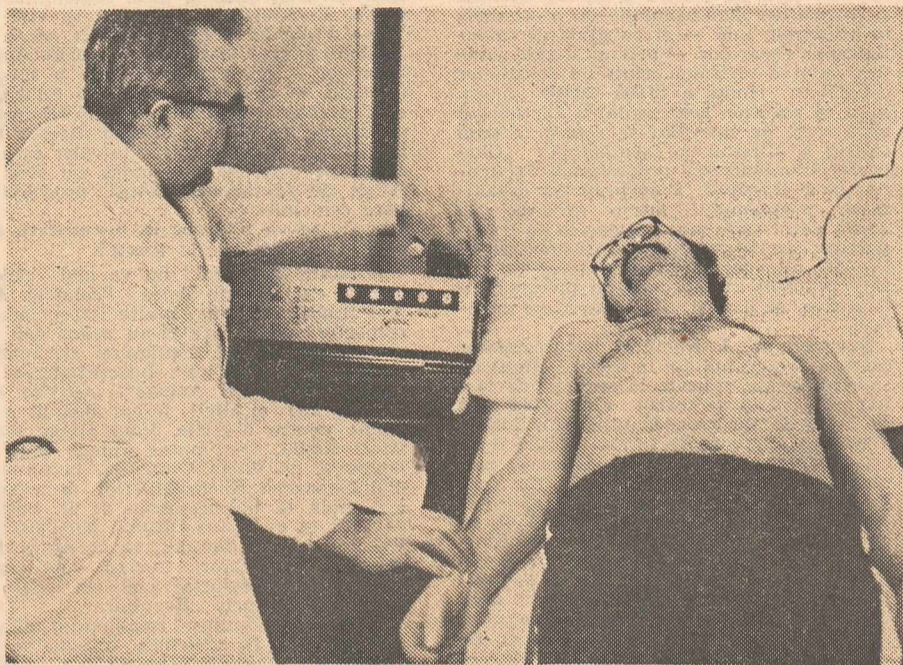
paratură de cercetări psihologice, de testare a echilibrului (evitând căderile de pe schele!), a vitezei de reacție, a calificării deciziilor; tahometre cardiace, realizate de studenți la A.C.P. (activitate de cercetare și proiectare), care permit citirea pulsului în câteva secunde.

Ca să nu rămânem doar în domeniul pur științific trebuie să reținem că aceste aparate sînt fie premiere mondiale, fie sînt comparabile cu realizări similare din alte țări, ceea ce înseamnă, așadar, competență și competitivitate, plus confirmarea frumoaselor tradiții științifice ale școlii superioare timișorene — cum se exprima chiar profesorul Eugen Pop. Păcat însă — ne atrăgea atenția același reputat cadru didactic — că aparatura produsă nu este încă multiplicată, că lipsește un mecanism care să declanșeze realizarea pe scară industrială a acestor dispozitive. La Timișoara, din 1974, a început la Electrotehnică un curs de electronică medicală, susținut de prof. Policec, iar în colaborare cu Institutul de medicină din aceeași localitate (prin rectorul său, prof. dr. Ștefan Gavrilă, care a întocmit o „listă de priorități”) s-a declanșat o activitate temeinică, de concepere și producere a unor aparate pe care mintea neinițiatului le-ar pricepe doar ca mostre de laborator

selenar și nu destinate sănătății sale...te-restre. Altfel spus, aici, la catedra de electronică, automatizări și măsurări, am înțeles că revoluția tehnico-științifică se află în plin avânt și chiar entuziasm, mulți studenți din anii IV și V muncind și gândind în laboratoare cu pasiunea pionieratului într-un domeniu în care, noi, românii, putem avea un cuvînt greu de spus în lumea științifică medicală universală. În aceste laboratoare — nu întotdeauna însă cu cea mai convenită dotare — se realizează absolut totul, de la studiu la concepție, de la proiectare la execuție, medicii avînd doar dificila misiune a experimentării. Cîteva nume de cadre medicale care au salutat producerea aparatelor la Electrotehnică timișoreană: Grigore Nubert (radiologie), Gheorghe Băcanu (diabet), Petru Drăganu (urologie), Geza Deutsch (medicină nucleară), Florin Dumitrescu, Ioan Orha ș.a.

În septembrie 1978 se va desfășura la Timișoara primul Simpozion național de bioinginerie. Acest viitor forum științific va rezolva, sperăm, datele și esențiale dar și particulare ale problemei: producerea aparatului medical pe scară cit mai largă și întărirea colaborării medicilor cu inginerii.

TEODOR BULZA ■

Cluj-Napoca:

**Printr-o colaborare exemplară,
creații la nivelul
tehnicii mondiale**

— Tovarășe prof. dr. docent I. Baciș, de 2 decenii sînteți continuatorul Școlii de fiziologie creată de savantul Grigore Benetato. Care au fost în acest răstimp direcțiile prioritare de cercetare?

— Homeostazia oxigenului, în primul rînd. În acest cadru noi am studiat unul din factorii de mare importanță care contribuie la aprovizionarea și menținerea constantă a concentrației oxigenului în țesuturi. E vorba de numărul de globule roșii circulante, „vehiculul” oxigenului de la plămîni spre țesuturi, al căror număr se autoreglează în raport cu concentrația oxigenului din țesuturi. Am avut contribuții originale și la cunoașterea mecanismului de reglare prin unii factori cum e, de exemplu, eritropoetina, hormonul care produce creșterea numărului de globule în stările de deficit de oxigen. Curînd va vedea lumina tiparului și o carte care sintetizează cercetările întreprinse de noi în acest domeniu timp de mai mult de două decenii. Am studiat apoi mecanismul permeabilității capilarelor sanguine pentru substanțe macromoleculare, care trec din sînge spre țesuturi. Făcînd apel și la microscopia electronică, noi am demonstrat existența unui transport activ pe calea veziculelor prin celula endoteliului capilar. Rezultatele studiilor noastre le-am comunicat în 1971 într-o lucrare de sinteză. Doi ani mai tîrziu savantul american de origine română George Em. Palade și colaboratorii săi au demonstrat cu o tehnicitate superioară același fapt, confirmînd indubitabil temeinicia studiilor noastre.

— Ce-nseamnă de fapt aceste studii?

— Deschid perspective noi în biologie și medicină în interpretarea unor procese normale și patologice.

— La Expoziția județeană de creație științifică și tehnică din prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României”, au atras în mod deosebit atenția cîteva produse realizate în comun de Institutul de medicină și farmacie și Institutul politehnic din Cluj-Napoca...

— E vorba de o colaborare care a devenit o necesitate evidentă și pe care o

dorim amplificată. Azi nu mai putem concepe cercetarea așa cum am făcut-o cu decenii în urmă. Și nu de dragul de a fi la modă! Cîndva, stetoscopul a însemnat enorm pentru medicină. O revoluție. Microscopul, o alta, de dimensiuni mai mari. Apoi, electrocardiografia și cite altele... Noi am început cu doi ani în urmă o rodnică colaborare cu Facultatea de electrotehnică, ale cărei rezultate sînt deocamdată 5 dispozitive care permit măsurarea și înregistrarea concentrației de oxigen, a debitului sanguin, a temperaturii corpului, a ritmului și volumului respirator și un dispozitiv cu utilizare complexă în special în ergonomie.

— Cum funcționează aceste dispozitive?

— Ideile colectivului nostru, din care mai fac parte dr. Elena Gligor, dr. Ion Anghel, ing. Radu Ciupa și mai mulți studenți politehniști și de la medicină, au fost realizate practic de un colectiv de la Facultatea de electrotehnică sub direcția coordonare a șefului de lucrări dr. ing. Traian Daniil Gligor, printr-o concepție originală. La baza lor stă principiul tehnologiei traductorilor.

— Care este primul dispozitiv realizat?

— Primul realizat a fost cel de dozare amperometrică a oxigenului. E bine știut rolul oxigenului asupra vieții. Atunci cînd „aprovizionarea” țesuturilor se face defectuos — de exemplu în bolile respiratorii, la altitudine, în diferite medii toxice etc. — este necesară obținerea unor informații asupra concentrației oxigenului. Ea trebuie bine cunoscută și controlată. Variații minime au repercusiuni asupra vieții. Se pune deci problema cunoașterii tensiunii tisulare a oxigenului. Noi am adoptat soluția amperometrică, utilizînd un electrod bimetalic polarizat drept traductor pentru transformarea variațiilor de concentrație ale oxigenului în potențial electric. În actuala situație traductorul a fost introdus în interiorul unui ac de seringă. Ne preocupăm în prezent miniaturizarea traductorilor și găsirea celor mai convenabile soluții de înscriere fidelă a parametrilor măsurați.

— Celelalte dispozitive?

— Am realizat apoi un traductor pentru înscrierea frecvenței și amplitudinilor respirațiilor. Eram confrunțați cu probleme deosebite trebuînd să controlăm starea sănătății și comportamentul scafandrilor în activitatea subacvatică. Idei de realizare au fost multe. Pînă la urmă colaboratorii noștri de la Politehnică au apelat la principiul modificării unei rezistențe electrice în raport cu expansiunea cutiei toracice în cursul unui ciclu respirator. Ne gîndim la perfecționarea și extinderea

utilizării acestor dispozitive în vederea monitorizării bolnavilor în timpul anesteziei, după operație sau traumatism. Celelalte dispozitive — destinate măsurării debitului circulator și măsurării temperaturii locale — au la bază utilizarea unor traductori cu termocupluri și termistori de construcție specială.

— Am văzut la Expoziția județeană de creație științifică și tehnică și un aparat de determinare a... oboselii!

— Colaborarea noastră cu Facultatea de electrotehnică a fost și în acest caz fructuoasă. De la un aparat conceput într-o formă primitivă am ajuns astăzi la un dispozitiv complet electronicizat care asigură o fidelitate deosebită măsurărilor și posibilități superioare de înscriere. Aparatul e utilizat în cercetări de fiziologie a muncii, pentru explorarea funcțională a analizatorului chinezesc și depistarea pe această cale a oboselii — evident, alături de alte teste care se adresează altor sisteme ale organismului.

— Alte proiecte de modernizare a posibilităților de investigare?

— Pe planul ideilor, foarte multe. Unele sînt destul de aproape de realizat. Împreună cu colaboratorii noștri de la Politehnică ne gîndim să mărim familia dispozitivelor electronice biomedicale, utilizînd microprocesoarele și ultrasunetele. Evident, toate acestea se vor putea realiza numai printr-o colaborare exemplară...

— Din experimentările de pînă acum ce concluzii s-au tras?

— Că am reușit să realizăm o serie de dispozitive electronice biomedicale deosebit de utile pentru cercetarea medicală în primul rînd. Și nu oricum: la nivelul actualii tehnici mondiale! Deși s-au întîmpinat foarte multe greutăți, prin lăudabilul efort al colaboratorilor noștri de la Politehnică clujeană, timpul de realizare a fost extrem de scurt. Precizez de asemenea că dispozitivele noastre au fost realizate utilizîndu-se numai componente electronice fabricate în țara noastră. Regretăm desigur că intenția noastră comună și a Institutului de cercetări electronice din București de a încheia un contract de realizare a zece dispozitive biomedicale cu C.N.S.T.-ul nu s-a realizat. Vechile noastre intenții vor prinde însă viață prin continuarea colaborării noastre cu Politehnică clujeană care a inclus în planurile sale de cercetare din acest an și realizarea acestor aparate. Și, din cite cunosc, o serie de aparate medicale au fost și vor fi realizate chiar de către studenți ca proiecte de diplomă...

CONSTANTIN MUSTĂȚĂ ■

Opinii despre

Limba și literatura română în liceu

Pentru promovarea limbii și culturii române ca instrument de realizare a idealurilor poporului nostru de existență liberă și independentă stau măturie acțiunile patriotice ale unor înaintași și exemplul acestora trebuie să ne călăuzească și acum cînd am intrat în drepturile noastre firești. De cînd e școală românească în frumoasa și bogata limbă românească, pe care poporul nostru a știut să o păstreze cu sfințenie și să o dezvolte, limba și literatura română au figurat în documentele școlare la prima rubrică. Pare anormal, chiar dacă liceele noastre au un profil orientat către cerințele majore ale societății în plin proces de dezvoltare economică și socială, ca limba și literatura română să figureze, în cataloage și matricole în a doua jumătate a disciplinelor școlare. Chestiune de formă, ar spune cineva!? Nu subscriu la o asemenea apreciere din motive nu numai subiective generate de calitatea de profesor de limba și literatura română, ci și dintr-o înțelegere mai adîncă operînd în domeniul formei nu formal, birocratic.

Dar mai mult decît această problemă „de formă” se pune problema timpului afectat, prin planul de învățămînt, învățării literaturii române de către elevii din școala liceală și mai ales de cei de la învățămîntul liceal seral.

Obiectul limba și literatura română este puternic implicat, în cazul muncitorilor elevi, care în țara noastră se numără cu zecile de mii, nu numai în rețeaua unor chestiuni privind folosirea corectă a limbii noastre sau a îmbogățirii vocabularului și a posibilităților de exprimare corectă și bogată, ci și în dezvoltarea universului lor spiritual prin acumularea creatoare a valorilor celor mai de preț ale culturii noastre trecute și prezente. Îmi exprim părerea că planul de învățămînt la secția serală a liceelor de toate profilurile, pentru anul școlar viitor a fost întocmit cu neglijarea evidentă a sarcinilor pe care le are disciplina limba și literatura română și în același fel stau lucrurile și cu planul pentru elevii de la cursul de zi.

Luarea la cunoștință de către profesorii de limbă și literatură română a faptului că în anul școlar viitor, la secția serală, la clasele a IX-a și a X-a sînt afectate numai două ore săptămînal și că la clasele treptei a II-a, respectiv clasele a XI-a, a XII-a și în perspectivă și a XIII-a, se va preda literatura numai o singură oră pe săptămîină (38 de ore anual) a creat nedumerire, vii comentarii defavorabile, avînd ca temei problemele pe care le are de rezolvat profesorul de literatură pentru ca actul de cultură să aibă eficiență în spiritualitatea și conduita socială a tinerilor muncitori. O asemenea optică, reflectată în planul de învățămînt vine în contradicție flagrantă cu faptul că la clasele treptei a II-a liceale, programa școlară este bogat reprezentată și după criteriile moderne de însușire a valorilor literaturii noastre. Poate fi valorificat fondul de aur al literaturii noastre clasice și contemporane, poți dezvolta ideea că poporul nostru este proprietarul unei literaturi care se înscrie ca o contribuție însemnată în circuitul valorilor universale, poți dezvolta gustul muncitorului pentru actul de cultură reprezentat prin ce e mai deosebit în literatura noastră atunci cînd și se pune la dispoziție o oră pe săptămîină?? Practic, o asemenea optică va crea mari dificultăți profesorului de literatură română de la seral și chiar celui de la cursul de zi. Această disciplină cu atîtea implicații în viața socială a națiunii noastre socialiste a fost deplasată din drepturile ei firești și am certitudinea că consecințele vor fi de nedorit. Pe un plan mai general, dar de aceeași importanță, rolul vitregit prin planul de învățămînt al acestei discipline contrastează cu ideea de cultură pe care, așa cum arăta secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Conferința Națională a partidului, școala este chemată să o asigure. Printre disciplinele cheie în acest sens consider că se situează limba și literatura română. Țînd seamă de rolul hotărîtor al muncitorului în conducerea întregii vieți a societății, fapt subliniat cu pregnanță în Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu și în Rezoluția Conferinței Naționale, școlii liceale serale li revin obligații sporite în pregătirea temeinică a muncitorilor elevi și, în mod deosebit, pe dimensiunile culturale-educative.

Este cazul să meditam pe marginea acestor păreri, legitime prin semnificațiile lor majore. Înainte de toate, un popor are o limbă și o cultură prin care ființează și se definește în același timp, și noi, profesorii, oameni de cultură, cărora partidul ne-a încredințat misiunea nobilă de a-i învăța pe oameni ce reprezintă cultura în viața lor, nu putem rămîne nepăsători atunci cînd, după o atență și justificată cercetare a unor probleme legate de dimensiunile actului de cultură, ajungem la concluzia că se impun retușuri.

Prof. V. SILIȘTEANU ■
Liceul de matematică-fizică
„Vasile Alecsandri”, Galați

Masă rotundă

Energia, cum o gospodărim?

Vă înfățișăm câteva date oficiale privind depășirile de consum la energia electrică în București, pe trimestrul IV al anului 1977, și numărul proceselor verbale de contravenție încheiate de I.D.E.B., din această cauză: 1.591 mii kWh; s-au încheiat 562 de procese verbale de contravenție.

Ne-am gândit să apelăm la câțiva specialiști din acest domeniu, încercând să acoperim cu competența lor în materie o arie cât mai largă și anume învățămîntul de specialitate, prin prezența conf. dr. ing. A. Carabulea, cercetarea, prin ing. D. Preda, șef de secție la ICEMENERG, exploatarea energiei, prin tov. dr. ing. C. Mereuță, de la Întreprinderea „Autobuzul”, și furnizorul acestei forțe, prin ing. I. Știrbulescu, de la I.D.E.B.

● PRIMUL ASPECT : CONCEPȚIA

Ing. I. Știrbulescu. Energia electrică este o formă de energie scumpă și nobilă, a cărei producție implică mari investiții în instalațiile sistemului energetic național și consumarea de combustibili în centralele respective (hidrocarburi — gaze și derivate petroliere lichide — cit și cărbune).

Conf. dr. ing. A. Carabulea. În cei peste 20 de ani de activitate, legată nu numai de studii ci și de producția propriu-zisă, am asistat la numeroase și pasionante acțiuni privind stabilirea unei concepții corespunzătoare și iată pot aminti un document foarte important și anume Hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R. din luna septembrie 1976 în care au fost arătate unele carențe pornind de la protecție și care, ameliorate dacă nu în întregime rezolvate, au dus, în termen foarte scurt, la obținerea de importante economii. În această direcție, cred că I.S.P.E. a furnizat un strălucit exemplu cu elaborarea unui studiu bazat pe ingineria valorii, pe cercetarea operațională, folosind modelele matematice.

Ing. D. Preda. Doresc să sintetizez în trei puncte părerea mea: concepție sistemică în abordarea fenomenelor cu includerea tuturor etapelor prin care trece energia, modelarea fenomenelor, de asemenea, pe întreg parcursul desfășurării lor, inclusiv gospodărirea combustibililor (teoria stocurilor și a așteptării, descărcarea ritmică a cărbunelui, de pildă) toate în maniera cercetării operaționale și construirea de programe de calculator, după efectuarea unui studiu pe mai multe variante tehnico-economice și nu pe schema

cheltuielilor clasice ci în structura cheltuielilor operaționale.

Dr. ing. C. Mereuță. Se simte nevoia ca fiecare dintre variantele energetice stabilite astfel să fie integrată în ansamblul în care va lucra, iar rezultatul să însemne nu altceva decât parametrizarea sistemelor pentru a îngădui o orientare optimă, pe moment, în funcție de situațiile ivite, prin aceasta înțelegând și stările de excepție, o avarie, de exemplu, dar prelungind metoda chiar și până la ultimul consumator, aspect ce nu mi se pare de neglijat.

● TEHNOLOGII —

ALIAȚI AI ENERGETICIENILOR

Conf. dr. ing. A. Carabulea. Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a trasat sarcina schimbării tuturor acelor tehnologii care necesită un consum mare de energie electrică. Legislația în vigoare, și mă refer concret la Decretul 281/77 interzice, cu începere de la 1 ianuarie 1979, folosirea acelor cupetoare care nu sînt prevăzute cu aparate de măsură și control.

Dr. ing. C. Mereuță. Mergînd mai departe, adică la furnitură (combustibili) consider necesar să se țină seama de structura utilizatorului, adică judecățile care se fac să aprecieze și destinația energiei. Aș vedea, și propun aceasta prin intermediul acestei discuții, pusă la punct o „Bibliotecă națională de bilanțuri energetice standard” care să aibă în vedere toate procesele tehnologice cu stabilirea precisă a pierderilor, a priorităților și așa mai departe. Consecința: fixarea unui nivel național al pierderilor admisibile pe fiecare proces în parte și nu după criteriul teritorial, geografic, cum se procedează în prezent.

Conf. dr. ing. A. Carabulea. Poate că, ținînd seama de faptul că se înregistrează o diferență între procesele tehnologice în diverse întreprinderi din țară, simt nevoia unui proces real care să conducă la acest bilanț propus de dumneavoastră, imposibil la nivelul întregii noastre industrie. De aceea l-aș numi, mai curînd, bilanț de referință, întrucît există o marjă de exploatare rezultată tocmai din diferențele dintre bilanțuri.

Dr. ing. C. Mereuță. Sînt de părere că se impune tragerea în sus a termenilor tehnici pe care o consider rămasă în urma realităților, deoarece, așa cum știți, doar laboratoarele dispun, în prezent, de posibilități de măsurare a consumului și pierderilor, iar industria nu. Personal văd o instituție centrală,

un for de directivare energetică, de tipul celui similar care funcționează pentru construcții, care să stabilească coordonatele din punct de vedere energetic ale tehnologiilor de fabricație, adică să directiveze și să avizeze totul, încă din faza de proiect.

Ing. D. Preda. Incadrat cu specialiști din toate tehnologiile pe ramuri, un fel de echipe interdisciplinare, pe probleme. Oamenii practici, nu scriptologi și care să facă o navetă permanentă între producție și institut, astfel ca hotărârile luate să beneficieze de o dublă alimentare: de jos — adică din uzină — în sus, spre institut și de aci în jos, spre producția concretă.

Conf. dr. ing. A. Carabulea. Vorbeară mai devreme despre legislație. Ei bine, revin, amintindu-vă că același Decret 281 prevede înființarea unor comisii energetice. Eu unul n-am aflat încă de traducerea în fapt a dispoziției legale. Aceasta ar reprezenta o soluție în ceea ce privește raționalizarea consumurilor, deoarece indicațiile nu sînt, pentru a da un singur și extrem de simplu exemplu, de a citi ori scrie la lumină insuficientă, ci acelea de a consuma rațional. Mi se pare o diferență de substanță...

Ing. I. Știrbulescu. Aceste comisii ar putea pune ordine în actuala situație pe care o apreciez drept nerealistă: I.D.E.B.-ul, ca întreprindere furnizoare de energie, este tras la răspundere pentru depășirile consumatorilor, cînd firese mi se pare ca fiecare minister să fie răspunzător pentru respectarea repartiției ca și pentru raționalizarea consumurilor, în raport cu prevederile legale. Mai demult am avut discuții cu reprezentanții ai Ministerului Comerțului Interior și cu tovarășii care se ocupă de comerțul stradal, arătîndu-le că, printre altele, tonetele „Slatina” construite din aluminiu și care arată, dealtfel, foarte civilizate, sînt mari consumatoare de energie și, indirect, de combustibili, deoarece sînt confecționate din metal și nu pot reține căldura, au 60% ferestre, și acestea simple, iar cifrele risipei ating cote majore.

Dr. ing. C. Mereuță. Călcarea kWh per mia de lei producție nu spune adesea prea mult, pentru că acest calcul nu este făcut de specialiști. Se simte nevoia unei metodologii științifice care să justifice și să aprobe, dacă este cazul, depășirile de consum.

Ing. I. Știrbulescu. Îmi amintesc, din literatură, că la un proces, din anul 1910, în care era discutat un furt de curent, judecătorul a cerut „să vadă corpul delict!” Aceasta dezvăluie impresia, chiar a unor contemporani, potrivit căreia energia electrică este ceva abstract, cînd în realitate ea este cit se poate de concretă.

„Cancerul” industrial obligat să bată în retragere: după ani de căutări și experimentări, un colectiv de specialiști români găsește și aplică o soluție eficace împotriva coroziunii

Este, îndeobște, cunoscută lupta care se dă, de multă vreme, și care va continua să se dea, împotriva coroziunii la care sînt supuse diverse instalații metalice industriale, în contactul lor cu factorii naturali, ca și cu cei produși de înseși procesele de fabricație, mai ales în chimie, siderurgie, dar și în alte ramuri, o luptă adeseori crîncenă, pasionantă, în care sînt angrenați oameni de știință din lumea întreagă, deoarece așa-numitul „cancer industrial” produce pagube impresionante. Vom da doar două exemple: pe teritoriul Marii Britanii, evaluarea pierderilor produse prin coroziune atinge anual cifra uriașă de 1.365 milioane de lire sterline, iar în S.U.A., calculele au demonstrat că 1,25 la sută din venitul brut al acestui stat se iesește tot din această cauză. Așa se și explică efortul permanent al cercetării care și propune diminuarea pagubelor, prin prelungirea vieții instalațiilor, prin ocrotirea lor împotriva factorilor de coroziune. Bineînțeles că succesele constituie adevărate „secrete” pe frontul industriei, așa încît necesitatea găsirii unor metode originale se impune cercetătorilor și tehnologilor de pretutindeni.

De curînd, pe baza atestelor din teren, O.S.I.M. a acordat un Brevet de invenție colectivului de cercetare și inginerie tehnologică format din Maria-Ana Păunel, Ulm Păunel, Constantin Robu, Dinu Teodorescu, Ilie Dimancea, Mircea Florescu și Iulian Tarnovețchi, care au pus la punct un procedeu grație căruia acțiunea de corodare a instalațiilor metalice se reduce de 5—6 ori, sau — altfel spus — viața lor se prelungeste de 5—6 ori.

Am abordat-o pe Maria-Ana Păunel,

cercetător științific principal, care activează în cadrul laboratorului de protecție contra coroziunii din cadrul Institutului de cercetări în construcții și economie construcțiilor, pentru a afla unele amănunte asupra aplicării invenției despre care am amintit. Subliniind că succesul obținut reprezintă rodul unei strînse și fructuoase colaborări cu unitățile Institutului central de chimie și al sprijinului acordat de Combinatul de îngrășăminte chimice Tr. Măgurele, doctoranda în chimie Maria-Ana Păunel ne-a declarat că începutul acestei acțiuni, acum dusă la bun sfîrșit, datează din 1973. La acea vreme tovarășii de la Tr. Măgurele pun în discuție necesitatea asigurării unei protecții anticorozive superioare, față de cea practică pînă la acea dată, problema dealtfel de interes mult mai general. „Într-adevăr, continuă interloctura noastră, plăcuțele de tablă de oțel, de 1 mm grosime așezate în mediu respectiv, fără a fi protejate, au dispărut complet, în câteva luni de zile, cu excepția ramelor de lemn în care fuseseră fixate. Un combinat ca acela de la Tr. Măgurele are prin natura sa mari probleme în ceea ce privește coroziunea, provocată de procesele chimice, prin care se obțin îngrășămintele și care folosesc acidul sulfuric, amoniacul, azotați, fosfor, potasiu și alte substanțe. Cheltuielile necesitate de întreținerea instalațiilor se cifrau în cazul nostru la circa 10 milioane lei anual. Clor-cauciucul, substanța tradițională împotriva coroziunii, nu reușea să asigure securitatea necesară instalațiilor, pe o durată mulțumitoare și, în plus, cerea materiale din import. Pentru aplicarea clor-cauciucului se impunea a-

plicarea unui grund care să-l confere acestuia adeziunea, iar grunduirea urma unei alte operații, aceea de sablare, dificil de realizat la înălțimi mari, în condiții atmosferice nu totdeauna prielnice. Problema care se punea era aceea de a elimina, pe cît posibil, operațiile de sablare și, mai ales, aceea de a găsi acele materiale compatibile, din punct de vedere chimic, care să adere pe metal și să-l ferească de coroziune. După multe ore de studiu, gîndire și experimentare, ne-am oprit la grundul de minium de plumb și la cea mai bună vopsea fabricată la noi și anume perclorvinilul, numai că și aci aveam de îndepărtat o dificultate majoră: perclorvinilul nu se putea aplica direct pe metal, intrucît clorul îl atacă, astfel că, pînă la intervenția agenților nocivi din afară, instalațiile erau „subminate” chiar dinăuntrul lor. Au fost foarte mulți sceptici care n-au crezut în soluția aceasta tocmai din motivele arătate. Și, în mare măsură, sau mai corect, la prima vedere și chiar la cele dintîi experimentări, a trebuit să le dăm dreptate, deoarece perclorvinilul aplicat pe miniumul de plumb se cojea destul de rapid. Erau, prin urmare, incompatibile. În punerea lor de acord a constat cea mai mare parte a efortului nostru, măsurat, dacă vreți, în peste 6.000 de probe.

— Și care a fost soluția?

— Pînă în cele din urmă, o substanță intermediară care să împiedice accesul clorului la metal și care să facă posibilă aplicarea perclorvinilului peste grundul de minium de plumb.

— Această vopsea miraculoasă are un nume?

— Nu e vorba de o vopsea. Comițetii o eroare care s-a strecurat și într-un subiect, pe aceeași temă, la televiziune. Noi nu am creat o nouă vopsea, deși așa s-a înțeles și ne-au sufocat telefoanele, cum probabil s-a întimplat și la redacția dv. după articolele cu medicina. Noi am pus la punct un sistem de vopsire cu substanțe deja cunoscute și folosite, un procedeu nou, deci.

— Cum s-a calculat sporirea rezis-

Acest adevăr am început să-l simțim acut în ultimii ani, de-abia...

Dr. ing. C. Mereuță. Se impune, cred, reciclarea la cursuri postuniversitare a tuturor tehnologilor din industrie și punerea lor la punct cu energetica în înțelesul ei actual.

Ing. D. Preda. Pe tehnologii îl interesează exclusiv producerea fontei, să zicem, urmărind cîștiguri la manoperă, la materia primă, ca și funcționarea utilajelor la parametri normali. Consumul de energie nu apare în calculul prețului de cost. Se impune să se calculeze și să se țină seama de timpul intermediari, interoperații, cum li se spune, pînă la produsul finit și să se vadă cum pot obține o folosire rațională a energiei de care dispune uzina.

Ing. I. Știrbulescu. Diluarea schimburilor, pe de altă parte, dacă nu este absolut necesară, conduce la pagube foarte mari. Pentru o hală în care lucrează în cel de-al 3-lea schimb 50—100 de oameni în loc de 1.000, toate utilitățile necesare plus aburul, aerul comprimat etc. își mențin nivelul din schimburile de zi.

Conf. dr. ing. A. Carabulea. M-am gândit, între timp, că în conformitate cu noile reglementări legale privind economia, rapoartele urmînd să se facă la producția netă și nu la cea globală, tovarășii din industrie vor trebui să țină seama și de contravaloarea în lei a energiei electrice, care va deveni, astfel, un indicator economic, cum este metalul, de pildă. Producția netă va evidenția efortul propriu al fiecărei întreprinderi pentru scăderea prețului de cost. Pentru prima oară de cînd știu, Ministerul Educației și Învățămîntului a aprobat în nomenclatorul de specialități profilul energetic-industrial. Acesta este un lucru important, dar nu suficient. Mă voi mărgini să spun că educația energetică se cere a fi făcută chiar și copiilor de pe băncile școlii, așa cum se face cea sanitară sau cea rutieră, pentru că, indiferent de profesie lor viitoare, acești copii vor deveni cetățeni maturi care trebuie avertizați și pregătiți să înțeleagă imperatiile vieții moderne, în care energia electrică este multiplu implicată.

Cred că s-ar putea lua în vedere și organizarea unor cursuri de vară pentru reciclarea inginerilor din această ramură, dar și a tehnologilor.

Ar fi necesară mai multă înțelegere din partea editorilor cînd este vorba despre lucrări de energetică și, poate, o revistă sau măcar un buletin informativ cu un tiraj satisfăcător și o periodicitate mai ritmată, pentru a înlesni schimbul de experiență atât de necesar.

EMANUEL VALERIU ■

tenței la coroziune, ajungîndu-se la acel de 5—6 ori mai durabil?

— Pe un tronson al unei cisterne, aflată la Tr. Măgurele, o suprafață de 50 la sută a fost vopsită prin procedeu tradițional, iar restul după cel realizat de colectivul nostru. Au trecut trei ani și jumătate și iată cum arată azi „martorul” nostru. Menționez că partea corodată a cedat după numai 6 luni de zile.

— V-a preocupat, desigur, și eficiența economică. Care sînt constatările în acest sens?

— Evident, s-a pornit de la o problemă economică și s-a ajuns, prin concepție proprie, la soluționarea ei. Nici nu se poate altfel, azi. Dar, să vă notați următoarele cifre: calculul efectuat la Tr. Măgurele, pe întregul ansamblu al instalațiilor, ne-a arătat că se obține o economie de 24,50 lei pe metrul pătrat și an. Dacă se are în vedere că sistemul se va generaliza în perioada 1978—1980 pe o suprafață de 2.900.000 mp într-o primă etapă, socotîți ce economii rezultă. Între două protecții, perioada de vopsire a crescut de 5—6 ori, alte implicații economice, deci, cărora li se adaugă scăderea, de aceeași valoare-timp a opririlor instalațiilor pentru revopsire, de unde continuitatea producției și, nu mai puțin important, scăderea cheltuielilor valutare deoarece actualul procedeu apelează numai la materiale fabricate în țară. Și încă ceva: uscarea ansamblurilor de grunduri se realizează de patru ori mai repede. Recent, Ministerul Industriei Chimice a decis folosirea procedurii despre care vorbim. Alte economii majore.

— Care sînt perspectivele noului sistem?

— Imprevizibile, în sens pozitiv, întrucît, din însăși folosirea procedurii acesta, care constituie o premieră tehnologică mondială, apar noi și noi observații care ne vor duce, neîndoios, la adaptări și îmbunătățiri pe care le sperăm cel puțin utile dacă nu chiar spectaculoase. Sîntem doar în Cîncinalul revoluției tehnico-științifice!

EMIL LEONARD ■

45 de ani de la marile bătălii proletare din ianuarie-februarie 1933

Ani de luptă eroică

O vizită la Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România în aceste zile cînd sărbătorim împlinirea a 45 de ani de la marile bătălii de clasă ale proletariatului român, aprofundează și îmbogățește cunoștințele noastre despre acest marcant eveniment din istoria patriei prin intermediul tulburătoarelor documente — măturii care, la rîndul lor, ne-au ajutat să înțelegem și mai profund sensul uneia dintre frazele prin care tovarășul Nicolae Ceaușescu sintetiza acel moment: „În bătăliile de clasă purtate în anii 1929—1933, clasa muncitoare, în frunte cu partidul comunist, s-a afirmat cu putere pe arena istoriei ca cea mai înaintată forță a societății românești, avangarda luptei întregului popor împotriva pericolului fascist, pentru democrație, independență și suveranitate națională”.

Încercînd să refacem, cu ajutorul citorva dintre documentele expuse în sala a cincea a Muzeului, atmosfera fierbinte a acelor ani, am avut tot timpul sentimentul că urmărim pelicula unui film care descrie în amănunțime erupția gigantică a unui vulcan social.

Deși își desfășura activitatea în condițiile aspre ale ilegalității, partidul comunist a găsit însă puterea necesară de a organiza și a conduce sute și sute de bătălii care transformaseră țara într-o adevărată vatră revoluționară, de foc. Înarmat cu o clarviziune istorică descifrînd mașinațiile economice și politice ale unor guverne care s-au perindat la conducerea țării în perioada 1929—1933, sesizînd și demascînd esența ultimă a unei politici care avea să ducă la știrbirea independenței țării, la integrității ei teritoriale, capitularea în fața monopolurilor occidentale, Partidul Comunist Român a ridicat la luptă hotărîtă toată suflarea proletariatului, declanșînd de-a lungul anilor 1929—1933 bătălii de asemenea anvergură încît cotidianul francez *Le Temps* avea să noteze: „Evenimentele care au sfîrșit prin introducerea stării de asediu în România ar trebui să pună pe gînduri toate statele europene. Nu putem să nu subliniem faptul că mișcarea comunistă din România s-a manifestat într-o formă atît de acută”. Și pentru că sintem la acest capitol, al ecoului stîrnit de marile bătălii politice purtate în acea vreme de proletariatul român, să notăm, chiar și pe scurt, opinia favorabilă, de solidaritate, pe care au manifestat-o muncitorii din Franța, Polonia, Anglia, Uniunea Sovietică și numeroase alte țări. Se cuvine să consemnăm totodată și un fapt de o deosebită importanță: bătăliile acelor ani au constituit prima mare mișcare europeană după instaurarea la putere a dictaturii hitleriste în Germania.

A pelînd, așa cum spuneam, la mărturia documentelor expuse la Muzeul de istorie a partidului, am extras dintr-o statistică a vremii, că în anul 1929 au fost consemnate 217 conflicte de muncă, la care au participat 101 500 de muncitori. Cele două cifre trebuie să le comparăm cu cele ale anului 1927 cînd în România avuseseră loc 199 conflicte de muncă la care participaseră doar 61 306 muncitori. Unul dintre aceste conflicte avea să fie pe larg descris în coloanele ziarului „*Dimineața*” din 12 aprilie 1929 sub titlul: „Numeroase conflicte de muncă în industria petroliferă”. Cu litere mari, alte ziare ale vremii publicau următoarele titluri: Muncitorii din Valea Prahovei în toila

luptei Grevă lucrătorilor forestieri din Anina. Marile intruniri ale personalului C.F.R. din Buzău, Rm. Sărat, Sinaia. Toate aceste evenimente se constituiau într-un fel de preludiu la marile semnale al luptelor proletare: greva din august, 1929 a minerilor din Lupeni. Scinteia izbucnită atunci s-a transformat în anii următori într-o adevărată torță. Vom nota în continuare, conform documentelor, înmulțirea vertiginoasă a mișcărilor revendicative, economice și politice, împotriva aservirii țării capitalurilor străine. În 1930, grevă la uzinele „Lemaître”. Poliția dă un ultimatum muncitorilor să părăsească fabrica. Grevă la uzinele din Călan. Grevă la Cîmpina. Telefoanele Ministerului de Interne, ale Siguranței și ale Poliției trebuie că zbirniiau ca ieșite din minți. Pe scurt, telegramele, exprimînd spaima și îngrijorarea organelor de represiune, sunau, într-adevăr, alarmant: „450 de muncitori de la „*Dermata*” Cluj au intrat în grevă!” „2 500 de muncitori de la Astra-Arad au declarat grevă și nu părăsesc fabrica” „Muncitorii comuniști de la „*Industria Lînei*” din Timișoara au luat hotărîrea de a organiza o demonstrație de stradă...” În ziarul „*Ordinea*” din 30 decembrie 1930 sub titlul „*Murim de foame!*” strigă salariații statului” este publicat un articol care prezintă o scrisoare a unui grup de profesori din Piatra Neamț. Reproducem din acea scrisoare adresată ministrului: „...n-am mai primit salariile de 4 luni... cea mai mare parte din noi sintem mai rău ca cerșetorii. Nu avem ce minca!”. În 1931, în revista „*Realitatea ilustrată*” apare o caricatură reprezentîndu-l pe Argetoianu care i-l prezintă lui C. Rist, expert adus din străinătate pentru a redresa economia și balanța financiară ale României, dar și pentru a garanta posibilitățile unei țări epuizate dar, de fapt, pentru a garanta incasările monopolurilor străine de pe spinarea poporului român, pe contribuabilul român: „*Pipăie-l, domnule Rist, vezi-l că n-a murit încă*”. Contribuabilul român era îmbrăcat în zdrențe, slab, de-abia se ținea pe picioare. Despre acești experți străini, de tipul lui Rist, un adevărat corb al finanțelor europene, ziarul „*Scinteia*” scria în 1932, sub titlul: „Un soi nou de experți străini” următoarele: „*DI. Rist, pentru raportul său a luat 1 200 000 lei. Ajutorii d-sale, 290 000 lei. DI. Marquet, alt expert, 430 000 lei. DI. Leverre, expertul d-lui Rist, 450 000 lei. DI. Poisson, 4 650 000 lei. Total — 6 690 000 lei. Acestea sint cifrele pe care le cunoaștem, adăugînd la ele 1) onorariile incasate de d-nii Brailley și Roger Auboin, 2) șperțurile pe care le-au primit de la guvernul român, 3) taxele vamale de care d. Auboin e scutit, 4) banchete, călătorii... astfel încît putem spune că experții străini au costat muncitorimea peste 10 milioane lei. Dar ce au adus în schimb experții maselor de muncitori și țărani? Acum 4 ani burgeoisii au primit un împrumut de 17 miliarde pe care l-a sfeterisit îndată — pentru îmbogățirea „personală” a celor ce minuiuau fondurile. Bugetul a rămas tot în zdrențe, visteria — tot oficioasă, încît o sumă atît de mare n-ar mai ajunge pentru a acoperi deficitul. Iar de îndeplinit condițiile grele ale împrumutului trebuie să le îndeplinească tot muncitorii și țărani!*”

E rau demascate, cu alte cuvinte, tratativele viitorului proiect de acord de la Geneva, din 1933, cînd în România urma să se aplice a treia curbă de sacrificii și celelalte „*asanare economică*”, prin trimiterea în țară a unor controlori experți străini, ceea ce însemna concesionarea bogățiilor

lor țării unor monopoluri străine și unor bănci din Occident. Intuind direcția tuturor acestor mașinații economice, politice și financiare, care pregăteau știrbirea independenței, a suveranității și integrității teritoriale a țării, Partidul Comunist Român a declanșat, începînd cu greva de la Lupeni, o amplă bătălie revoluționară. În această perioadă semnalăm o intensă activitate a organizațiilor de partid în principalele centre muncitorești din București, Ploiești, Timișoara, Brăila, Iași (Atelierele Nicolina), Galați, Pașcani, Cluj, Dej, Brașov, Simeria, Arad. Deși scrise de mină, sau bătute la mașină, apar numeroase ziare editate de către Comitetele locale de acțiune ale muncitorilor. Prin aceste ziare, prin manifeste, prin intruniri organizate, pe toate căile posibile, politica partidului, îndemnulurile sale la luptă se făceau ascultate de masa largă a muncitorilor. De-a lungul acestor lupte partidul a demonstrat încă o dată, tuturor muncitorilor, că este portdrapelul întregii clase muncitoare în lupta pentru apărarea intereselor vitale ale țării. Numeroasele documente editate de Partidul Comunist Român, chemau la mobilizare, într-un front unic, toate categoriile sociale pentru a stăvili asaltul spre putere al reacțiunii. Partidul Social Democrat și Partidul Social Muncitoresc erau chemate: „la luptă unită pentru apărarea libertății democratice, a independenței României, contra pericolului fascist, ca bază a colaborării de front unic”. Conștient că larga mobilizare a clasei muncitoare trebuie să înceapă prin intrarea în luptă a muncitorimii din principalele ramuri ale industriei, partidul a preluat și condus în întregime luptele muncitorilor petrolisti din Valea Prahovei din ianuarie-februarie 1933, cînd a fost asediat localul poliției din Ploiești și eliberați delegații ce fuseseră arestați. În contextul acestor aprige bătălii de clasă, la loc de cinste, ca un episod culminant, se situează eroicele lupte ale cefeștilor de la „*Grivița*”, pentru a căror organizare și conducere partidul înființase încă din martie 1932 un Comitet Central de acțiune. Focul stîrnit în Valea Prahovei și în Atelierele Grivița, unde au fost obținute importante succese, cum ar fi silirea autorităților să recunoască legalitatea comitetelor de întreprindere, s-a extins și în alte centre muncitorești, la Brașov, Pașcani, Brăila, Constanța și Timișoara, sau la Iași, unde populația a sărit în sprijinul greviștilor, sau la Galați, unde au avut loc ciocniri singeroase între muncitori și organele de represiune, sau la Cluj unde soldații, îndemnați de muncitori, nu au tras cu armele, ori la Oradea unde muncitorii au manifestat împotriva stării de asediu. După cum se știe, aceste succese și această extindere a mișcărilor revendicative i-au înspăimîntat pe reprezentanții guvernului care au arestat peste 1 600 de militanți revoluționari, și au decretat totodată starea de asediu. Dar, sub conducerea comunistilor, feroviarilor au declanșat o nouă grevă, baricadîndu-se în incinta atelierelor, fiind asigurați de solidaritatea totală a muncitorilor din întreaga țară. În mijlocul feroviarilor au sosit reprezentanții muncitorilor de la Malaxa, Vulcan, Herdan, Saturn, sau muncitorii de la Regie, aducîndu-le nu doar cuvinte de îmbărbătare, ci și alimente. Singeroasa reprimare a greviștilor de la Atelierele Grivița a stîrnit un uriaș val de proteste din partea muncitorilor din Reșița, Cluj, Brașov, Brăila, Valea Jiului, Oradea, Pașcani, Turnu-Severin, Mediaș, Tirgu Mureș, Buhuși, Valea Trotușului. Au fost organizate intruniri de protest, greve de solidaritate, au

fost trimise ajutoare bănești pentru familiile celor arestați, iar în clipa trecerii trenului prin gara Cîmpina, petrolistii au intonat Internaționala, îmbărbătîndu-i pe deținuții politici trimiși la Doftana. A fost momentul cînd întreaga clasă muncitoare a înțeles încă o dată că singura forță capabilă să preia conducerea luptei pentru revendicarea drepturilor economice și politice și împotriva fascismului este Partidul Comunist Român, cea mai înaintată și mai combativă forță politică a țării, exponentul intereselor fundamentale ale întregului popor. Luptele din anii 1929—1933 au călît puterea de luptă a partidului, au îmbogățit experiența sa revoluționară, au mărit rîndurile comunistilor cu noi membri, cei mai dirși și mai neînfricați fii ai clasei muncitoare, întărîndu-se și consolidîndu-se astfel structura proletară a partidului. Emoționante documente ne vorbesc despre faptul că între cei care au înfruntat cu temeritate prigoana acelor ani se afla și tînărul de numai 16 ani, tovarășul Nicolae Ceaușescu, arestat la Craiova, unde se afla la însărcinarea partidului, pentru a organiza împreună cu alți tovarăși, mișcarea de simpatie și sprijin față de greviștii arestați.

Luptele revoluționare, ce au culminat prin amplele mișcări greviste din toată țara din ianuarie-februarie 1933, au stăvilit pentru o bună bucată de vreme ascensiunea fascismului spre putere și înrobirea țării noastre față de Germania hitleristă. Altfel spus, ca urmare a acestor lupte masele populare au trăit un intens proces de maturizare politică și în acest context trebuie să amintim întemeierea în ianuarie 1933 a Frontului Plugarilor, precum și înființarea, în iunie 1933, a Comitetului Național Antifascist, prin intermediul cărora partidul a continuat să lupte cu aceeași abnegație, neprecupețîndu-și forțele și nici chiar viața membrilor săi, pentru salvarea țării.

Inaltele virtuți patriotice ale partidului, care au animat dintotdeauna ideile și întregul său activitate, puse în slujba clasei muncitoare, s-au afirmat și mai puternic în focul marilor bătălii de clasă pe care le aniversăm în aceste zile. În asprele condiții ale ilegalității, partidul și-a asumat misiunea istorică de a organiza și conduce luptele proletariatului român, ale întregului popor. Perseverent, clarvăzător, cu o mare putere de analiză a momentului economic și politic, partidul comunist a găsit metode și mijloace eficiente, în fiecare etapă de a lupta pentru interesele legitime ale clasei muncitoare, ale întregului popor. Astfel, prin constituirea comitetelor de acțiune pe întreprinderi, localități, regiuni și pe țara, așa cum a fost Comitetul de acțiune al feroviarilor, din care făceau parte muncitori comuniști, socialiști, social-democrați, sau de alte orientări politice, partidul a demonstrat încă o dată forța de neînving a proletariatului atunci cînd el acționează unit. Clasa muncitoare și partidul, acționînd pe temeiul acestei experiențe, dezvoltînd-o și îmbogățînd-o, s-a afirmat în anii următori cu tot mai multă vigoare, ca adevărați purtători înflăcărați ai idealurilor de libertate, independență, democrație și progres social. Luptele din 1933, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu „au exprimat în modul cel mai grăitor spiritul combativ al clasei muncitoare, afirmarea rolului partidului comunist, capacității sale de a organiza și conduce lupta oamenilor muncii.”

VICTOR NIȚĂ ■

Dănuie, de mai bine de un veac, cel puțin două tradiții la Depoul C.F.R. Arad:

Locomotiva se pune înaintea trenului și datoria înainte de orice!

Inginerul Gheorghe Tomodan, el însuși, cum spune, „de 44 de ani la calea ferată”, astăzi pensionar, și montatorul Gheorghe Tăutan sînt oamenii care au alcătuit și semnat monografia Depoului de locomotive C.F.R. Arad. Răsfoind împreună această monografie, care acoperă mai bine de o sută de ani de istorie feroviară (depoul arădean este unul din cele mai vechi din țară, probabil al doilea ca vechime după cel din Giurgiu), îmi notez câteva date, mai mult un fel de jaloane: în anul 1875 s-a înființat Societatea particulară „Valea Crișului”, semnându-se deci actul care atestă vechimea de mai bine de un secol în activitatea de transporturi feroviare pe meleagurile arădene; în 1877 s-a dat în folosință linia Arad—Sîntana—Pincota, iar în 1896 s-a deschis „drumul aurului” (Arad—Brad); în 1905 începe să circule, între Arad și Podgoria, primul tren electric din sud-estul Europei, poate chiar de pe întreg continentul, a cărui linie îngustă a rămas și este folosită și astăzi; clădirile depoului sînt aceleași, cu mici, foarte mici schimbări față de anul în care au fost construite, 1900 — și așa mai departe.

Și totuși, vreau s-o spun dintru început, povestea de peste o sută de ani a Depoului C.F.R. Arad este o istorie vie, petrecută de-a lungul a zece decenii de luptă pentru o viață mai bună, o istorie pe care o simți imediat, o întrevezi de cum ești în stare să treci dincolo de cifrele de producție seci — altfel remarcabile — o istorie care te prinde și te cucerește pe loc. Iată de ce, acum, reporterul se retrage — lăsîndu-și să vorbească numai interlocutorii, care, la drept vorbind, n-au nevoie de nici o cenzură reportericească, de stil sau logică. Faptele, deci, primează!

1 ROMULUS BILA (80 de ani, la 13 decembrie 1935 a condus ultimul tren de pasageri; atunci a paralizat parțial dar a izbutit, cu eforturi uriașe, să ducă trenul pînă la Arad; a lucrat apoi în mai toate posturile, inclusiv cel de casier la gară; din 1960 la pensie): „Vreau să vă povestesc cum a fost în 1935, cînd a trebuit să facem și peste 400 de ore pe lună de serviciu. Eu am fost și președintele Asociației locomotive și tracțiunea din Arad. Ș-atunci mecanicii, colegii mei, mi-au spus: Fă ceva, că nu se mai poate, așa facem curînd carambol! M-am dus atunci la inspecție, era un inginer, Severineanu pe nume, care mi-a zis: Bine, băiete, o să primești răspuns. M-am dus acasă și am așteptat două săptămîni, n-o venit nici un răspuns. Atunci am făcut un memoriu. Am scris toate doleanțele, m-am semnat pe mine primul, și or semnat apoi toți. Au fost 70 de semnături. M-am dus la șeful depoului și-am zis că mie îmi trebuie concediu în iunie sau iulie. Nu, zice, mergi în luna mai! Or, mie tocmai asta îmi trebuia — atunci a fost adunarea generală a Asociației de tracțiune de la București! În timpul acela era președintele asociației pe țară unul Buzescu Trosu. A murit. Capăt concediu, mă duc la adunarea generală. S-a ținut pe Calea Griviței la numărul 212, acolo era casa noastră. Aveam memoriul și copile după turnus. Iau cuvîntul la diverse și le spun că la Arad facem de la 390 la 440 de ore de serviciu. Toată lumea spune că așa ceva nu există, mai mult de 240 de ore nu are voie să facă nimeni. O zis Buzescu că a doua zi mergem în audiență la directorul general Cezar Mereuță. Ne-am dus, Buzescu o vorbit și eu am stat acolo, în poziție de drepti. La memoriul, citește și-1 văd numai cum mustăcește din mustățile alea mari, nervos. Și numai o dată țipă: Uite bolșevicul Aradului! Eu am încremenit. La noi, la angajare, fiecare muncitor era obligat să dea o declarație prin care se jura să nu facă politică. Prin anii 1920—1922 mai mulți ceferiști au fost mutați disciplinar de la București la noi, la Arad, și așa am aflat și noi foarte multe... Apoi, în '933 au fost grevele alea mari... Îl văd pe Buzescu că-mi face semn! Domnule director general, zic, de ce-mi spuneți astfel? Uite că se face și prost, îmi spune. Ș-apoi: Păi dumneata știi că în regatul României nu există memoriu colectiv? Și dacă ai folosit sistemul ăsta ar fi trebuit să pui atîtea timbre cite semnături ai! Or, eu puseseam numai un timbru de 20 de lei. Atunci vine înăuntru ajutorul lui și-i zice: Uită-te, vine băietandru ăsta (băietandru de 37 de ani, că atît aveam pe atunci!) cu un memoriu că vor să facă grevă că lucrează prea multe ore de serviciu! Așa zice: Domnule director general, am auzit și eu că la Arad se fierbe ceva. Am auzit că-s pe punctul să facă grevă! Celălalt zice, către mine: Bine, poți pleca, am să trimit un inspector de control să facă anchetă. Și-o venit peste o lună un inspector de control, unul Drogeanu. I-o luat pe șeful depoului, pe șeful biroului și pe mine

m-or ținut afară. Două ore am stat afară, în picioare, pînă m-a chemat. Îmi zice: Iaca aicea tocul și hirtie, scrie. I-am scris încă o declarație de felul cum sîntem nedreptățiți, a luat-o și a plecat repede înapoi la București, cu 202-ul, la ora 16 și 16 minute, cum pleca pe atunci de la Arad. N-a trecut mult și pe mine m-or mutat de la cursele internaționale pe linia Arad—Oradea, la trenurile de marfă. Ca să mă învăț minte!”

2 TEODOR PAVICA (65 de ani, fost mecanic de locomotivă, apoi șef de tură, șef de depou ajutor, astăzi pensionar. Figurează în cartea „Eroii de la Păuliș”, cartedocument care slăvește lupta eroică a tinerilor elevi militari de la Școala de ofițeri din Radna în fața trupelor horthiste și germane): „Eu vreau să vă povestesc cum a fost în timpul războiului. În 13 septembrie am sosit dimineața pe la ora cinci de la drum. Mai tîrziu am auzit că în aceeași zi Grigoriu Cristescu, șeful nostru de depou pe atunci, a fost ucis de gloanțele fasciștilor, pe cînd dădea dispoziții de evacuare a depoului de locomotive. Eu stăteam aproape, în Grădiște, și cînd am sosit la depou ni s-a spus: Fiți atenți că se aude că horthiștii atacă frontiera! În caz că e ceva o să vă anunțăm. M-am dus acasă, m-am culcat dar n-am apucat să dorm decît vreo trei, patru ore. Pe la 10 mă scoală soția și-mi zice: Școală că e rău, horthiștii sînt pe la Sofronia, vin încoace! Mă scol, zic: Ia-ți bagajul strict necesar, mergem la depou să vedem ce-i. Am luat două geamantane, unul mic și altul puțin mai mare, și-am venit la depou. Cînd am ajuns, depoul gol! N-am mai găsit absolut nimic, doar vreo două mașini reci. Nimic, nimic. Un singur convoi tocmai ieșea atunci din gară. I-am spus soției — ce să facem, hai pe linia ferată. Am luat-o pe jos și ne-am dus pînă în stația Golovăț. Cam nouă kilometri. Dimineață, zic la soție — tu stai aici, eu mă duc să văd ce-i cu serviciul. M-am reintors cu o locomotivă și am venit pînă la Radna. Acolo am găsit un ofițer, un militar român. Dumneata ești mecanic?, zice. Da. Noi avem o locomotivă, mecanicul a fugit, a rămas numai fochistul. Ia-o în primire și rămii la dispoziția noastră, a statului major din Radna. Întotdeauna să fie alimentată cu apă și combustibil și să nu faci absolut nimic, nici o mișcare, indiferent cine o veni din partea C.F.R.-ului și dea vreo dispoziție. Am găsit și un fochist, unul Cristescu, un bătrîn. Mi-a spus că horthiștii au ajuns pînă la canalul de la Păuliș, unde erau elevii ăia care au ținut frontul. În gară a venit și un maior, Petrescu, care era îmi pare chiar comandantul elevilor. La fel mi-a spus, să nu fac nici o mișcare fără ordinul lui. Dar a venit și un militar, tînăr de tot era, și-i spune șefului de gară: Domnu' șef, văd că sînt atîtea vagoane în stație, ce-ar fi să căutăm în ele, să vedem nu găsim armament? Elevii n-au armament destul! Și atunci am luat-o din vagon în vagon și nu s-a găsit decît un singur vagon cu bombe dar nu ofensive, din alea defensive. Și am zis atunci către șeful stației: Domnule șef, eu cu locomotiva, dacă îmi dă voie armata, mă duc în sus pînă către Bîrzava, că în toate stațiile sînt depozitate vagoane, să văd dacă nu găsesc ceva muniții. Și am plecat. Apoi am găsit spirit, tutun și în Bîrzava am găsit două vagoane cu muniții. La intrarea în gară, la semnal, au început să ne bombardeze. Au

început să bombardeze viile mai întii, că acolo erau niște tunuri instalate și bombardindu-le or fi simțit ceva raze de lumină — deși eram complet camuflați. Nu mai dădeam pe foc, nu aprindeam nici o luminare, nu deschideam ușa la foc, nu era aproape nici o lumină dar tot ne-au simțit, cred. Și ne-au bombardat, dar am scăpat. Am fost de vreo două ori de la Radna la Păuliș, împingînd vagoanele cu muniții, și acolo am văzut că țărani le descărcau. Nu, eu nu sînt și eu un „erou de la Păuliș” — eu numai am ajutat puțin.”

3 IOAN SILINDEAN (mecanic, primul „dieselista” al depoului arădean, din 1943 la calea ferată): „Cînd am început eu școala profesională — o școală pe care am terminat-o cu bine, deși mie nu mi-au spus niciodată părinții: învață! — și am apărut în depou, cu niște bocanci d-ăia cu trei numere mai mari decît piciorul, și cu o pălărie de la țară, mi-aduc aminte că tare complicate mi s-au părut atunci mașinile alea cu aburi, niște mașini din cele mai simple de fapt, din acelea cu cosul lung și cu numai cîțiva robineti de probare, o sticlă de nivel și un regulator — da, tare complicate mi s-au părut, că parcă mi-era și frică să mă urc pe ele. În '43 am terminat deci școala profesională și am început meseria. Aveam băgate în hala asta pe care o avem și acum în remiză toate mașinile, de parcă și ele căutau să se înghesuiască toate la un loc, ca să nu înghețăm. Ș-apoi, cînd se aprindeau acolo cite 5—6 mașini, deodată, și noi tot acolo lucram — știți, făceau fumul ăla galben de ne îneca pe toți; iar cînd ne spălăm, ne spălăm numai afară, în frig, cu apa dintr-o căldare. Acolo aveam și dulapurile cu haină — mai mult înghețam. Nu se poate compara cu nimic de azi. Zău așa, dacă aș sta și aș povesti acum la băieții ăștia care lucrează aici ar zice că vreau eu să înfloresc lucrurile, că spun vorbe de domeniul fanteziei. Nu mai vorbesc de mașini. Cînd am început eu era o mare problemă să mergem din Arad în Săvirșin fără oprire, cale de numai vreo 80 de kilometri. Cînd am trecut pe diesel am mers cu trenul din Arad pînă la Vinți, 200 de kilometri fără oprire. Acum putem merge și mai mult, nu mai vorbesc de locomotivele electrice. Dar chiar și cu cele diesel n-a fost deloc ușor la început, erau și ele foarte nepunctuoase, mai ales la oprire, și aveau putere de tracțiune foarte mică. La oprire făceam, cum se spune în limbajul nostru, depresii totale, adică stringeam frîna complet, mai mult nici nu se putea face, vreau să zic o frînare mai puternică. Trebuia să ai bine pusă la punct mașina, cu nisipar — o instalație pusă pe locomotivă care nispează linia pentru ca să mărească aderența dintre linie și roți; nici nu vedeam pentru că eram începător și nu cunoșteam așa bine secția, nu aveam experiență dar tot timpul urmăream aparatele de bord. Vitezometrul nu scădea deloc, și știam că urmează stație — asta se întîmpla de exemplu la Predeal, acolo am făcut un timp practică, la noi nu sînt pante așa de grele, d-ăia i-am spus secției „zidul morții” — urma care va să zică stația și mașina nu dădea semne că ar avea vreo frînă, și mă întrebam, oare cum o fi semnalul, dacă e închis?! Tocmai după vreo 5—6 minute parcă începea și trenul să-și micșoreze viteza, deși frînarea era totală, apoi într-adevăr se oprea, și era ca o relaxare,

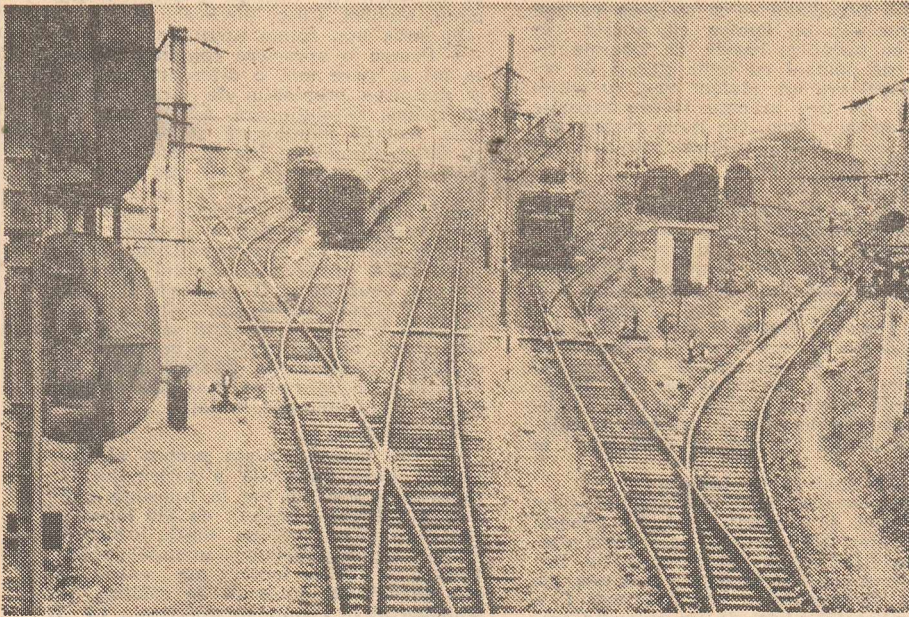
parcă mi se ușura sufletul... Acum nu mai e nici o problemă de felul acesta, în zilele noastre avem niște mașini atît de bune, adică puternice, cit și foarte sigure.”

4 ION CAZAN (38 de ani, mecanic pe locomotivă electrică, frunțas în meserie): „Eu am ajuns la focărie, adică lucram ca fochist, în anul 1958. Pînă atunci făcusem altă meserie, eram strungar în fier, calificat, și lucram la atelierul depoului. Am lăsat strungul și am luat lopata în mină — m-am cam speriat atunci, că n-aveam decît vreo 18 ani, era tare greu și parcă nu-mi venea să cred că o să fac față. Mai tîrziu am dat examen la școala de mecanici din Timișoara pentru locomotiva cu aburi și am făcut la trenurile de marfă, apoi la călători, pînă în 1967. Atunci am dat iarăși examen, pentru cele diesel. De la 1 martie '75 conduc numai locomotive electrice. Față de cele diesel diferența nu-i așa de mare, cum ar fi de exemplu între locomotiva cu aburi și cea diesel. La cele cu aburi „motorul” e mai mult în exterior, pe la fiecare stație aproape tot cu cheia pe ea stăteam, ca să meargă bine — ce mai, cu toții tare mult am rivnit acum o vreme la dieselize. Cînd mai văd acum o locomotivă cu aburi, aproape cu drag mă uit la ea, zău așa! O privesc cred cum privește un adult jucăria cu care s-a jucat acum 20 de ani, jucăria din copilărie. Era muncă foarte grea, și tonajul slab, dar acum îmi pare că m-am „jucat” cu ea. Pe lîngă cele electrice, locomotivele vechi par așa, cum să spun... interesante. Astăzi munca fizică pentru conducerea locomotivelor a dispărut aproape de tot — mai mult cu capul e efortul, dar și de specializare mare este nevoie, tocmai de aceea. N-aș putea spune că am ajuns să cunoaștem fiecare șurub de la locomotivele electrice, cum era de exemplu la cele cu aburi, ne mai trebuie încă timp, sîntem totuși încă începători. Dar, un lucru știm, și abia foarte bine: mama vieții locomotivei electrice este curățenia.”

5 INGINER ILIE DON (șeful depoului, de 17 ani consecutiv pe postul de „director”): „În ceea ce am să vă spun eu poate că n-o să puteți găsi nimic romantic... În zilele noastre domină munca, succesele, împlinirile. Cînd am sărbătorit centenarul depoului — la sfîrșitul anului 1975 — am putut raporta conducerii de partid încheierea cincinalului cu două luni și jumătate mai devreme. A fost o festivitate foarte frumoasă. Mai cucerisem noi, ce-i drept, în două rînduri primul loc pe țară în întrecerea socialistă, dar în anul 1975, printr-un Decret prezidențial, depoul nostru a fost decorat cu „Ordinul Muncii” clasa I — fiind apreciat în acest fel, cum s-a spus, „contribuția ceferiștilor arădeni la dezvoltarea și intensificarea transportului de mărfuri și de călători, ca și participarea activă a colectivului de oameni ai muncii la opera de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră”. Unui număr de 39 de lucrători din depou le-a fost iminată distincția „Meritul ceferist” și diploma de onoare. La sfîrșitul anului 1977 colectivul nostru a raportat creșterea producției globale cu 7,6 la sută față de anul precedent, dar și productivitatea muncii (cu 8 la sută mai mare) cit și economiile la consumurile specifice (19,5 la sută, deci o economie de 424 tone combustibil convențional) au fost superioare anului de referință, 1976. Astfel, producția globală a unității, exprimată în sute-tone-brute-kilometri echivalate, s-a realizat în proporție de 102 la sută, dar costurile de producție au fost reduse cu 1578 000 de lei. Printr-o activitate susținută de reparații și revizii periodice, s-a reușit prelungirea vieții locomotivelor diesel și electrice, care au parcurs astfel, suplimentar, peste 600 000 de kilometri. Toate aceste lucruri atestă încă o dată hotărîrea lucrătorilor din cadrul depoului nostru de a-și îndeplini integral, la toți parametrii, mobilizatoarele sarcini de producție și pe anul 1978 — ca și cele din viitor!”

Iată deci, cu alte cuvinte, contribuția reporterului la monografia amintită la început, la istoria vie a Depoului de locomotive C.F.R. din Arad, unite de frunte a activității feroviare din România de azi, dar în același timp de lungă și glorioasă tradiție revoluționară ceferistă. Contribuție scrisă și tipărită azi, 16 februarie 1978, în ziua în care se împlinesc 45 de ani de la istoricele lupte ale anului 1933...

DUMITRU GRAUR ■

Părinții tuturor

Este duminică și masa de dimineață a luat sfârșit. Cu o unanimitate impresionantă într-un asemenea loc, ni se spune că s-au servit ceai cu esență de rom, gem și piine albă. Esență de rom? Mai mult spunem decât întrebăm. Da, ni se răspunde, căci oamenii de aici au străbătut, cale de la o vîrstă la alta, drumul de la aparență la esență. De la romul-rom, băutura alcoolică dăunătoare, la esența de rom, ceva ce aduce cu o fotografie prost executată în urmă cu 40 de ani.

E totuși bine. Spunem asta, căci la cîțiva metri distanță de Căminul de bătrîni nr. 3 din București — locul desfășurării tandrului nostru reportaj — se află un mic punct alimentar în care, cu o naivitate ce le stă bine, soldații cumpără „Eugenia” care, între ghilimele așezată, înseamnă doar un biscuit de un tip special. Alături de „Eugeniele” cu destinație ostășească stau și noile pachete de margarină pe care stă scris că „margarina este tartinabilă și poate fi folosită și în scopuri culinare”. Măreața fantezie a acestor oameni din comerț n-a pătruns din fericire în incinta căminului în care ne aflăm, loc unde la prînz se vor servi supă de pui cu zdrente și ciulama de pui cu mămăligă, iar seara brînză topită și ceai. Fără esență de rom aici, ca și în alte părți, se păstrează și aparențele.

Anunțate de către noi că vom fi prezenți, tovarășele Sfirială Constanța, inspector cu probleme de asistență socială în sectorul 2, și Botez Florica, contabil șef al complexului de asistență socială al sectorului 2, se scuză că nu prea este ordine — deși este, și încă una exemplară, și apoi ne stau la dispoziție cu câteva date și fapte pe care le vom reproduce:

— **Ce condiții trebuie să îndeplinească un om pentru a ajunge aici?**

— Să fie bătrîn. Să fie pensionar. Să dorească acest lucru.

— **Vreți să spuneți că dacă unul dintre noi — eu sau colegul Emanuel Tănjală — ne-am decide, neoameni devenind peste noapte sau peste zi, să ne internăm părinții în acest cămin, n-am putea?**

— Nu. Acordul este absolut obligatoriu. Cumva însă, vă prevenim, este o chestiune puțin formală deoarece enorma majoritate a celor ajunși aici nu au avut copii.

— **Fără a fi aspri reținem și faptul că nedorind sau neputînd avea copii drumul spre cămin se deschide cu mai mare siguranță. Dar să trecem la altă întrebare: ce fel de profesii au avut pînă la ieșirea la pensie oamenii acesteia?**

— Profesori, muncitori constructori, lenjerese, dactilografe, măcelari, ofițeri. Acestea sînt, aici la acest cămin, cele mai reprezentative categorii.

— **Ce contribuție lunară se plătește aici și ce înseamnă ea?**

— Contribuția este de 660 lei lunar dar — exemplu de generozitate al partidului și statului nostru — poți ajunge și dacă pensia este mai mică. Mai mult decât atât, conform umanităților noastre legi — chiar dacă să spunem pensia este de chiar 660 lei, 15 la sută primești în mină. Ce înseamnă contribuția? Casa, masa, haine de oraș și de interior, decontarea cheltuielilor făcute la „Nufărul”, la cismar, la croitor etc. Mai înseamnă asistență medicală complet gratuită. Menționăm că purtatul costumului nostru, al cămășilor noastre nu este obligatoriu.

— **Oamenii pe care i-am întâlnit aici, care de la nivelul vîrstei au și apucat să ne dea sfaturi practice de mare importanță, arată atât mulțumiri cât și activi. Cum?**

— Din proprie inițiativă, este deosebit în interesul sănătății lor, femeile fac mileuri, rochii și șorțuri pentru copii. Bărbații aduc prin rotație piinea. Stați, nu interveniți! Mîncîncă foarte puțină piine și apoi brutăria este la 25 de metri. Avem un săculeț special amenajat și ei aduc piinea plină de mindria că sînt plini de folos. Tot ei sapă grădina în fiecare primăvară. Ce mulțumiri sîntem cînd îi vedem pe toți plimbîndu-se printre trandafiri, ghiocel, albăstrele de margine, crini și toate felurile de gheață. Floare, dragi tovarăși, floare. Prin rotație, dar nu mai mult de 4 ore, bărbații asigură și paza. Sînt excelenți paznici. Nu v-au legitimat cu severitate la intrare?

— **Nu, căci paznicul, avînd asupra lui săculețul, mergea după piine.**

— **Exceptînd faptul că ai dumneavoastră bătrîni pot merge unde vor, nu sînt spitalizați cu alte cuvinte, ce alte activități au loc aici?**

— În fiecare lună ore de educație sa-nitară. Excursii. Ungaria, Bulgaria, turul Bucureștiului, Doftana, obiective din

apropiere — Pustnicu, Cernica, Pasărea. Recent au fost și la Sala Dalles unde au văzut un film chiar despre viața lor.

— **Ce alte probleme aveți?**

— Cînd sînt suferinzi, sînt duși la căminul-spital de pe strada Episcop Radu.

„La mulți ani, sănătate și noroc. Da-i cald și afară. Mă cheamă Grebeanu Almanu și sînt din Răsinari, județul Sibiu. Am fost la școală cu Octavian Goga. Știi poezia lui aceea cu Oltul? Cînd eram mai mic, m-am născut pe 4 octombrie 1888, îmi doream să stau într-o casă prin fața căreia să treacă mult iubitul nostru Olt. Goga era un elev bun, era mereu cu capul pe carte. Eu, mai puțin. Am fost argat ici și colo, n-am pensie dar stau în cămin de 16 ani. E bine și trebuie să mă credeți — la 90 de ani nu mai ai puterea să minți. Eu umblu mult și pentru tovarășele de aici. Sînt foarte cunoscut prin farmacia. Cum mă văd îmi spun să iau loc, și iau și apoi mă întrebă ce-mi trebuie. Chiar așa, ce-mi trebuie oare?”

„Mă cheamă Pandele Florea, am 70 de ani și atîta tot. Nu mai am pe nimeni. Am fost măcelar. Aici, la cămin, am găsit calea cea mai bună, calea firească pentru un om singur. Un om singur nu se poate hrăni singur și nu se poate odihni singur. Ce este aici rău și ce este bine? Un singur lucru: oamenii sînt din cele mai diferite județe. Ce le-aș spune ce-

lor tineri dacă aș fi pus s-o fac? Păi l-am și admirat pe tatăl colegului dumitale Tănjală care are 11 copii!”

Este aproape 10 dimineața. Într-o cameră mare și spațioasă mai mulți oameni privesc la televizor. Imaginile sale tremurătoare aduc în prim plan șoimii patriei, copiii patriei.

În bucătărie este ordine. Cazanele de pe foc vestec că oamenii trăiesc și încă împreună. Cîteva bătrîne se fardează sumar pentru a fi fotografiate, iar altele coboară scări bine întreținute. În camera cu numărul 12, strada Schitul Darvari nr. 1 — aceasta este adresa căminului de pensionari nr. 3 — locuiește din iulie 1971 familia Simion. Dumitru și Vilma. Dînsul are niște mustăți și acum falnice — Vilma spune aceasta și acum cu dragoste reținută. Dînsa se simte bine mai ales că „dumnealui” este activ, apreciat și stimat în acest colectiv. Nu degeaba i se spune tovarășul director, deși funcția aceasta l-a cam ocolit. Vedem în cameră două ceasuri — ce poate spune mai mult despre tandrețe, viață? Uneori, mă asigură „tovarășul director”, ca în orice căsnicie se împlină ca ele să arate aceeași oră.

Cealaltă „uneori” nu interesează într-o duminică a tuturor în care te apucă dorul de părinți și n-ai ce face căci oamenii pe care i-ai vizitat — oameni pe care partidul și statul îi ocrotesc — puteau fi la urma urmei și ai tăi. Așa însă sînt ai tuturor.

EUGEN SECELEANU ■

Redescoperirea de sine a unui oraș

(Urmare din pagina 1)

Dobrovăț și lucrările de decopertare a ruinelor Palatului Domnesc al Mușatinilor din Hîrlău. De asemenea, vom amenaja noi obiective muzeistice: secția de artă românească feudală în cadrul Muzeului de artă; secția de numismatică în cadrul Muzeului de istorie al Moldovei; secția de artă populară românească în cadrul Muzeului etnografic al Moldovei; secțiile de telecomunicații și energetice în cadrul Muzeului politehnic; ruinele Curții domnești de la Palatul Culturii; palatul „Al. I. Cuza” de la Ruginoasa. Vom mai proteja, extinde și valorifica rezervațiile naturale și științifice de pe teritoriul județului.

Dacă-ăș fi ghid, le-aș spune turiștilor: — Alături de Ei, m-am reîntors, prin mai 1945, cu unul din trenurile acelea supraaglomerate, cu grafic orar imprecis și geamuri sparte. Pe măsură ce depășeam zidurile bisericilor-cetate Frumoasa, vagoanele, zgomotoase pînă atunci, cădeau într-o tăcere absolută. Miile acelea de oameni, în marea lor majoritate ieșeni, apăruți de prin refugii, nici n-ar fi putut reacționa altfel. În fața lor se întindea, prăbușit peste dealuri, un oraș înjunghiat. Orașul lor, orașul meu. Linia înfilă a frontului îl străbătuse în fel și chip, timp de cinci luni.

Mi-a răspuns:

— Noi, ieșenii, ne-am propus să dezvoltăm turismul de masă. Și o vom face! Anual vor fi antrenați în excursii, drumeții, pelerinaje, expediții și competiții de orientare circa 200 000 de oameni. Ne gîndim, printre altele, să înființăm o nouă zonă de agrement pentru municipiul Iași, în zona iazurilor Dumbrava, Ezăreni, Podu Iloaiei, Tîrgu Frumos, Deleni, Hîrlău, Vlădeni, Aroneanu.

— **Și le-aș mai spune turiștilor:**

— Au urmat luni, ani de lipsuri, privațiuni, dificultăți, muncă fără program, aventuri, descurajări și iar aventuri. Iasul, ca și întreaga țară, se reorganiza. Oamenii, dintre care mulți habar n-aveau de mitul păsării Phoenix, l-au recreat, l-au repetat într-o variantă locală, l-au zidit, l-au instalat undeva în estul Podișului Moldovei, mai precis pe malurile Bahluiului sărac în apă.

Mi-a răspuns:

— Noi, ieșenii, ne-am propus să dezvoltăm și turismul balnear. Și o vom face! Deocamdată avem stațiunea balneoclimaterică Strunga — cu 120 de locuri, plaja sezonieră de la Nicolina — cu o capacitate de 3 000 tratamente zilnic, baza de tratament a Policlinicii balneare — cu o capacitate de 400 persoane zilnic, baza de tratament a U.J.C.A.P., de la Nicolina, cu 150 locuri. Dar! Pornind de la un studiu hidrogeologic privind rezervele de apă vom dezvolta și permanentiza băile Strunga. Vom studia posibilitatea realizării unui popas turistic cu serviciu balnear la Băiceni. După terminarea acumulării de apă de la Pîrcovaci, în clădirile de organizare a șantierului vom instala un popas cu un complex balneoturistic care va avea: bază de tratament cu ape minerale în cură internă și plajă, bază sportivă nautică, parc de agrement pentru copii, clădirea popasului turistic și altele.

— **Și le-aș mai spune turiștilor:**

— Iasul n-a trebuit să se bată doar pentru refacerea a ceea ce dispăruse din el, ci — paradoxal — și cu ceea ce mai rămăsese din el. Pentru că, apărut în timp, cu bucațica, haotic, cu locuințe ridicare de oameni cu bani, dar și de cei fără, Iasul era un „dulce” țîrg, cu multe garduri, un țîrg în care făceau senzație casele cu trei etaje. Or, după război, oamenii au vrut să trăiască altfel, la alți parametri de civilizație.

Mi-a răspuns:

— Noi, ieșenii, ne-am propus să modernizăm actualele trasee turistice și să deschidem altele noi. Mai precis, vom amenaja 358 km de drumuri naționale: vom planta 250 km de aliniamente cu plopi euroamericani; vom amenaja și marca traseele pietonale și potecile; întreprinderea de transport în comun va înființa încă 44 km trasee de autobuze și 36 km linie de tramvaie, iar întreprinderea de transporturi auto va extinde rețeaua kilometrică în traficul de călători de la 988 în 1976, la 1 200 km în 1980.

— **Și le-aș mai spune turiștilor:** — Frumusețea n-are un singur chip. Dacă vreți să vedeți un Iași frumos, feeric chiar, atunci, după ce scapătă soarele, priviți-l de pe dealul vecin lui, Repedeș, eventual de pe terasa motelului de acolo. Spectacolul e verificat, veți fi și dumneavoastră uluiți de un splendid amfiteatru de lumini, în vreo trei-patru fe-

luri colorate. Dacă însă vreți să vedeți un Iași mai adevărat, purtător nu numai al unei frumuseți de ilustrată colorată reușită, ci și al unei frumuseți puternice, virile, trebuie să vă suiți, în timpul zilei, cînd lumina-i cît mai mare, pe un alt deal, tot vecin cu el, pe Cetățuia. Distanța și unghiul de privire sînt aici, indiscutabil, mai favorabile pentru o edificare exactă. E locul de unde se vede, în întregime, lanțul de construcții civile și industriale care se întind masiv pe valea Bahluiului și pe pantele dealurilor Tătărași și Copou.

Mi-a răspuns:

— Noi, ieșenii, ne-am propus să diversificăm activitatea turistică. Vrem ca în județul nostru să existe și turism de drumeție, și turism nautic, și turism de echitație și turism pe biciclete, și turism cu sania trasă de cai și turism la date fixe în zonele unde au loc evenimente și sărbători tradiționale. Pentru aceasta vom face un patinoar artificial; un bazin de înot acoperit; o secție de canotaj la acumularea Ezăreni; baze sportive în satele de vacanță și taberele Bucium, Muncel, Cînic, Pîrcovaci etc.

— **Și le-aș mai spune turiștilor:**

— Pentru o apreciere completă a ceea ce mi se pare mie o diferență specifică în definirea procesului de transformare postbelică, revoluționară a Iașului, ca oraș, trebuie menționată și bătălia care au dus-o ieșenii cu ieșenii. Bătălia cîstîtită pentru păstrarea a cît mai mult din vechiul oraș, din valorile lui adevărate și totodată pentru modernizarea, la cel mai înalt coeficient posibil a orașului lor. Bătălia dintre un sentimentalism serios și de bună calitate a vechiului ieșean și ambiția nouă de a fi cetățean al unei cetăți verticale, înalte, din beton și sticlă, încălzită central și cu largi artere asfaltate. Dacă nu mă înșel, e vorba de o simpatică contradicție internă mai generoasă a socialismului, mai ales pe plan sufletesc, cu aplicație la Iași.

Mi-a răspuns:

— Noi, ieșenii, ne-am propus să dezvoltăm baza materială a turismului. În municipiul Iași am dat în folosință complexul hotelier „Traian”, cu 310 locuri și vom construi un hotel cu 400 de locuri, în Piața Palatului, precum și un hotel pentru tineret cu 120 de locuri; am extins și am modernizat autogara de călători, iar transportul în comun în municipiu va fi dotat cu 120 de tramvaie silențioase, 323

autobuze de mare capacitate și 95 taxiuri și furgonete. În orașul Pașcani am dat în folosință un hotel cu 102 locuri și mai construim unul cu 150 de locuri, vom construi mai multe magazine, vom extinde cabana Codrii Pașcanilor, vom da în folosință o centrală telefonică și vom da și autogara de călători.

— **Și le-aș mai spune turiștilor:**

— Personal, am toată admirația pentru orașele ridicate pe teren gol, în termene record, pentru orașele preconceptuate total de superspecialiști în arhitectură și urbanistică. Dar îmi place să cred că, într-o convorbire, de la oraș la oraș, Iasul meu i-ar spune fără jenă Brasilei, de exemplu: „Ești superb, domnule, dar n-ai istorie. N-ai patină. Ești superb dar n-ai trecut prin viață. Ești superb, dar n-ai fost incendiat, furat, lovit, dărîmat, mitraliat, minat, bombardat. N-ai avut neazuri! Repet, ești superb, dar nu te-ai bătut zilnic pentru ziua de miine”.

Mi-a mai dat un răspuns:

— În 1960 județul Iași a fost vizitat de 3 500 de turiști. În 1976 — datorită îmbunătățirii facilităților de circulație, diversității și ineditului programelor turistice, confortului și nivelului serviciilor, măsurilor pentru modernizarea și diversificarea bazei materiale — ne-au vizitat județul peste 380 000 turiști din care peste 60 000 străini. Noi, ieșenii, preconizăm — bazați pe argumentele concrete despre care am vorbit — ca, în 1980, să ne viziteze județul 700 000 turiști, din care 150 000 străini.

Am murmurat, doar pentru mine: dumnealor, cei care au rămas, construiesc; tu, cel care ai visat, dar ai plecat, n-ai și tu o datorie? Așa a apărut articolul ăsta.

P.S. Tovarășului Dumitru Marinescu, directorul Oficiului județean de turism Iași, și tovarășului Traian Bănescu, șeful biroului plan-organizarea municipiului Iași, le mulțumesc pentru comentariile precise, minuțioase, și presărate cu morală, bun-simț, umor, și entuziasm — făcute programului privind dezvoltarea turismului în județul Iași, în perioada 1976—1980 — o amplă și laudabilă inițiativă realizată prin preocuparea nemijlocită a comitetului județean de partid și, totodată, îmi exprim speranța că îmi vor înțelege aparenta nepolitete de a le fi preferat drept interlocutor, pentru rîndurile de mai sus, un glas colectiv.

În prim-planul competiției

Creația tehnico-științifică de masă

VILCEA

Între alte acțiuni de masă organizate la nivelul județului Vilcea în vederea participării cât mai active și mai fructuoase la cea de-a doua ediție a Festivalului Național „Cîntarea României”, la loc de cinste se înscriu și manifestările organizate sub genericul „Informatehnica Vilcea '78”. În cadrul acestor manifestări inițiate cu scopul de a stimula participarea largă la opera de creație tehnică a oamenilor muncii de toate vîrstele și profesiile — cercetători, proiectanți, cadre didactice, muncitori, tehnicieni, ingineri, elevi și pionieri — se aduc pe scena festivalului rezultatele muncii și creației participanților. Astfel, la acțiunile Informatehnicii din ediția anului trecut au participat peste 30 000 de oameni ai muncii din județ, căutările lor în domeniul creației tehnice fiind concretizate în realizarea a 92 invenții și inovații, finalizarea a 40 teme de cercetare și a 146 studii de organizare a producției și a muncii, crearea a 58 de produse noi, elaborarea a 32 de noi tehnologii. Au mai fost realizate, de asemenea, 36 noi tipuri de materiale și înlocuitori și s-au produs prin autoutilare mașini, instalații și piese de schimb în valoare de peste 94 milioane lei. Manifestările de creație și propagandă tehnico-științifică și economică ce vor avea loc în acest an au debutat de curînd prin simpozionul cu tema „Activitatea de creație științifică și tehnică de masă în contextul amplului program de creștere suplimentară a producției, de dezvoltare eco-

nomico-socială a țării, adoptat de Conferința Națională a partidului”, Comisia județeană de organizare a acțiunii de creație științifică și tehnică de masă a elaborat un vast program de desfășurare a acțiunilor de propagandă tehnico-economică, acțiuni care cuprind simpozioane, consfătuiri, dezbateri, schimburi de experiență, mese rotunde, colocvii și informări tehnice susținute în unitățile economice din județ. Manifestările de acest gen la care vor participa cadre de specialitate nu numai din județul Vilcea, ci și din ministere, institute de cercetare și de învățămînt superior din întreaga țară, vizează în principal identificarea de noi rezerve în economia județului, valorificarea superioară a materiilor prime, materialelor și resurselor energetice, perfecționarea tehnologiilor existente, asimilarea și elaborarea de noi tehnologii în industrie și agricultură, toate acestea în scopul îndeplinirii cu succes a sarcinilor ce revin județului Vilcea din programul suplimentar de dezvoltare economico-socială a României în perioada 1978—1980 adoptat de Conferința Națională a Partidului Comunist Român.

STANCU GEORGE

SATU MARE

Orașul Satu Mare, și-ntr-o margine sale, ca niște insule, constituite într-un arhipelag al industrializării, fabricile și uzinele sale. Și bulevardele și străzile, ca niște poduri ce leagă aceste insule de

cartierele noi și vechi ale acestei străvechi așezări românești. Am poposit într-o zi pe una din aceste insule, numită Întreprinderea 23 August, în halele cărora se fabrică diferite mașini de gătit, căutate și apreciate în toată țara. Aflasem, înainte, de la tovarășul inginer Pălop Carol, secretar cu probleme economice al comitetului județean de partid, bun cunoscător al acestei unități, al cărei director fusese înainte vreme, anumite „taine” ale activității desfășurate de oamenii muncii de aici, în frunte cu comunității, pentru promovarea spiritului creator, pentru antrenarea colectivului la creația tehnico-științifică, obiectiv major în Festivalul Național „Cîntarea României”. Știam că se folosesc multe substanțe care înainte se importau, substanțe care intră în componența băilor de nichelat și cromat, sau în compoziția emailurilor. Dar, după o temeinică analiză la comitetul de partid oamenii au decis să facă totul pentru reducerea importurilor, pentru înlocuirea substanțelor procurate pe valută cu produse indigene. Sectorul de cercetare a cărui componență nu se rezumă la schema de funcționare a unui serviciu a pornit la treabă cu toate că unii se arătau cam neîncrezători, cum se cam întîmplă în astfel de situații. Inginerul Ioan Avram, locțiitor al secretarului comitetului de partid, împreună cu colectivul pe care-l conduce, cu alți specialiști și muncitori, după asidue cercetări și nenumărate experiențe, a obținut un prim set de rezultate valoroase. Pigmenții negri nu se mai importă. Și nici

emailul într-un singur strat. Inginerul comunist Harsany Mihai, responsabil al comisiei inginerilor și tehnicienilor, se preocupă intens de înlocuirea nichelării unor produse, prin zincare. Se lucrează intens la elaborarea emailului autocurățător și a emailului într-un singur strat. În același timp, la turnătorie, pentru că Întreprinderea 23 August este model pe centrală în ce privește creșterea productivității muncii, comunistii Hartman Carol, Szilagy Vasile și Ioan Bogos au propus raționalizarea unor operațiuni de turnare, sporind productivitatea muncii cu peste 25 la sută. Am aflat, în continuare, că, acest harnic colectiv se preocupă cu mult simț de răspundere de economisirea materiilor prime, a energiei electrice și combustibilului. La un moment dat s-a pus problema reducerii consumului de gaz metan. Maistrul Nicolae Cosma, consultându-se și cu alți comunisti, muncitori cu multă experiență, susținut și de Iakob Pașca, șeful de secție, și de Ilie Păun, maistrul principal, a propus o soluție prin care se economisesc 40—50 metri cubi de gaz metan pe oră.

Aflăm, în continuare, că tînărul chimist Harsany Mihai este autorul unui număr de 10 inovații, că este autor sau coautor al unui număr de 5 invenții, dintre care una, cuprarea lucioasă, premiată la expoziția internațională de la Köln. Sînt fapte care demonstrează modul în care inteligența tehnică, aurul cenușiu al specialiștilor de la Întreprinderea 23 August din Satu Mare, stimulat de marea competiție a creației, se transformă, prin muncă, pasiune și dăruire, în aurul faptelor, în valuta forte a împlinirilor socialiste.

R. BRĂDEANU

DINTRE SUTE DE CATARGE

Dialog

Iulia G. Trăilă, elevă, clasa a IX-a, Craiova: Deși ți-am citit o bună parte din compunerile făcute înainte chiar de a fi luat în mină abecedarul, deslușind în ele, incipiente, un fior și o fulgerare de gînd ce însemnau ceva mai mult decît predispoziția tot mai frecventă a copilăriei acestor ani spre aventura lirică, iată că abia acum, cînd ai pășit (cu notele cele mai de sus) pe prima treaptă a liceului, încerc să formulez cîteva considerații pe marginea unora din versurile încredințate, după datarea lor aproape toate scrise în ultimul an. Se întîlnesc, într-adevăr, în carnetul de peste 120 de pagini în care ți-ai transcris aceste „producții lirice”, multe versuri, strofe și chiar compuneri întregi care nu atrag în mod deosebit atenția, nedepășind nivelul scrierilor celor de-o vîrstă cu tine, autori consemnați de noi, mai mult din precauție și firească încredere. În rubrica „Mai trimiteti”, Alternanța versurilor memorabile cu locurile comune, simple reminiscente din lectură și studiu școlar, e iarăși inerentă acestui stadiu de manifestare a unei vocații. Preferăm, din acest punct de vedere, dacă te interesează, să-ți remitem carnetul cu obișnuitele noastre adnotări de lectură.

Ceea ce formează în momentul de față

încercătura cea mai prețioasă a versurilor tale, substanța lor „activă”, e pe de o parte sentimentul acut al despărțirii de copilărie (poate mult prea precoce survenit, cu o ușoară undă de tristețe), de universul ei natural, îngemănat țărîmului din basme, iar pe de altă parte contemplarea cosmică, gravă, predilecția în același timp pentru unele întrebări existențiale dintr-o perspectivă care e mai curînd cea a unor lecturi lirice de mare adîncime decît cele citeva abstracțiuni filosofarde întîlnite curent prin revistele literare ale liceenilor. Dacă în prima ipostază reușita e oarecum mai la îndemînă, în cazul unei vocații pronunțate, în cea de-a doua, poezia de autentice rezonanțe presupune o mare experiență de viață și gîndire, care nu se poate cîștiga numai din lectură, oricît de întinsă și de densă ar fi aceasta, adică acea capacitate de „a vedea idei”, după formula lui Camil Petrescu.

Succesul, în acest spațiu poetic, se obține mai greu decît într-o poezie a trăirilor imediate, activă, dominată de confesiunile sincere ale vîrstei. Dată fiind natura talentului tău, ne este greu să te „deturnăm” pe un asemenea teren, cu toate că pe traiectoria pe care ți-ai propus s-o urmezi ai de întîmpinat dificultăți mult mai mari, una dintre ele fiind forța de gravitație a abstracțiunilor, plutirea în anumite nebulozități pe care le-ai putea confunda cu constelațiile. Ni se

pare de aceea că sînt pline de luare aminte versurile cu care debutază și se încheie unul din poemele mai vechi ale lui Ioan Alexandru: „Prețutîndeni există tu, pămîntule, / Ars de roți, frămîntat de lumini, / Supt de oceane / DAR EU TE ȘTIU DINTR-UN ANUME LOC / ȘI TIMP ANUME” (sublinierile cu majuscule ne aparțin). Dacă din versurile tale n-am citat nimic în susținerea aserțiunilor mele e pentru că, în pagina de față, vom oferi spre lectură un eșantion liric de două poezii, respectiv „Colind” și „Întoarcere”.

Lilza Predescu, elevă (18 ani), Lucieni, Dimbovița: Există în felul dumitale de a scrie o anumită cheie a reușitei — desigur folosită cu mare succes, și în scrieri de anvergură, de către poeți binecunoscuți, mai recent, la noi, de Marin Sorescu — adică acel joc de sensuri ale cuvintelor și metaforelor vecin cu paradoxul. Cititorul modern, al cărui gust poetic e tot mai elevat, receptiv la speculația reflectiilor neașteptate, știe să aprecieze o asemenea poezie, cu condiția s-a ea să-i ofere cu adevărat niște revelații. Este cazul bine construitei poezii „Cîntec pentru omul din toamnă”. Asociația între miracolul descoperirii dragostei toamna tîrziu — și nu la ora cînd rodul cel mai curat nu se știe dacă e mugur, floare sau fruct — cu concluzia că acum, apa trece și pietrele dintr-o dată răsar, ci nu

primăvara cînd pietrele și apele rămîn într-adevăr frumoasă, bogată în semnificații, revelatoare. Recurgînd, cel mai adesea, la această formulă, uneori pentru a răsturna ordinea firească a unor simple notații, reușești să trezești interesul lectorului și cu alte piese lirice.

„Numărul de combinații”, de permuțări pe care-l puteai realiza prin această formulă e, după părerea mea, totuși limitat, riscul manierismului, al schematismului fiind iminent. Cel puțin pentru încercările lirice actuale, cînd ușor poți intra într-un cerc vicios dăunător unei veritabile afirmări. Iată, construită după aceeași formulă, compunerea „Înainte de rod”, unde acel paradoxal joc al sensurilor eșuează în banalități: „Dacă vrei să pleci cu adevărat, / rîmîl. / Toți mugurii merg spre rai / pe poteca din jurul iadului / ca să nu regrete nimic înainte de rod // Așteaptă cu mine toamna; / desfrunzit, / o să înțelegi că plecarea / e în inimă, nu în drum...” Atenție, apoi, la sărăcia de idei din versurile dumitale, la abuzul de considerații livrestri, la repetarea sterilă a unor motive. Precum vezi, nu ne dăm în lături nici noi să fim „prea pretențioși la cei 18 ani ai dumitale și cam prea direcți”, ca să te parafrăzăm. Ca reper în timp pentru evoluția dumitale reținem poezia citată la început, precum și „Copii parafrăzîndu-l pe Goya” și „Dăruieți fără știre”.

NICULAE STOIAN

Colind

„Cine ești tu?”
Copacul întreabă vremea.
„Sînt o pasăre ostenită cu veștede aripi de vînt.
Demult, săgeata vie a zborului
În veacuri lungi de pribegie mi s-a frînt.
Și am orbit. De-atunci am învățat
Și luna s-o veghez, și zorii să-i aprind,
Și lumea s-o străbat,
La poarta voastră, fără voia mea să bat,
Să vă cînt un colind.
Mulți îmi așteaptă colindul zîmbind,
Dar cînd m-apropii, închid poarta
De parcă le-ar fi teamă
Și cîntecul meu se stinge atînci,
În fum de tăcere se destramă.
De-aș putea, m-aș oprî pe ramura ta,
Ți-aș mîngîia frunzișul să fie veșnic verde.
Dar aripa mea-i istovită de zbor
Și nu mai știe ca ieri să dezmierde,
Iar frunzele tale, preschimbate-n aur,
Pe aripile mele vor pleca.”
Și copacul își lăsa frunzele pe aripile vremii...

„Cine ești tu?”
Rîul întreabă vremea.
„Sînt o corabie călătoare, cu pinze de zăpadă.
Îmi clatin catargul înalt deasupra luciului tău,
În umbra rece, în undele tale să cadă.
De-aș putea, surîsu-mi alb în apele tale l-aș ascunde,
Ți-aș fermeca drumul, ți-aș descînta glasul,
Mai sălbatic s-ar despletî atînci răcoroasele-ți unde.
Mai fraged ți-ar licări șipotul prin iarba inverzită,
Mai limpede-ar luci tremurînda-ți oglindă...
Dar surîsul meu nu mai știe să descinte,
Întinericul inimii o să te înghită,
Mîna de ger a gheții inimă o să-ți cuprîndă.”
Și vremea tulbură ochii rîului...

„Cine ești tu?”
Cîmpul întreabă vremea.
„Sînt un fluture trist cu zbor fierbinte
Și culori țerse de atîta vară.
Din focul zilei de ieri le-aș desprinde
Și, de-aș putea, în cuibul ierbii tale le-aș lăsa să moară

La căldura lor, iarba ar fi verde mereu...
Dar culorile mele nu mai știu să rămînă
Iar tu îți vei pierde podoaba sub plînsul meu.”
Iarba se stînsse fulgerată de vreme...

„Cine ești tu?”
Voiam să întreb vremea.
Dar ea trecea pe lingă mine și nu mă privea.
Îi simțeam mîna rece lunecîndu-mi pe frunte,
Între mine și ieri se întînsese, slabă, o punte,
Mi-era teamă ochii să mi-i întorc către ea.
Dar am simțit o pasăre trecîndu-mi prin gînd,
Și cîntul ei o rămas în inima mea.

Întoarcere

Să nu mă cauți în strălucirea stelelor.
Gîndul meu n-a ajuns pînă la ele.
El rătăcește acum, săracul, departe,
Pe cărări ce nici nu se mai vîd de-atîtea frunze moarte,
Căutîndu-și urma în urmele pașilor mei,
Căutîndu-și dorul în ochii umezi ai copilăriei mele.

Să nu mă cauți.
Eu m-am întors de mult printre cireșii mei de odinioară,
Singura, neprețuita mea comoară,
Cea mai frumoasă și cea mai curată-nre comori.
Cireșii mei...
Mi-au ostenit pașii pe cînd îi căutam,
Și m-am oprî să-mi plec fruntea sub umbra unui ram,
Sub ninsoarea fragedă și dragă de flori.
Nîngea cu lumină, și nu simțeam că se făcea tîrziu.

Să nu mă cauți în înaltul cerului.
Nu am să fiu.
Să nu mă cauți acolo unde vorbele își pierd înțelesul,
M-au lăsat în urmă de mult.
Și-acum mai strig după mine pe cărarea mea de altădată
Fug și acum după mine pe cărarea mea veche și uitată,
Și numai glasul cireșilor știu să-l ascult.
Vorbele lor sînt ca aurul,
Deși sînt niște biete povești...
Să nu mă cauți acolo unde poveștile-s moarte.
N-ai să mai găsești.

IULIA G. TRĂILA

Cîntec pentru

omul din toamnă

Lumină cu clopote
îmi asurzeste cîntecul
pînă la tine...
Poate că ai auzit și tu
în copilărie
de mine,
dar primăvara
pietrele trec,
apele rămîn
și nimeni nu știe
dacă rodul cel mai curat
este mugur,
sau floare,
sau fruct.
Și asta o-nțelegi
numai toamna, tîrziu,
cînd apa trece,
și pietrele dintr-odată
răsar.

Dăruieți fără știre

Seva descîntată
de sub fruntea lumii
își destramă-n taină
aripi pentru har;
prăbușiți a rugă
mugurii rostirii
ard vecii de piatră
și de mult amar.

Blestemăm cu vise,
pedepsim cu cîntec,
nu sfîrșim în zîmbet
fără să fim goi.
Cerule se despică-n
singe vechi ca vinul
odihnind luceferi
rătăciți în noi.
Nu știm dacă-n cioburi
suffletul se sfîrmă
adîncit cu sete-n
ochii cailor;
depărtarea urlă
peste geana noastră
și fugim cu-albastrul
istovit de dor.

Copii parafrăzîndu-l

pe Goya

Dacă mai plîng copiii
e semn că peste noapte
vor cădea stele
prelinse prin somnul rece
al unor miini de monștri

pămînteni și deștepți —
nopti de coșmar
pentru copiii cu miini calde
și cu inimile plîns
de prea multă gîndire.

În curînd vor fi mari
și li se vor zvînta lacrimile
la soare.

LUIZA PREDESCU

INTRE CLASIC ȘI BAROC

Veneția

M-am plictisit de cei care, după un prinz bun, devin profeți ai sinuciderii, ai disperării și agoniei. Care, făcându-și siesta, ne cheamă în deșert. Care, la Veneția, fără să coboare din gondolă, fac elogiul singurătății. Ce ne predică acești apostoli ai disperării? Acești cruciați ai absurdului? Acești preoți negri ai neantului și ai morții? Că trăim într-o lume fără speranță și fără sens? Că nu merită să trăim decât pentru a dispera până la capăt? Și că Veneția le dă dreptate? Am citit o știre tulburătoare. Porumbeii Veneției suferă de o boală misterioasă care îi ucide și îi împuținează. Așadar, nu numai zidurile... Amatorii de elegii a la carte adușmeacă, sint convins, argumentul. Și nu pentru a deplina Veneția, ci pentru a ne reaminti că fidelitățile nu mai au nici o importanță, e vremea să auzim în propriile noastre declarații de dragoste vintul pustiu al lagunei și sunetul nisipului... Dar să-i lăsăm pe cei, dezabuzati de lumea aceasta să-și termine siesta visându-l pe Hamlet pe cheul de la San Marco, acolo unde odinioară se celebra logodna dogelui cu marea, răspunzând „a nu fi” la întrebarea pe care și-a pus-o sau plimbându-se indiferent. Mai ales că între cei care cred în orice și cei care nu cred în nimic nu mai e la un moment dat nici o diferență. Sint imperii care s-au prăbușit pentru că n-au știut să se oprească din goana cailor și au crezut că-și pot duce istoria în corturi...

Și poate că destinul acestui oraș e același ca al lui Alexandru: să fie mai mult invocat decât iubit și mai mult admirat decât înțeles... un oraș de care poți să râmi la fel de străin și după ce l-ai vizitat, căci tăcerea e mai elocventă decât carnavalurile regizate pentru turiști, iar, îndeobște, cei sosiți aici sint prea grăbiți ca să aibă timp să asculte tăcerea; de abia au vreme să vadă monumentele recomandate de ghiduri și, după ritual, să urmărească zborul porumbeilor în Piața San Marco, cunosând numai scenografia unei himere, nu himera însăși; himera aceasta care a luat nume de oraș, care are amintiri, o istorie și o glorioasă școală de pictură în istoria artei; această himeră care este totuși mai mult decât un oraș și care ar trebui probabil comparată în istoria artei cu Alexandria și Bizanțul... această himeră care cunoaște acum un somptuos naufragiu, trăind o dramă care n-are nevoie nici de compasuni de circumstanță, nici de magistrați ai iremediabilului... Veneția pe care, dacă ne hotărîm s-o căutăm în muzee, o putem găsi unde? În „vederile” scrupulosului Canaletto? Care nu bănuiește nimic. Și care ne înfățișează carnavaluri inepuizabile, palate neatînse de fosforescența declinului, ziduri care nu sint tătuate de mușcași, liniști care nu sint otrăvite de ceață, trepte care nu sint roșe de apă, statul care nu sint colite de timp, dimpotrivă, totul pare definitiv, serbările și speranța, iar imperiul gloriei nu e încă, nici o clipă, amar... În peisajele lui Guardi, unde o tristețe insorită și insidioasă începe să emane din ziduri și liniștea presimte că se va umple de amintiri? În podurile pictate de Bellini și de Carpaccio? În interioarele pictate de Longhi? Sau în acea Veneție fără apă, o Veneție absurdă, în care pilonii pe care sint construite palatele se văd dezgoliți și uscați? Sau în culoarea lui Tizian, care fără să ne descrie Veneția ne reamintește cu fiecare tablou că aici în lagună culoarea a cunoscut marea ei aventură? Firește, Cézonne exagera afirmând că pictura nu s-a născut decât odată cu venețienii, dar adevăratul destin al culorii în istoria artei s-a jucat la Veneția, după cum adevăratul destin al umbrei s-a jucat în pinzele lui Leonardo și Rembrandt.

Sau, poate, în strălucirea anxioasă a lui Tintoretto vom auzi mai de aproape povestea. Căci dacă Veneția a avut în Tizian gloria ei, a avut în Tintoretto profetul ei. Și dacă acceptăm ceea ce afirmă Aristotel, că poezia este mai adevărată decât istoria, putem renunța chiar la cuvântul „profet” care riscă să ne arunce din nou în deșert uitând că naufragiul Veneției nu pune numai probleme tehnice, ci și probleme morale. Norii din pictura lui Tintoretto sint cei care fumează de obicei pe cerul lagunei...

Nu vreau să ocolesc adevărul. Veneția știe cit de necruțător e timpul cu vanitățile. Ea naufragiază în mare și în propriul ei trecut, așa cum o vedem și în peisajele lui Cornelii Baba... O Veneție golită de serbări și de pitoresc facil, cu palatele locuite numai de fantome, cu canaluri pe care apa somnolentă putrezește lent, cu ziduri vopsite în cunoscutul roșu venețian, cu liniștea ei ciudată și spectrală, ca o noapte a sunetelor, cu aer de oglinzi oxidate, obosite, care abia mai suportă tăcerea după fastul ce le-a orbit altădată, o Veneție străină de mistificările și iluziile turismului care caută în Piața San Marco o scenă de bal, dar străină, prin ținuta ei demnă, și de silogisme care caută aici o scenă pentru filosofia disperării... O Veneție într-adevăr bolnavă, rătăcită într-un labirint lacustru unde sint poate o mie și unu de locuri în care Joseph K. al lui Kafka ar putea fi pus cu capul pe piatră și injunghiat, deoarece înțelegem bine că drama ei nu e numai scufundarea în lagună, ci primejdia de a se resemna; dar tocmai asta ne ajută să nu grăsim... Fiindcă nu ne putem împotrivi unei singurătăți care ucide, contestând ireversibilitatea timpului, ci conștind lipsa ei de speranță. Repetind că nici o moarte n-a dat dreptate morții și nici un eșec n-a dat dreptate neantului, Veneția însăși ne îndeamnă să gândim astfel. Ea este așa cum ne-o înfățișează pictorii care-i respectă adevărul, respectând în același timp datorită artei de a rămâne credincioasă vieții chiar în lăuntru unui oraș pustiu; și de a spune la nevoie că drumurile Veneției pot duce oriunde tocmai pentru că nu duc, aparent, nicăieri. Măreția acestui oraș e să ne vorbească despre dragoste în mijlocul ruinelor. Și să ne dea dreptate celor care nu recunoaștem vidului nici un drept.

OCTAVIAN PALER ■

Un enciclopedist al muzicii românești contemporane

În peisajul muzicii românești contemporane, un solitar cu o operă monumentală, maestru în știință și artă, a trudit vreme de peste o jumătate de veac pentru afirmarea școlii muzicale naționale: DIMITRIE CUCLIN.

Ne-a părăsit zilele acestea, tăcut și modest în lumea partiturilor sale, lăsându-ne moștenire un patrimoniu de cea mai diversă și mai cuprinzătoare varietate de genuri și forme: simfonii și opere, coruri și lieduri, suite și sonate, piese de teatru și poezie (în limbile română, franceză și engleză), tratate de estetică și forme muzicale, manuale didactice de toate gradele, dialoguri de filosofie, librete de operă, pamflete, cronici muzicale. Nu a cunoscut granițe între știință și artă (dealtfel, însăși muzica a privit-o de pe ambele poziții), numele său înscriindu-se în mod egal atât în muzicologie, cât și în creația muzicală.

Dascăl înzestrat cu rare calități pedagogice, Di-

mitrie Cuclin a predat — vreme de decenii — armonie, contrapunct și fugă, forme muzicale și compoziție, istoria muzicii și estetică, impunându-se prin rigoarea sistemului său științific, prin documentarea mereu la zi, prin originala sa gândire muzicală. Este greu de spus astăzi, cind opera neceditată depășește numărul lucrărilor tipărite, dacă Dimitrie Cuclin nu va rămâne în primul rind un gânditor al artei sunetelor înainte de a se fi înscris ca un fecund compozitor.

La baza muzicii sale (în special a creației camerale și vocale) stă folclorul românesc pe care a căutat să-l transfigureze într-o formă personală, universală. „Muzica mea reprezintă renașterea spiritului muzical dacic”. Convins fiind de frumusețea și valoarea tezaurului popular, Dimitrie Cuclin a valorificat pe toate căile (mai ales teoretice, prin comunicări la congrese internaționale și studii de specialitate) viersul românesc. „O asemenea bogăție modală, tonală, armonică este unică în toată isoria muzicii” — afirma într-un interviu din 1974 despre cîntecul popular.

Pentru cei ce l-au cunoscut, muzicianul se impunea prin uriașa sa pregătire profesională, dar mai ales prin cucerirea sa modestie. Avea o vădită plăcere de a comunica. În clasă, la Conservator, umplea table întregi de scheme modale, explicînd studenților teorii personale gândite și cristalizate de-a lungul deceniilor. Despre originalitatea lor puțini și-au dat seama la vremea aceea, fiindcă savantul muzicii românești nu avea cu cine dialoga în îndrăznețele sale concepii. *Tratatul de estetică muzicală*, redactat direct în limba engleză și publicat în românește în 1933, a stîrnit senzație în lumea întreagă. Chiar dacă nu erai de acord cu ideile sale (și, hotărît lucru, că nu putine teorii vor fi greu de acceptat!), totuși te captiva prin capacitatea de convingere.

A compus cu o ușurință proverbială. Ideile îi veneau din mers. Meditația însă depășea cu mult perioada de elaborare.

Discipol preferat al lui Vincent d'Indy, muzician venerat de Enescu (este printre puținii compozitori români cărui i s-a adresat cu „maestre”), comparat cu Mallarmé, Heredia și Edgar Poe în poezie și literatură, prieten devotat al sculptorului Brâncuși, apreciat pentru fabuloasa-i memorie și scripitoarea inteligență de prof. dr. Gheorghe Marinescu, compozitorul Dimitrie Cuclin rămîne cea mai complexă personalitate a muzicii românești din secolul XX. „Muzică este și în dramă, și în poezie, și în literatură, și în filosofie. După mine — mărturisisea D. Cuclin în 1974 — arta e o manieră de realizare a adevărului, binelui și frumosului”.

În lumea contemporană, acest enciclopedist al muzicii părea un om al Renașterii ce a supraviețuit peste timp.

VIOREL COSMA ■

CRONICA DE FILM

Profetul, aurul și ardelenii

Exact acum zece ani, subsemnatul a predat Studioului „București” — respectiv, redacției de scenarii de pe atunci — proiectul unui scenariu: un anume John Brad (Ion Brad, pe numele său de fapt), întors din America, unde fusese atras de mirajul aurului, împreună cu un negru, Sam, înjghebează pe plaiurile natale un soi de „saloon” — pretext pentru desfășurarea unei acțiuni tip „western”. Pe atunci realizarea unui astfel de film părea o utopie.

Iată că astăzi avem ocazia să vedem pe ecrane un veritabil „western” produs în România, în care urmărim aventurile lui John Brad (identitatea numelui este, desigur, o simplă coincidență), acolo, la americani acasă. Realizat după un scenariu al lui Titus Popovici și în regia tinărului și talentatului Dan Pița, recenta producție a Casei de filme nr. 3, condusă de Eugen Mandric, este, în mod cert, nu numai o reușită evidentă la public — datorită, în parte și extrem de largii popularității de care se bucură genul! — dar și un veritabil succes artistic.

Pornind din scenariu încă, și sfîrșind cu dirijarea figuratei — beneficiind și de aportul unui alt tinăr și talentat realizator, Nicolae Mărgineanu, care semnează imaginea — filmul lui Dan Pița

dovedește o perfectă cunoaștere a regulilor genului, chiar dacă aici tematica este una mai puțin înfîlțită în westernuri.

PROFETUL, AURUL ȘI ARDELENII beneficiază de o interpretare de prestigiu: Ovidiu Iuliu Moldovan, în rolul John Brad, demonstrează cu prisosință că si noi putem avea un fel de Clint Eastwood; Ilarion Ciobanu și Mircea Diaconu, formînd cuplul celorlalți doi frați, aduc un umor neaș (uneori cam grosier, dar în foarte puține momente); Victor Rebengiu, în rolul profetului, realizează un rol de compoziție absolut de excepție; minunată surpriza produsă de Francisc Bacs, aici, pentru intia oară, într-un rol de întindere. Foarte bună coloana sonoră, în cea mai mare parte realizată în limba engleză, foarte bune și suficiente de „patinate” costumele.

Și încă un merit — dincolo de unele slăbiciuni, inerente unei prime încercări de acest gen, și asupra cărora nu are rost să insistăm, ele negrind valoarea peliculei — PROFETUL, AURUL ȘI ARDELENII nu reprezintă o parodie a genului, nu este deci o simplă și amuzantă copie a unui western clasic — nu este acel „western spaghetti”, produs (și dispărut repede), de către italieni. El încearcă, cu talent și ambiție, să se înscrie în însuși genul respectiv, respectîndu-i și iubindu-i mai ales cunoscutele canoane, lucru care ne face să așteptăm cu încredere și firească bucurie viitoarele producții ale acestor realizatori, a căror capacitate se ilustrează dealtfel prestigios în creații anterioare.

HORIA PĂTRAȘCU ■

EXPOZIȚII

Ion Dan Dumitrescu (Atelier 35)

În șirul expozițiilor unui an se petrec o seamă de nealinieri în toate privințele pasionante. E vorba, în special, de unele expoziții de debut care pot fi discutate foarte bine fără a cita direcția învățaturii cutărui meșter român ori de pe aiurea. Acum nouitatea e ceea ce interesează și dacă ea are temeiul unui temperament, artistic cutezător, dacă pictura se naște din plăcerea de a spune ceva despre lumea în imagini și nu doar de a mai face încă un pictor, atunci e cazul să fim plini de grijă cu aceste debuturi, să le sprijinim calitatea. Din păcate, critica exersează aici un curaj confortabil cam pînă acolo unde noul mai poate fi socotit cu toate măsurile vechi. Un exemplu: citiva artiști din generațiile tinere, dăruiți cu genul minunat al geometriei, sint prea puțin cunoscuți, în timp ce placizi slujbași ai ideii constructiviste își plimbă preaplinul unei înzestrări contabilicești prin mai toate galeriile. Fiindcă, prin lucrul firii, există mai mulți ilustratori cu penelul decât creatori de univers: plastic, o seamă de alți tineri, porniți să cunoască sobru și cu artă realul, sint discutați în urma ilustratorilor.

Scriind astfel în capul unei cronici la prima personală a lui Ion Dan DUMITRESCU (Galeriile Orizont-Atelier 35) s-ar părea că îndrăznim o anume neliniște asupra sortii picturii sale. Trebuie să recunoaștem că trăim neliniștea asta și iată din ce pricini: Ion Dan Dumitrescu, deși lucrează mult, dă puține tablouri. Străduind să vadă încă miracol acolo unde totul se vădește de multă vreme studiat și sigur așezat în matcă, el vine cu abia cîteva pinze pe an. Încetineala e înfîrțată parcă de graba celor mai mulți de a umple pe întrecute mari su-

prafete cu imagini convenționale, fără durată, cu toate acele cusururi ce le fac plăcute, convenabile pe moment. În plus, tema realismului său, de un dens tragicomic, e puțin frecventată în arta românească. El pictează ceva ce s-ar putea numi „din viața cartierului”. E lămuritor gîndul scris de artist în catalog: „Respect sintezele cit de totale, dar cred că prin natura sa omul nu poate digera numai sinteze. Pictura mea încearcă să descopere misterul situațiilor cotidiene, aparent banale și insolitul degajat de simpla prezență umană”. Ion Dan Dumitrescu mai notează o frază din Borges, unde se vorbește, cu o filosofie mult înaltă în simplitatea zicerii ei despre faptul că multe din cele obișnuite zilelor noastre obișnuite „cu timpul, dacă o fi dat, vor fi invariabile, necesare și familiare”. Cum vedem, un program extrem de ambițios, de natură a-l descuraja și de a-l ridica la bucurii scurte și ametoare pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pictura lui Ion Dan Dumitrescu nu seamănă cu nici o altă pictură. Merită să vedeți expoziția și, mai apoi, să-i urmăriți opera pentru a afla ce ce preț se plătește pe omul ce-l atacă. Omul acesta trebuie să descopere de fapt toată pictura numai cu mintea și uneltele sale. Semnînd foarte bine cu realitatea, fiind în cel mai învederat chip figurativă, pict

Cărți de critică

POMPILIU MARCEA:

**Umanitatea sadoveniană
de la A la Z**

Nimeni n-ar fi bănuț, până la apariția recentei cărți a lui Pompiliu Marcea, că peste trei mii de personaje, unele istorice, cele mai multe imaginare, mișună în opera lui Mihail Sadoveanu. Fiecare ne este prezentat cu starea sa civilă exactă și cu referința bibliografică.

Ca în romanele lui Balzac, unele revin de la o carte la alta. Și tot ca în romanele marelui romancier realist francez, nu lipsesc eroi ezoterici, spiritualizați, „cu o riguroasă disciplină a vieții, capabili să înfrângă tentațiile facile, exersați în voluptățile spiritului”. Tipici sadovenieni sînt însă eroii integrați în natură, legați de ea prin fire ancestrale, țărani, păstori, pindari, vânători, pescari, prisăcari, mici meseriași, ostași. Viața provincială este apăsătoare pentru acești pui ai naturii, îi pune în fața unor probleme adesea insolubile, în conflict cu tradiții multiseculare.

De la primul la ultimul roman, de la **Șoimii** (1904) la **Nicoară Potoevă** (1952), care reia aceeași temă, Sadoveanu a păstrat cultul său pentru domitorul popular, dar urit și trădat de boieri, Ioan Vodă cel viteaz, precum și pentru frații săi mai tineri. Un domnitor popular este și Ștefan cel Mare, pe largul fundal de frescă istorică a romanului **Frații Jderi**. Domnitorul victorios se rează în răzăși, clasa de țărani liberi, gata oricînd să răspundă la chemare și să sară la hotare cu arma în mînă. Urmașii lor, pină la reformele lui Alexandru Ioan Cuza, știu să-și apere cu dirigenie drepturile împotriva încălcărilor unor boieri lacomi. Unul ca Matei Dumbravă spune: „Sînt răzăș și știu să port un proces”. Leca Sofronie, din **Noaptea de Sinziene**, este calificat de Pompiliu Marcea „un arivist necesar și deci pozitiv”, pentru că știe să salveze o pădure mare de la tăiere și să se facă plăcut, ca administrator, stăpînei sale, cu care se va căsători. Leca e și el un răzăș și preia succesiunea clasei boierești oboșite. Același este cazul în **Venea o moară pe Siret**, în care Evghenie Ciornei, răzeșul, pune mina pe cale legală pe moșia unui boier falit. În fața voievodului Mihail Gr. Sturza, răzeșul Ioniță comisul stă cu mindrie și îndrăzneală.

Iubirea, privită ca o patimă adeseori fatală, consumă multe existențe tinere în opera sadoveniană. Fetele părăsite ies la tren sau se aruncă în puț. Bărbații își exercită, cu brutalitate uneori, autoritatea maritală. Chiar Vitoria Lipan, văduva bărbat din **Baltagul**, suferă, de cite ori avea ceva de reproșat soțului ei, cite un pui de bătaie. Rămășă singură, ea știe, peste capul justiției și al administrației, să descopere pe ucigașul soțului ei și să-l pedepsească.

Cartea lui Pompiliu Marcea este cea dintîi care oferă cititorului o privire circulară asupra vastității universului uman al celui mai fecund și talentat dintre povestitorii români. Autorul nu se sfiște să judece critic, cînd crede a fi surprins la marel scriitor cite o trăsătură de schematism moral. Aceasta este dealtfel rostul criticii, de a nu-și face idoli, oricît de respectabili ar fi marii înaintași. O vastă anchetă restabilește și existența unor modele reale, cunoscute de autor în numeroasele lui peregrinări prin țară. Imaginația creatoare rămîne însă la Sadoveanu calitatea „principală și izvorul nesecatului sale producții epice.”

ȘERBAN CIOCULESCU

VALERIU CRISTEA:

„Alianțe literare”

După ce a scris despre Cervantes, despre Dostoievski și despre alți mari „posedați” ai artei literare — observăm că sînt preferați prozatorii, adică profesorii aceluși gen care, prin însăși natura sa, permite criticului o instalare confortabilă, ca într-un jilț — Valeriu Cristea se ocupă în recentul său volum **Alianțe literare**, apărut la Editura Cartea Românească, de încă cinci asme-nei autori, dintre care, poate, doar cel de-al patrulea nu-și avea locul într-o elită artistică. Ei sînt I. L. Caragiale, Tudor

Arghezi, Jonathan Swift, Duiliu Zamfirescu și Marin Preda.

Stilul lui Valeriu Cristea este greu de definit și, probabil, cei care evită în mod sistematic să-i comenteze scrierile o fac tocmai pentru că nu întrevăd șansa de a-i dezlega „misterul”. Ceremonios și persuasiv, alunecînd în meandre molatice și atrăgîndu-l asfel, pe nesimțite, pe cititor în capcana de fier a unor concluzii ireversibile, acest stil exercită o seducție „primejdioasă”, feminină. Deși criticul ne dă mereu dreptul la opoziție, deși adoptă o atitudine umilă, de notar anonim sau de simplu amator, deși, în sfîrșit, departe de orice instituționalizare a investigației, își prezintă demersul ca pe o preocupare solitară, fără consecințe, ne lăsăm pină la urmă absorbiți cu totul, ca de un cîntec al sirenelor, de viziunea sa. Cu Valeriu Cristea uiiți să polemizezi. Cei care l-au „atacat” de-a lungul timpului erau minaiți, mai degrabă, de un fel de iritare împotriva frumuseții neasemuite a scrisului său decît de o adevărată dezaprobare a ideilor.

În **Alianțe literare**, cel mai captivant „spectacol” îl constituie recitarea operelor lui Caragiale. Făcînd pentru o clipă abstracție de enorma aglomerare de exegeze din jurul acestei opere, criticul încearcă să-și amintească impresia primă, de o autenticitate existențială, a contactului cu lumea lui Mitică. Este o lume neliniștitoare, datorită „inconsistenței” personajelor. Ele nu există decît ca siluete în mișcare sau ca verbalism pur. Iată ideea, exprimată într-un pasaj care nu va mai putea fi ignorat ori de cite ori se va vorbi despre tipologia caragialiană: „Peste capetele contemporanilor săi imediați, Caragiale polemizează, însă, indirect și cu romanul psihologic european. În comparație cu eroii acestuia, striviți de balotul uriaș al vieții lor interioare, Mitică poartă nonsalant și ostentativ o simplă legăturică, prinsă de degetul mic.” Lipsindu-le prezența fizică, ca și cea sufletească — ne explică Valeriu Cristea — personajele lui Caragiale nu pot fi reprezentate pe scena unui teatru. Sau pot fi, dar dîndu-ne întotdeauna o senzație de insatisfacție. Ele trebuie auzite.

Intuiții de o mare profunzime există și în celelalte studii. Fie că are în vedere limba lui Arghezi care „seamănă cu o uriașă orgă la care s-ar executa melodii surprinzător de simple”, fie că analizează măștile „serioase” folosite de Swift, „un Buster Keaton al literaturii”, fie că îl prezintă pe Marin Preda ca pe un promotor al „romanului total”, iar pe Duiliu Zamfirescu ca pe un precursor al lui, Valeriu Cristea, își trăiește deopotrivă ideile, fără un patetism declarat, dar cu o senzație atît de intensă de iluminare încît simțim mereu încordarea ascunsă, suportul inteligent al voluptății.

ALEX. ȘTEFĂNESCU

ROMUL MUNTEANU:

Lecturi și sisteme

În **Lecturi și sisteme** scrisul constituie pentru Romul Munteanu mijlocul de a informa pe alții, de a aduce la cunoștința cititorilor cu un ceas mai devreme opere sau autori mai puțin cunoscuți sau total ignorați. Dealtfel, această dorință de a transmite și celorlalți experiențele sale culturale este evidentă și în activitatea sa anterioară. De-a lungul anilor Romul Munteanu a publicat numeroase prefețe de valoare la volume transpuse pentru prima oară în românește. Și în **Lecturi și sisteme** o parte din articole a apărut tot ca introducere la diverse opere talmăcite. Din toate aceste studii răzbate încrederea în puterea literaturii de a fi o componentă majoră a existenței. Nu întimplător primele două intervenții din carte se intitulează **Reflecții despre puterile literaturii și Necesitatea culturii**.

Punctele de vedere din aceste pagini — ca de altfel și din celelalte care urmează — nu sînt cu desăvîrșire noi. Dar autorul are o extraordinară capacitate de a sintetiza idei culesse din uriașa informație pe care o posedă, de a le ordona cu o mare rigurozitate, cu pedanterie chiar, astfel încît să fie ușor de sesizat și de reținut. Comentariul său nu are de obicei dramatism, este reținut, sobru, exprimă totdeauna siguranță și este exprimat într-un limbaj modern, presărat din belșug cu neologisme, dar totuși accesibil și elegant. De aceea studiile despre Eminescu, Blaga se citesc cu plăcere deși nu reprezintă o contribuție ieșită din comun la exegeza acestor poeți. Cit despre o interpretare bachelardiană a poeziei lui George Bacovia ea este importantă nu prin ce se descoperă în universul liric al poetului român prin folosirea acestei metode, ci familiarizarea cititorului cu critica lui Bachelard, fiind o demonstrație cu vădite intenții didactice. Dealtfel, toate paginile volumului au aceeași tentă didactică, prin ordonarea materialului prezentat, prin evitarea unor puncte de vedere șocante. Măș-

tile lui Lautréamont, **Lecturi kafkiene**, **Arta prozei** lui Dino Buzzati, **Realitate istorică și ficțiune** în romanele lui Erwin Wickert instruesc la modul exemplar despre opera acestor autori traduși nu de mult în limba română. O excelentă inițiere în problemele criticii și istoriei literare actuale o reprezintă articolele **Probleme de metodologie în istoria literară**, **Literatura comparată**, Paul Hazard și metamorfozele conceptului de istorie literară, Werner Krauss, **Reflecții despre critica literară**, De la teoria criticii la praxis, **Dilemele unei istorii a criticii literare**. Acestea sînt dealtfel și cele mai bune pagini ale cărții deoarece Romul Munteanu se simte mai în largul său, pe teren teoretic decît în analiza propriu-zisă pe text. El pune în scenă un adevărat spectacol de idei, citind din abundență, cu o voluptate nedismulată, nume de autori și titluri de opere, dar fără a face paradă de erudiție, întrebîndu-se în legătură cu destinul criticii actuale, formulînd răspunsuri prudente care sînt pline de siguranță.

Lecturi și sisteme conturează mai precis profilul unui mare specialist în literatură.

GEORGE ARION

ION DODU BĂLAN:

În focarul timpului

Mai mult decît simpla atitudine (implicite și temperamentală) angajează cu adevărat în critică ideile: de fapt, dialogul cu ideile prin idei. O declarație de principiu, în accepțiunea filosofică și ca atare explicită va fi întotdeauna binevenită. Unii critici o trec totuși sub tăcere. Desigur, nu cu intenții rele procedează așa, ci pentru că pe acest teren e mai dificil să te faci original, să te diferențiezi. Complexe nejustificate în fond, fiindcă un talent robust, asumîndu-și un principiu, nu se lasă anihilat de acesta. Ion Dodu Bălan n-are astfel de rețineri. Cine aspiră să ființeze „în focarul timpului” nu se infundă așa de ușor în contradicțiile criticii narcisiste. Mai ales el nu desparte critica de ideologie. Nu e vorba numai de simpla opțiune (firește, cu toții sîntem marxșiști) și de a ridică această concepție la rang de metodă și act normativ fundamental. Indiferent despre ce scrie — despre clasici sau despre ultimele cărți apărute, despre idei sau despre ultimele cărți apărute — Ion Dodu Bălan nu uită că este un critic marxșist. La un moment dat ne sugerează că în esență critica se întemeiază pe o dublă responsabilitate: aceea de a întreține conștiința de sine a literaturii epocii noastre, dar și de a se direcționa pe ea însăși. Fără să devină tezigă, critica va fi mai direct implicată în dezbaterile filosofice. Astfel de convingeri pot părea din afară confortabile. La Ion Dodu Bălan însă exigența ideologică e dublată de exigența de gust și de valoare. În plus, el respinge hotărît orice abuz de opinie și de autoritate exterioară. Angajarea ideologică, de principiu, rămîne în continuare o problemă delicată, de conștiință. Aici fiecare trebuie să gîndească și să decidă pentru sine. Descoperim în articolul **Moralitatea criticii** o mărturisire vibrantă, făcută la persoana întii, cu demnități. Iată ce-și dorește criticul, sperînd în același timp să nu-și incomodeze confrății: „Să fiu, cu orice risc, sincer cu mine, cu scriitorii și cititorii. Să-mi mărturisesc răsplată poziția ideologică marxșistă, apărînd-o cu pricepere și intransigență și să nu fac nici o concesie ideologiei burgheze. Să depun, cel puțin, tot atîta efort pentru promovarea unei cărți valoroase, cit a deus autorul pentru scrierea ei. Să fiu obiectiv și drept, să nu aparțin nici unui grup literar” etc. (pag. 230).

Cel mai substanțial este primul capitol, cu titlu testamentar: **Las vouă moștenire...** Aduce în actualitate cîțiva scriitori: pe Panait Cerna, Octavian Goga, Bacovia și Arghezi. Aprecie arta evocării și privirea sintetică — firește, din interior, adică din însuși focarul viziunii poetice. Fiecare studiu conține și o sinteză biografică, relevantă — uneori din unghi nou — aspectele definitorii. Conștient că un mare poet nu incape într-o singură formulă, criticul se ferește mai ales de a simplifica. Descoperă astfel un Bacovia — poet al culorii, un altul — poet politic etc. Mai aflăm că, după Goethe, galbenul (culoarea preferată a lui Bacovia) se situează la marginea luminii. Așadar nu e doar culoarea deznădejzii, ea sugerînd totodată aspirația și depășire; poetul nici nu are voluptatea morții.

Ion Dodu Bălan știe că un critic adevărat nu scrie numai despre cărți. Contactul cu realitatea — socială, morală, politică — nu trebuie să fie doar de ordin secund. O întregă secțiune din volum, **Accentele**, ia în dezbaterile ideii, conceptii, chiar teorii ale criticii. Ultima cuprinde cîteva foarte izbutite „portrete în aqua forte”. Cum se face simțit mai mult ca oricînd idealul pedagogic al criticii lui Ion Dodu Bălan. Autorul pledează pentru marile valori ale umanismului socialist: omenia, cultul muncii, spiritul revoluționar, încrederea în viață.

În **focarul timpului** reprezintă, în totalitatea ei, un exemplu de militantism în critica noastră de azi.

CORNEL MORARU

TUDOR OLTEANU:

Morfologia romanului european în secolul al XIX-lea

Universitar, interesat mai mult de cercetarea comparată a literaturii, Tudor Olteanu a debutat editorial în 1974 cu un impozant volum despre romanul european în veacul „luminilor” (**Morfologia romanului european în secolul al XVIII-lea**, Ed. Univers). Noua lui carte, la fel de arătoasă, o

continuă în chip direct pe cea precedentă și lasă să se presupună că următoarea va fi consacrată metamorfozelor romanului european în secolul nostru. Oricum, chiar numai cele două volume existente deocamdată reprezintă, prin întindere și intenție, cel mai ambițios proiect autohton de studiere a evoluției și a formelor romanului european.

Morfologia romanului european în secolul al XIX-lea este așadar partea a doua a unei ample lucrări, în curs de constituire, despre cel mai complex, mai bogat și mai puternic fenomen literar al ultimelor veacuri. Gen democratic, neascultînd aparent de nici o regulă, capabil să includă orice, dar și gen al democrației, viguros, de o extraordinară varietate nu numai în succesiunea înfățișărilor istorice, ci și în fiecare moment al existenței sale, romanul domină teoria și practica literară a secolului al XIX-lea, supranumit dealtfel, cu o nejustificată nostalgie, „secolul romanului”. Imensă hidră cu nenumărate capete, căreia i s-a prezis de atîtea ori sfîrșitul pentru a deveni după fiecare criză, după fiecare punere în discuție, mai puternic și mai înfloritor, romanul se află și azi în centrul atenției tuturor, a scriitorilor de romane și a cititorilor de romane. Deloc intimidat de vastitatea materialului Tudor Olteanu își domină obiectul printr-o mobilitate deopotrivă de atitudine și metodologică. Comparativismul său este moderat și chiar modest, conștient mai mult în expunerea unei informații fastidioase unei inuțilă, alteori lacunară; pîrînd să prefere inventarierea de tip fenomenologic analizei influențelor și interdependențelor, el respectă totuși foarte riguros criteriul istoric redus la cel cronologic; deși folosește o terminologie critică programatică și un pic ostentativ de ultimă oră (romanul secolului al XVIII-lea era analizat în funcție de noțiunile de **romane și antiromane**, romanul secolului al XIX-lea e privit în raport de **modalități ficțiunii**), procedează însă în felul pașnic al unui cercetător tradițional, fiind atras mai mult de sublinierea particularităților unei mișcări literare (romantismul, realismul), sau de interpretarea unor autori decît de stabilirea sistematică și sistematizatoare a formelor, tipurilor, stereotipurilor, temelor și motivelor unui gen literar urmări în simultaneitatea variată a ipostazelor sale organice.

Această disponibilitate are cîteva consecințe care, în fond, caracterizează întreaga lucrare. Nu există o metodă unitară, ci sînt convocate diverse procedee, în funcție de specificul literar analizat, divergența lor este mai mult de ordin practic și afectează pină la urmă chiar sensul studiului, care este mai degrabă o istorie a romanului european decît o morfologie. Apoi, generalizările, considerațiunile cu caracter global, judecățile de sinteză sînt de obicei inferioare analizelor propriu-zise, chiar dacă afirmate curajos într-o parte sînt înfirmate deschiș ori indirect în alta. A spune, de pildă, că „pentru proză în general capacitatea de a se arăta nouă reprezintă o condiție fundamentală pentru a-și îndeplini atribuțiunile mimetice” este o eroare; nu toată proza are „atribuțiuni mimetice”, iar nevoia de nou, apărută în veacul trecut și ajunsă la un ritm foarte accelerat în secolul nostru, caracterizează toată literatura modernă, nu doar proza. Sau, dacă Stendhal a comparat romanul cu o „ogîndă purtată de-a lungul unui drum”, romanul nu e totuși ogînda: este ceea ce se vede în ea. În schimb, observația lui Tudor Olteanu după care realismul aduce o relativizare opusă reveriei romantice unificatoare este admirabilă, după cum distineția dintre polifonie ca „stil de mișcare narativă” și romanul polifonic („specie constituită”) poate deveni punctul de plecare al unei lucrări independente. **Morfologia romanului european în secolul al XIX-lea** rămîne, îndepărtînd balastul unor generalizări fie forțate, fie greoaie și impropii, o carte de bune analize critice: despre romanul romantic, despre înclinația spre istorie și spre fantastic, despre Balzac, Hugo, Stendhal, Thackeray, Lev Tolstoi, Dostoievski, Antonio Fogazzaro ș.a.m.d.

MIRCEA IORGULESCU

Fănuș Neagu:

Izvor cu dropii

Acul are un colț de suflet liniștit. Acolo, între două picuri de sălcii, mi-am legat noara de lemn. Februarie. Ninge de două zile și două nopți. Lumca întreagă pare așezată pe urși, pe popi mincați de lupi, pe o împletitură de crengi de brad. Prin lemnul de moară se plimbă, cu cizme noi un duh necunoscut. Se oprește la icoană și astupă cu două boabe de răsărit gaura din palmele lui Christos. Are chef de joacă, fiindcă azvirle pe fruntea mielului un sfirc de întinerie luat din miazănoapte. În zarea focului din vatră mișună furnici galbene. Papagalul, stînd în cub în mijlocul covorului din perete, mîncă o frunză neagră. Cei doi păuni lucrați cu acul la dreapta și la stînga lui, din aripile cărora se desprind două crengi care fac chenarul țesăturii, privesc cu dispreț pisica urcată pe o policoară ca să lingă cerceii de aur ai Ruxandrei. Fata, vîrită pînă la gît sub plapumă, zîmbește — pisica face o treabă de laudă: deschide ochii cerceilor și-i curăță de gustul de fruct dulce care atrage hoții. Un mînușchi de orz decorativ (fiecare fir e străbătut de o cărare albă) împrăstie miros de migdale. E un miros ce nu se leagă cu vîntul rece scormonind în sălcii și-n canafii saniei de pe terasă care gîndește reni sau ciini în hamuri de curele. Și, ca într-o întimplare de împărat, un greiere de catifea neagră cîntă la o vioară de sticlă.

— Hei, tu, strigă Ruxandra, vreau să mai dorm, taci din gură!
— Dar școala? întreb eu.
— Nu mai există. Ieri, la prînz, împreună cu colegul meu Lăstun Ion, am uns-o cu puțin șorici de porc și azi-noapte precis au mincat-o cățelii.
— Pe vremuri, se amestecă mama mea și bunica Ruxandrei, pe de-altă tine îl pune învățătorul în genunchi, la colț.
— Vreau și eu în genunchi, la colț, dar pe diamante, zice Ruxandra, răsucindu-și părul în codite.
— Uite patru oameni de zăpadă, deschid eu ușa ispitei.

— Ce vor? întrebă fata.
— Se duc în odaia de sub moară, să joace biliard.

— În moara asta n-ai parte de-o clipă de liniște, se vaită fata.

— Liniștea sîntă și adevărată găsești numai în prima zi de după război, spune bunica. Pe urmă niciodată.

— După război, soldații cioplesc lemne cu sabia, răspunde Ruxandra, ca să facă femeii tinere.

— Prostii de-ale Joiței, aruncă bunica, nu te mai gîndi la ea.

— Îmi spunea că miros tot timpul a grîu și a ierburi pîrguite.

— Gîndește-te la altceva, n-auzi!?

— La ce vrei să mă gîndesc?

— Închide ochii și-ntr-o clipă o să între pe ușa o creangă de ienupăr cu boabe galbene, ca să aprindă lampa aia cu abajur de mătase.

— Nu vreau, se întărită Ruxandra, dacă închid ochii, o văd pe Joița cum s-a aruncat în copcă avînd la gît clopotul ăla de vacă. De ce s-a dus sub apă?

— Pe fundul lacului e un arbore de piper, încerc eu.

— Ți-a sub care-și ascut cuțitele niște oameni de izmă care se vor bate pînă la singe? Pentru ce se bat?

— Ca să respire iarnă tînără. Pe cel ce va ieși biruitor va trebui să-l primim în moară.

— Împreună cu cîinele lui?

— Da, are un cîine care mîncă ouă de prepeliță.

— Cel ce învinge e totdeauna un om bun.

— Mai mult, zic eu, cel ce învinge știe cîntecul vîntului.

— Mama spune că tu ai luat o vergea de pușcă și ai spart inima vîntului din butoi. De ce-ai făcut asta?

— Fiindcă iubesc cîntecul vîntului glori-ficînd carnea pusă în frigare.

— Vorbești viclean și nu mai înțeleg. Imediat ce pleacă mama la serviciu, tu începi să vorbești viclean.

— Altfel nu te trezești și întirzii la școală.

— Nu plec la școală pînă nu-mi spuie de Joița.

— Cu două zile în urmă, cînd a început ninsoarea, Joița avea trei sute de ani.

— Dar cu trei zile în urmă?

— Cu trei zile în urmă avea numai șizeci.

— Ce mult a îmbătrînit într-o singură noapte! se miră Ruxandra.

— Unde-i creanga aia de ienupăr? întrebă bunica.

— A coborît în pivniță, zic, să le-aprindă pipele celor patru oameni de zăpadă.

— Mă duc s-o chem la masă, sare Ruxandra, luînd-o la fugă pe scări.

Ruxandra are șase ani și jumătate, doi ochi căprui, adînciți pînă peste fire de două boabe aurii și miroase pătrunzător a frunză de lămii fărîmat-n dinți, ca și cum s-ar spăla tot timpul numai în ape adunate din zăpezi.

— E rămin la fereastră. Ninge turbure. Vîntul e un riu cu sufletul risipit în arbori. Pe malul lacului se clatină chinuit un scaietec urlaș, lemn dur brațe multe, rezistent ca o troiță. Lîngă el se oprea Joița, ca să-și stringă broboada, cînd venea la noi cu coșul cu trufandale. „Tare mă mînuiez eu de dumneavoastră, că v-ați mutat de la

oraș în moara asta din mijlocul cîmpului! Vă plac pogoanele alea semănate cu maci, nu-i așa? După ce treci de ele și ieși cărarea ce izbește-n lac, te dă gata o mireasmă de mărăcini înfloriți. De unde să ai sufletul ăla ca să pierzi o moară! Dîncolo de lac, în pășune, hultanii au spart cu pliscul copitele unui minz adormit într-o ripă, ce semn să fie ăsta? Să nu-mi spun-neți că umblau să găsească unde stă ascunsă prășila fugii, că nu vă cred. Ce le trebuie hultanilor necazuri pe patru picioare?! Ei, cînd simt primejdia, întind aripi de-un stînjîn și duci au fost...“.

— Omul moare ca să doarmă ca iarba, dar Joița, val de sufletul ei, doarme pe mațe de pește.

Tresar. Mama, vorbind, a cră-pat ușa la care zgrecăna vîntul ca un cîine și-n moară se strecoară, filînd, o pudzerie de fulgi. O clipă, flacăra lămpii se culcă și zîcnește, iar în vatră pocnesc cele două ouă puse să se coacă pentru Ruxandra. Mama le adună pe farfurie cu lopățile de lemn. Și fixîndu-mă cu ochii întunecați, pătrunși nu de tristețe, ci de credința în durere, spune: — De două săptămîni în se arăta în vis o zi de vară, o stradă lungă mărginită de tei și felinare aprinse și o pasăre zburînd de ici-colo prin mijlocul străzii.

— Corbul prăvălindu-se să bea scîntela verde a galopului. Șcinteia pe care, uneori, singuri o vindem pe un petec de somn negru.

— E mai simplu, zice mama, e mult mai simplu. Dar Ruxandra nu trebuie să știe lucruri de-astea cu inecați și așa mai departe. Pe-un copil, cînd vine o năpastă, să-l ascunzi într-un buzunar pe paie cu clapă de spice.

— Mamă, rostesc eu blînd, apucînd-o de umeri ca atunci cînd îi puneam o floare de negară în păr, uite, am din nou șase ani și jumătate, spune-mi de ce s-a înecat Joița?

— S-a schimbat în Sfînta Vineri și-a plecat să-și caute vițelul rătăcit.

— Insoțită de-o vulpe oloagă, de-o barză șchioapă și de-un șarpe tăiat în două.

— Nu mă crezi. Bine. O să-ți spun adevărul: s-a dus să scoată de sub ape un drum scufundat.

— Era un drum cu ochii cirpiți de blestem?

— Era un drum îngust. În locul unde începe ieșeau aricii în prima noapte de primăvară și mînceau melci în frunză de salvie, în timp ce deasupra lor luna, se schimba într-o sapă de bronz în care vîntul izbea un băț de corn. Cînd isprăveau aricii de mincat, se strîngeau să petreacă flăcăii de șaisprezece ani. Injunghiau un țap și-l frigeau. După aia, un ceas se băteau cu punnii. Pe urmă cărau un minz și-l îndesau cu nările într-o strachină cu miere. Îl lingeau pe bot și apoi, căzuți în genunchi, jurau să îndure, fără crîncire, cazne și temniță, dar să nu trădeze. Un bătrîn le da cite cinci fire de iarba fiarelor, ei și le virau sub piele, lucrînd cu cuțitul, și de-acum, gata, săltau din cîmpie cite-o piocă de cai tinere, rotunzi și urcau în munții Buzului. La schitul de ape. Primeau banii și lăsaus caii. Și intrau în Brăila, după ibovnice. Drumu-i ascundea. Era viu numai sub hoți, nu păstra urme, întirzia-n soare pînă-ți coace scăfirlii, iar la fîntina lui Dimache, unde ținea circiumă Florica, pînă puneai cumpăna-n mișcare, drumul se strîngea colac. lua loc la masă și cereau două porții de umbră. Prințul, în schimb, cerea vin.

— Care prinț?

— Prințul de la noi. Drumul primea umbră, prințul vin, și Florica ridea mult și înalt și te despica în fulgere cu ochii viorii. Circiuma ei se afla pusă-n scorbura unui roșcov vechi, căptușită sus cu ceară roșie, să nu se lărgească rana, să nu curgă anii copacului, lumina, venind de peste Dunăre, se oprea lîngă prag, ca o femeie sosită din ploaie, strecurînd înăuntru o dungă albastră. La cele două mese de lemn puteai să prinzi timpul, între des-te, să-l răsfoiești și să te uiți de-aproape la povesti de demult.

— Florica știa farmece? Pe la noi am auzit că se legau nopțile.

— Ca să legi nopțile trebuie să-ți tai părul și ea-l avea împletit în cozi ce-i băteau călcîiele. Îi plăcea să fie frumoasă și era nerăbdătoare să trăiască. Într-o zi, prințul i-a adus un măr din dealurile Rîmnicului, Florica l-a rupt în două, din mireasmă și semințe a luat făptură un minz care s-a azvirilit în cîmpie, nechezînd și un ciorchine de liliac galben. Liliac de sinziene, spuzit cu descîntece, nevestele-l caută prin văi numai în nopțile cînd luna scoate pui și-i schimbă-n stele ce ard peste casele cu cinci fete. Era atunci o vară bogată, tot să-ți întinzi oasele-n ea. De atîta beșug de ierburi, ielepele-și sugeau una alteia ugerul. Eu, a zis prințul, punîndu-i o rîmnică de liliac în păr, mă duc pînă la Brăila, deseară vin să te iau și pe tine, între timp, zice, fă-i vînt hoțului cel tînăr pe care l-ai ascuns în snopul de sulcină de sub tejghea. Hai, drumule! Drumul a dat fuga să se aștearnă, căci era făcut numai cu pămînt din grădina prințului, iar Florica a dez-legat snopul și hoțul cel tînăr a intrat fluierînd, întîi cu genunchii, după aia cu soldurile, după aia cu umerii și cu capul în cele șase, șapte sau opt războaie pe care le purtau fluturii dintr-o zare în alta. Cînd se înveștește ziua cu piclă alburie, prințul s-a ivit în prag. Sînt gata,

a zis Florica, să mă duci să petrecem cu douăzeci de lăutari. Te duc, dar mai înainte vreau să te urci pe comorile mele, ca să pui pe tine altoi de aur. Auzîndu-l Florica s-a zîmțit de bucurie. Mergea jucînd, fusta ei cu pietre ieftine, mari cit ochii cailor cînd nu găsece apă, umplea noaptea cu închipuiri de clopot, sorbea roua de pe ierburi. Drumul se succea viclean sub jocul ei oacheș, dar Florica nu-l vedea, se uita cum deschide luna guri de pod în case de umbră și cîntă să-l frigă la inimă pe hoțul cel tînăr, care, fără doar și poate, dormea pe-acolo prin borceaguri. Se gîndea că mai tîrziu o să-l împace, lipîndu-i un ban de aur pe floarea de smochin de pe braț, moștenită de la maică-sa. Cînd au fost în fața unei porți acoperită cu viță deasă, s-au oprit.

— Prințul cra-bătrîn și ostense.

— Era tînăr. Era tulpină de plop, în tulpină de luceafăr. Au intrat, în hrubă, tîndu-se de mină și de-atunci nu i-a mai văzut nimeni pe pămînt. Doi oameni din Brăila, angajați de prinț, au dărîmat poartă și-au zidit locul. La miezul nopții s-au întors în oraș, au tras la o casă bătrînă, au ciocănit în obloane și-au așteptat banii. Plata a venit repede, dar din virtul cuțitului. În zori, roșcovul de la fîntină a luat foc, iar drumul care se hrănea cu umbră a dispărut. Mai departe știi totul...

— Mai departe, știu că, înainte de-a începe ninsoarea, am adus trei fire de liliac galben și azi nu mai văd nici unul.

— Joița. Zicea că sînt trei semne de la soru-sa, Florica.

Îmbujorată de frig, Ruxandra se întoarce din odaia de sub moară.

— Ai găsit creanga de ienupăr? o întreb.

— S-a urcat pe casă și-a sărit în lună.

— Înseamnă că-ai izgonit-o oamenii ăia de zăpadă.

— N-au avut timp de ea. S-au băgat sub gheață ca să repare cele opt rate de lemn pe care se sprijină moara.

— Treci la masă, o poștește bunica, ai două ouă răscoapte.

— Am doi ochi căprui și astăzi n-o să mîncînc decît zăpadă și un țurture de gheață.

— Și o mamă de bătaie, mă amestec eu.

— Tată, tu vorbești așa, fiindcă nu mă cunoști.

— Te cunosc foarte bine de șase ani și jumătate.

— Aveam șase ani și jumătate cînd am coborît să caut creanga de ienupăr. Dar adîneauri, pe trepte, am împlinit șaisprezece. Și dacă mai fac un pas împlinesc cincisprezece.

Făcu doi pași și împlini șaisprezece. Și jur împrejur se făcu vară. Și era seara.

Trei zile la rînd, luna răsărise peste odăile pline cu trandafiri din asfințitul soarelui. Dar în a patra zi rămase neclintită în mijlocul cerului, de dimineața pînă spre miezul nopții — întîi ca o spranceană mirată, pe urmă, ca un pîntec de cismă, apoi ca o nutia de alun pînă de muguri și îndoită de vînt. Ruxandra ar fi putut s-o rupă cu mina, dar aștepta să se ridice de pe pămînt o pasăre — și e de mirare că pîn-acum nu se ridicase nici una — care să-i atirne la virfuri cite o piersică, drept mulțumire că luna ajută griul să se coacă și-l rotea spre nemărginiri ca pe-o uriașă revărsare de visuri bune. Vîntul ridicat de pe lac adoptase o stare de melancolie, acoperca plopii cu suspine și cu beția de vară se inclina numai la trenurile trecînd spre București sau Brăila, tăia unghiuri cu-

rioase într-un nor singuratic și umbla pe sub streășina morii cu stoluri de porumb-ireali, făcîți parcă din sticlă și mătase topită. Dîncolo de lac, într-un sălcim, o bufniță dumica negură, o căruță păcănea printre liniile cu tutun, stropînd sufletul cu tristețe aromată, iar în grîu se spărgea un cîntec moale, ca o patimă ce se stinge și nu se-ndură să piară. Pe sub lună pluteau dantele verzi, dantele negre — și dintr-o roșcovă de sidef (um-bră lunii reflectată-n alte ceruri) se des-prinse o fișie de drum vechi, care se lungi prin mijlocul lanului de grîu, cu o trăsura ce gonca spre moară, trasă de cai cu scînteie verde în genunchi, cu patru oameni pe perne — doi de zăpadă, doi de liliac galben. Ruxandra, la masa din pridvor, asculta cum se apropie trăsura și-n ochii ei, adînciți pînă peste fire de două boabe aurii, se strecura o umbră de spaimă și de așteptare nepotolită. Ar fi putut să se închidă în casă, ar fi putut să strige — griul însă în revărsarea lui amețitoare, spărgea în spic mireasma somnului, și-n timpul ăsta, pai cu pai se împletea ca să încununeze trecerea trăs-urii. Lîngă scaietele cu lemn și destin de troiță, caii ieșiră din hamuri și intrară în ape ca să bea, cei doi oameni de ză-padă izbîră cu cuțitele în oamenii de liliac galben, ăia se clătinară și răspun-seră tot cu cuțitele. Se rostogoliră în grîu, izbindu-se cu ură — și luna se adună într-un cub de rîndunică. Vîntul se tur-tise pe vale, s-auzea numai șuierul cu-țitelor, trosnetul buruienilor frînte sub trupuri și legănarea neostenită a apelor. „Se bat două anotimpuri, înțelega Ruxan-dra, ninsoarea iernii și ninsoarea verii ca să se vadă cine a dat glorie griului“. Caii ieșiră din ape, se scuturară, fornăind, culeseră rîniții și întoarseră trăsura. Pa-tru siluete, se inchinară tăcute spre Ruxandra și dispărură în zarea roșcovei de sidef. Drumul se strîngea în val la spatele trăsurii și cînd Ruxandra părăsi pridvorul și fugi să caute urma întimplă-rilor, găsi în marginea lanului de grîu cornul lunii, picat într-o tufă de floare galbenă. Printr-un capăt al lunii curcea, bolborosînd, o vină de apă, prin celălalt răsăreau dropii, întindeau ciocul să prin-dă libelule, apoi se înfundau în grîu și-n ierburi, înfiorate de țipătul vulpii și răs-cotînd mîndria vîntului.

In februarie, cînd ninge în sir două zile și două nopți, se petrec tot felul de lucruri ciudate. După ce avu șaisprezece ani, Ruxandra mai schiță un pas și se întoarse la vîrstă de șase ani și jumătate.

— Tată! mă strigă ea în clipa aia. Uite, creanga de ienupăr e din nou sub grîndă — și vorbind, își răsucește părul pe de-geț, după un obicei prost.

— Au adus-o înapoi patru iepurași, în timp ce aveai tu șaisprezece, cincisprezece și șaisprezece ani.

— Unde sînt?

— Dorm. Și, după cite au pățit, o să doarmă pînă deseară.

— Vreau să știu ce-au pățit.

— Păi, uite cum a fost. Ei trăiau, împreună cu mama lor, într-un loc unde e numai vară. Azi-dimineața s-au sculat flămînzi, maică-sa le-a pus pe masă un pepene și le-a dat fiecarea un cuțit și o furculiță. Ca să nu se murdărească pe blîniță, le-a legat fiecarea o foaie de varză sub bărbie. Au mincat, bineînțeles, și foile de varză. Maică-sa trebuia să plece în pădure, după scoartă de copac tînăr. Îi culcă într-un pat căptușit cu iarbă și închise ușa cu cheia. Dar ei n-au somn și, lacomi, mîncă lăptucile din saltea, apoi mîncă dusemeaua care era făcută din morcovi și cad toți, bildibic, tocmăi pe malul lacului nostru, în ză-padă. Îngrozîți de frig se rcped cu toții în buzunarle unui om care spărsese o copcă în gheață ca să dea la pește. Stau acolo vreme de un ceas pînă omul vede că nu e rost să prîndă vreo știucă și pleacă la circiumă, să-și încălzească oasele c-un păhărel. Dă-mi niște rachiu, măi băiete — strigă omul, cum intră în circiumă și băga mina după bani. Dă de ai patru iepurași, îi trage afară de urechi și-i pune pe tejghea. Vînzătorul îi adună cu brațul și-i bagă în sertar. Acolo era și creanga de ienupăr.

— Nu se poate, creanga sărise în lună.

— A vrut să sară în lună, dar la jumă-tatea drumului s-a poticnit și-a căzut în prag la circiumă. Iepurii, lacomi, s-au apropiat s-o ronție, însă cînd au văzut-o că aprinde focul în fructe au dat îndărăt, speriați.

— Și cum au scăpat de-acolo?

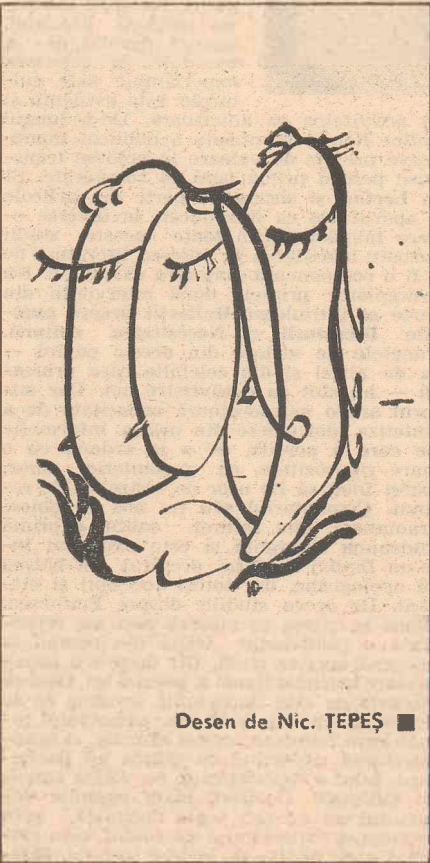
— Lemnul din care e lucrată tejghea e neam cu lemnul din moară și chiar cu alea opt rate de lemn pe care se sprijină moara. A pîndit un om și mi-a trimis vorbă. Omul ăla s-a nimerit să fie toc-mai colegul tău Lăstun Ion. Se joacă afară cu sania. Așteaptă să te-mbraci și să plecați la școală.

— Școala nu mai există. Ieri am uns-o cu șorici de porc și precis au mincat-o cățelii.

— Da de unde! Toți cîinii din împre-jurimi s-au bătut azi-noapte cu lupii și n-au avut timp pentru altceva.

— Bine, zice Ruxandra, o să plec cu Lăstun. Însă cînd mă-ntore vreau să stau de vorbă cu iepurii. Singură.

Ninge. Și eu stau și mă întreb de unde să fac rost de patru iepurii care știu să vorbească?

Desen de Nic. TEPEȘ

Sintem convinși că nu vom veni niciodată să vă mulțumim pentru sprijinul dat de revista dumneavoastră, prin publicarea altor materiale despre municipiul Birlad, despre întreprinderile și oamenii lui. Acum venim eu rugămîntea de a ne vizita încă o dată, spre a ilustra în paginile **Flacării** un jubileu de maximă însemnătate pentru orașul nostru. Anul acesta se împlinesc 25 de ani de cînd, ca urmare a înțeleptei politici a partidului de industrializare a țării, și îndeosebi a zonelor neglijate în trecut, Fabrica de rulmenți Birlad a intrat în producție, executînd rulmentul cu seria 0. Existența în Birlad a acestei citădele a rulmenților românești a adus un suflu innoitor atît pentru dezvoltarea în continuare a industriei pe aceste bătănie meleaguri ale Moldovei de Jos, cît și pentru întreaga viață socială și culturală a orașului și a localităților din jur. În prezent, producția globală a fabricii reprezintă peste 30% din producția județului Vaslui și peste 50% din producția municipiului. Platforma industrială al cărei nucleu este Fabrica de rulmenți mai cuprinde întreprinderea de elemente de automatizare pneumatică și aparate de măsură, iar în cursul cincinalului va mai înregistra două noi nume: Tesătoria de tip „Vigonia” și întreprinderea de pietre de polizor și abrazive pe suport. (Pavel Stoița, prim secretar al Comitetului municipal Birlad al P.C.R.)

N.R. — Vă mulțumim și vă promitem că vom răspunde invitației.

Primim din partea Cooperativei de consum Nehoiu, județul Buzău :

Ca urmare a articolului apărut în revista **Flacăra** nr. 11973, cu privire la controlul efectuat de către organele de miliție și echipele de control al oamenilor muncii la magazinul cu autoservire **BIG** al Cooperativei de consum Nehoiu, vă comunicăm că cele relatate în articol, privind bomboanele de ciocolată în staniol pentru pomul de iarnă amestecate cu droșuri în staniol, sînt adevărate. Pentru abaterile săvîrșite, șeful de unitate Poadeanu Ion a fost retrogradat pe trei luni, cu diminuarea retribuției cu 274 lei lunar. Concomitent, organele de miliție au întocmit un dosar care este în curs de cercetare.

Vă scrie **Manolescu Octavian**, domiciliat în București, sectorul 5, Aleea Podul Giurgiului nr. 1, bl. 14 vechi. De la cutremurul din 4 martie 1977, tubul de gunoi s-a rupt la nivelul parterului, iar gunoii menajeri de la etajele I—VII se blochează la parter. Pe lângă mirosurile grele pe care le suportăm, s-a creat astfel și un pericolos focar de infecție. Pe deasupra, a apărut și o colonie de sobolani, care au săpat galerii de circulație pînă sub podeaua apartamentului meu. Am solicitat de nenumărate ori repararea tubului și exterminarea sobolanilor, dar fără nici un rezultat. Din partea asociației de locatari mi s-a răspuns că ar avea un deviz întocmit de ICRAL, dar de atîta timp comanda nu este executată.

Răsfoind într-o zi revista **Flacăra**, m-am bucurat nespuse de mult cînd la pagina 13 am dat de un reportaj despre un sat din cîmpia Banatului, Varias. Eu m-am născut în Varias, unde locuiesc și acum, însă copilăria și jumătate din viață (am 42 ani) în Varias mi le-am petrecut. Acolo am crescut,

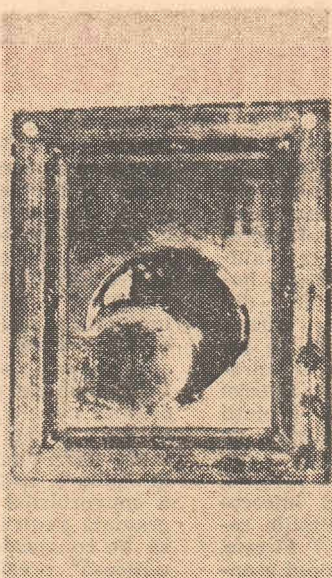
acolo am învățat, acolo am muncit. Acolo se află părinții și frații mei, acolo am cunoscut adevărata prietenie, printre românii, germanii, sîrbi și maghiarii care trăiesc în exemplară armonie în acest sat bănățean. Iată de ce sînt emoționat și fericit de cite ori aflu din presă vești despre alte și alte realizări ale consătenilor mei de acolo. Iată de ce mi-au plăcut atît de tare vorbele contabilului șef de la I.A.S., Walter Wilwart, despre beneficiile de peste 200 000 000 lei ale întreprinderii și despre dorința lui de a avea talentul lui Alecsandri spre a putea cînta frumusețea cîmpiei bănățene. As dori să le transmit tuturor oamenilor din Varias că nu îi uit și nu îi voi uita niciodată, că sînt mîndru de cite ori aud despre minunatele rezultate ale muncii lor. (Semnează **Costache Vasile**, Focșani, Aleea Căminului 11)

Elevii Școlii generale nr. 53 din str. Traian nr. 160 au fost mutați, pentru efectuarea unor reparații, la Școala generală nr. 85, la o distanță de 4 km — ne scrie **Guriță Costică** din str. Stupinei nr. 13, sectorul 3. — Părinții au fost informați de către conducerea școlii că este vorba de o mutare provizorie ce nu va dura mai mult de 2—3 săptămîni. De atunci au trecut însă 2 ani, iar copiii continuă să bată zilnic acest drum lung, uneori pe ploaie sau pe ger și întotdeauna însoțiți de cineva din familie, deoarece au de trecut prin intersecții aglomerate.

Ne întrebăm care au fost criteriile ce au stat la baza amplasării unităților comerciale din jurul locuințelor noastre, de pe urma căreia avem de suferit și noi și mulți vecini ai noștri. La parterul blocului nostru funcționează un Gostat, un aprozar și un magazin de desfacere a cărnii care produce poluare fonică insuportabilă și, prin depozitarea ambalajelor și a resturilor putrescibile, constituie sursă de mirosuri urite, focare de infecție și cuiburi de șobolani și de gîndaci de care nu mai putem scăpa. Asta în vreme ce vizavi, la complexul comercial, sînt amplasate unități a căror vecinătate nu ar deranja pe nimeni, ca farmacie, frizerie, magazin de galanterie. Dacă se procedea cu chibzuială, amplasarea ar fi fost făcută invers, și toată lumea ar fi fost mulțumită. Oare nu s-ar putea îndrepta situația măcar acum? (**B. Dărvari** (ap. 41), **Gh. Alexe** (ap. 45), **S. Ruștanu** (ap. 47), **I. Adam** (ap. 46) din Bd. Ion Șulea 16, bl. 4 bis, București)

Mă numesc **Proșeanu Dumitru**, am 65 de ani și locuiesc în satul Fintestii, județul Buzău. În august 1977 am depus actele la Oficiul de pensii al județului. Am așteptat în zadar pînă în decembrie, apoi m-am dus la oficiu. O funcționară plictisită mi-a spus că lipsește colega ei, fiind în concediu (ce legătură avea asta cu pensia mea?!), și că nu găsește nici o înregistrare a actelor mele, nici a numelui meu. Oricum, să-i aduc o adeverință cu veniturile realizate la C.A.P. în ultimii 5 ani. M-am dus, m-am întors cu adeverință pe 16 ani, dar nu era bună, trebuia neapărat numai pe 5 ani, așa că am mai făcut un drum pînă în sat și înapoi. În sfîrșit, mi-a spus să revin după Anul nou. De ce, asta iar n-am mai înțeles. Dacă am depus toate actele necesare și am mai făcut și toate aceste drumuri, oficiul nu este obligat să îmi trimită acasă pensia ce mi se cuvine?

instalarea liftului. La etajele VIII—XI locuiesc persoane în vîrstă, unele suferinde, cărora le vine foarte greu să urce și să coboare zilnic, poate chiar de mai multe ori, cele 108—176 de trepte ale scării. Menționez că

În urma apariției în revista **Flacăra** a articolului „Dr. Gh. Pappa, cavalier al Ordinului Steaua României” și contribuția acestuia la războiul pentru independență din 1877—1878, am aflat de dr. Herculia Pappa din București, fiica acestui medic din Ploiești, singura descendentă de altfel, care a avut amabilitatea să-mi încredințeze portretele bunicului, dr. George Pappa, primul medic din județul Prahova și primul specialist oftalmolog din Țara Românească, și al tatălui său, Gheorghe Gh. Pappa, medic primar la Spitalul Boldescu, primul spital din județ și orașul Ploiești, picturi în ulei din 1873 și 1892, ce constituie opere de artă. Cu acel prilej am descoperit că dr. Gh. Gh. Pappa îngrîșise și pe mareșalul turc Osman Pașa în războiul pentru independență, pentru care i-a dăruit în 1878 o oglindă de cristal în formă de semilună, inclusă într-un tablou pictat în acuarelă reprezentînd, după părerea mea, mai multe scene din grădina seraiului unde o rînduiește și un porumbel alb așezut pe vestea unei tinere, simbolizînd recunoșterea Independenței României. Trimit spre publicare fotocopia acestei oglinzi, unică în țara noastră. (Dr. **Ioan Neagu**, Ploiești)

Cînd, în decembrie 1976, am recepționat apartamentul în care locuiesc, instalațiile mai aveau defecțiuni, însă tovarășii de la O.J.C.V.L. Buzău m-au îndemnat să semnez de primire, iar remediile se vor face ulterior. Au mai reparat dinșii cite ceva, ce era mai ușor, însă defecțiuni mai sînt, destule. Mai grav ar fi că într-un număr de apartamente caloriferele de la baie nu funcționează. Dinșii au venit, au constatat că reclamația este justă, iar în februarie 1977 au trimis doi mecanici care au făcut ei ce au făcut acolo, la subsol, că pînă la urmă n-au făcut nimic. Lucrarea a fost aninată pentru vară, dar au trecut vara și toamna, tot degeaba. Cum se apropia expirarea termenului de garanție, noi am insistat iar și acum s-a repetat povestea cu doi mecanici la subsol care au făcut ei ce au făcut acolo, dar... Iată că a trecut și termenul de garanție, noi banii i-am dat, avem promisiuni, însă nu avem căldură în baie. (**Gresoiu Chira**, Buzău, Aleea Siretului 3, bl. 18, scara A, et. IV. ap. 19)

Primim din partea Comitetului județean Constanța al P.C.R.: Cele sesizate în scrisoarea tov. Chiforeanu Elena se confirmă, ca urmare s-au analizat posibi-

litățile de a fi încadrată la una din întreprinderile ce folosesc mijloace automate de prelucrare a datelor, dar pînă în prezent nu s-au ivit aceste posibilități. Avînd în vedere pregătirea superioară a petentei s-a luat măsura de a fi trecută în cadrul biroului producție, unde se formează în problemele de plan-dezvoltare. În cursul anului 1978 sînt prevăzute lucrări de extindere a întreprinderii piscicole Constanța care va îngloba mai multe secții de prelucrare a peștelui, fapt ce va crea condiții de înființare a unui post de specialitate pe care va fi încadrată tovarășa Chiforeanu Elena.

Mă numesc **Mireea Szabo** și locuiesc pe strada Salcimilor, blocul 8, etajul IV în Târnad, județul Satu Mare. Motivul pentru care vă scriu este următorul: în apartamentele de la etajul nostru, în ziua cînd se dă apă caldă — simbăta între orele 20—22 — rareori putem beneficia de ea. Spre exemplu în ziua de 31 decembrie 1977, după-amiaza nu am avut nici măcar apă rece; au mai fost astfel de cazuri, pe acesta însă îl țin bine minte deoarece era seara de revoliu. Faptele de mai sus, cît și acela că în apartamentele căldura este sub limita legală, rareori ajungînd la 12°—13°, au fost sesizate forurilor în drept și stației locale de termoficare, dar noi, locatarii, am rămas numai cu promisiunile.

La data de 27 decembrie 1977, aflîndu-mă în București cu treburi de serviciu și tot la această dată fiind și aniversarea zilei de naștere a fiicei mele, am dat o telegramă cu mențiunea „fulger” de la oficiul poștal 31. Nici pînă la data cînd vă scriu ea nu a ajuns la adresa: **Dragoman Gabriela**, Constanța, strada Unirii 57, bloc U. 4 — A. 2. Telegrama am trimis-o fulger și am achitat valoarea cu chitanța nr. 157042 din 27 decembrie 1977, la ora 15.05 — asigurată fiind că ea va ajunge pînă în seară. După părerea mea este vorba de proasta calitate a activității oficiului menționat mai sus, sau a celui din Constanța, în orice caz eu as fi mulțumit să-mi parvină telegrama chiar și astăzi, pentru a putea dovedi fiicei bunelor mele intenții pentru felicitarea aniversării zilei de naștere. (**Dragoman George**, Constanța)

Din partea Procuraturii județene Hunedoara :

Urmare scrisorii cetățeanului **Vasile Tiution**, vă comunicăm următoarele: plîngerea a fost verificată de către organele Procuraturii locale Petrosani, constatîndu-se că cele reclamate de către V. T. sînt întemeiate. Din verificările efectuate s-a reținut că V. T. a contractat cu U.C.M.P.S. Halmelcu construirea unei case, pentru care sus-numitul a achitat un aconto de 25 000 lei, însă unitatea care trebuia să execute lucrarea a început-o, dar n-a terminat-o deoarece între timp unitatea s-a desființat. Beneficiarul a dat în judecată întreprinderea constructoare care a fost obligată a achita sus-numitului suma de 23 570 lei. Deși V. T. se află în posesia unei sentințe judecătorești definitive și executorii, terțul poprit, Banca pentru agricultură și industrie alimentară, filiala Satu Mare, nu a execu-

tat sentința respectivă. Procuratura locală Petrosani, prin adresa nr. 350/C/1977 a sesizat banca pentru a lua măsuri de a pune în executare hotărîrea judecătorească și ordonanța de poprire obținute de creditorul V. T.

Vă scriu în numele unui grup de cetățeni de pe străzile Medic G-ral Demostene și Ana Davila, pentru a vă relata următorul fapt: la intersecția acestor străzi, mai exact lîngă Academia Militară, în spatele Institutului pedagogic, se află monumentul marelui patriot și medic militar român, dr. Carol Davila, și al soției sale, Ana Davila. În urma seismului din 4 martie, acest monument a fost grav avariat. În plus, el este înconjurat de plante înalte și copaci neîngrijiți, fiind aproape de neobservat. Credem că forurile competente sînt datorate să restaureze acest prețios monument, precum și pentru îngrijirea zonei care îl înconjoară. (Ing. **Iosefina Arsenescu**, București)

Mă numesc **Virginia Cujbă** și locuiesc în orașul Vaslui, strada I. C. Frimu, bloc 80 Ac. D, etaj II, apartament 9. Necazul nostru este acela că nu putem face baie decît o dată la două săptămîni și atunci doar două ore. Programul de distribuție a căldurii este și mai redus. De seara de la orele 21 și pînă dimineața la șase este atît de frig, încît trebuie să pui un reșou sau radiator în priză. În 1974, cînd m-am mutat la blocul 80, aveam apă caldă de două ori pe săptămînă; din 1976 s-a redus programul de apă caldă la o dată pe săptămînă, atît iarna cît și vara. Din 1977 nu ne putem spăla cu apă caldă decît o dată la două săptămîni! Dacă mergem în ritmul ăsta, ce ne mai așteaptă în anul în curs?

Din partea Asociației de locatari nr. 7, Valea Rosie, Craiova :

Urmare articolului apărut în revista **Flacăra** nr. 1, la rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră”, privitor la cele 2 lăzi cu resturi menajere așezate în dreptul blocului J. 3, sesizare semnată de **Marin Silvestru**, răspundem următoarele: este adevărat că la capătul blocului J. 3, la o distanță de peste 15 metri, se află o platformă provizorie pentru așezarea a 2 containere metalice cu capace, platformă stabilită provizoriu de Centrul sanitaro-antiepideemic cu nr. 88/18 ianuarie 1977. Odată cu terminarea construcției blocului pentru nefa-miliști T.C.I.F. Craiova, se va amenaja la nord de acest bloc o platformă definitivă unde urmează a se muta cele două containere metalice care fac obiectul sesizării.

● Anonțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13, iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

■ **Constantin Stănculescu** — În cazul dv., s-au luat măsuri pentru identificarea și sancționarea celor vinovați de tulburarea ordinii și liniștii publice.

■ **Octavian Căndrea** — Lupeni. Am fost informați că s-a aprobat cererea de detașare a soției dv. de la dispensarul medical comunal Zorleni la creșa de copii Vulcan.

■ **Constantin Rădoi** — Timișoara. Aveți aprobarea Ministerului Sănătății de a pleca la tratament.

■ **Cătălin Anton** — Ploiești. Problema în care ne solicitați ține strict de notariat, unde vă sfătuim să vă adresați.

■ **Emilia Vlăduț** — Brăila. Statutul personalului didactic prevede că pensionarea cadrelor didactice pentru munca depusă și limită de vîrstă se face numai la sfîrșitul anului școlar, adică la 31 august.

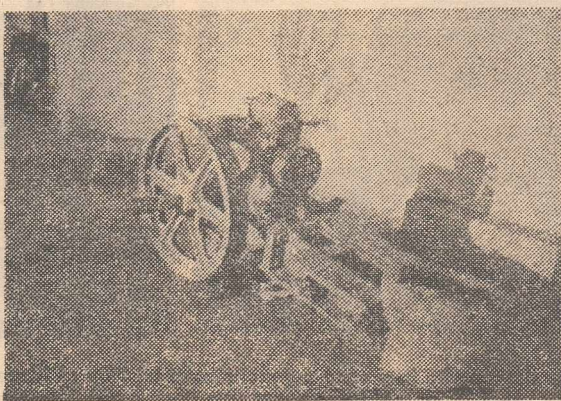
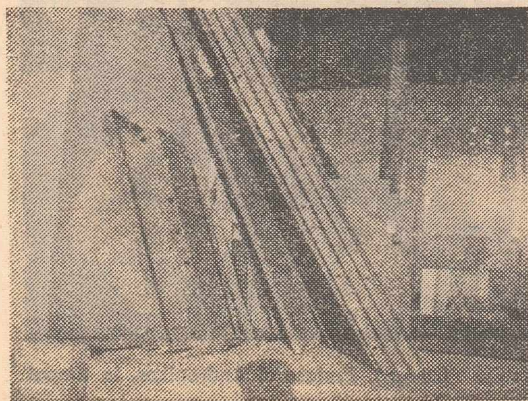
■ **Gheorghe Tănase** — Hunedoara. Aveți dreptate, dar M.A.I.A., forul competent căruia ne-am adresat în analiza și soluționarea scrisorii dv., nu ne-a răspuns încă.

■ **Gheorghe Curcă** — Hunedoara. Vi s-a atribuit un apartament de 2 camere, pe strada Lanului nr. 2, din cota de locuințe a întreprinderii miniere Hunedoara.

■ **Ovidiu Groza** — Baia Mare. Dacă ați fi urmărit presa cotidiană, ați fi aflat că au fost destituiți din funcții cei vinovați care au făcut obiectul anchetei la care vă referiți.

■ **Ioan Andrei** — Bacău. Ne-ați trimis un memoriu ilizibil. Reveniți.

MARGA NEDELEA

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Cronică de film?

La premieră, în urmă cu aproape douăzeci de ani, mulți au spus că „Ultimul țărnam” nu e atât științific, cât fantastic — în sensul de aiureală... Cum să rămână orașele întregi, pustii și curate, după un bombardament care a spulberat toată omenirea? Omul încă nu știe ce înseamnă omul. Omul nu-i obișnuit cu puterea minții sale. Omul nu e conștient de câte este el capabil. Deschizi ziarele în '78 și vezi că ce părea în '58 aiureală, science-fiction, julesvernism, nu e deloc aiureală. Ficțiunea a devenit știință. Julesvernism există de când lumea. Știința lansează noi ficțiuni și aiureli care vor avea același destin ca submarinul „Nautillus”, ca ghiuleaua plecată de la Pământ la Lună. Ele se vor realiza dacă nu spontan, oricum în proporții de masă. Noi trebuie să avem o asemenea încredere în imaginația omului încât să susținem — chiar împotriva unor îndreptățite scepticisme — că ea este capabilă să găsească modalitatea de a evita catastrofa ultimului țărnam. Dacă în multe momente ale anului '78, binele în viața internațională pare o ficțiune, nu văd de ce în '98, în 2008 și asemenea, el n-ar fi o realitate împlinită. A vedea în instinctul de conservare doar un făuritor de arme ucigașe este o prejudecată la fel de rea ca atâtea altele, mai puțin solene. Instinctul de conservare nu poate să nu aibă și el părțile lui pozitive, inteligente și simpatice. De ce n-ar lua el într-o bună dimineață toate armele lumii și le-ar arunca, o, nu, nu în aer, nu în mare, ci în... v-aș spune eu unde, pentru a nu provoca nici poluare, nici rugină, nici murdărie? Ficțiune? Feerie? Povești cu zine? V-aș spune o poveste cu zine, împlinită mai ceva decât un blestem, dar de care omul nu-și dă seama socotind-o un fleac: împăcarea dintre un bărbat și o femeie, după ce și-au spus vorbe grele și adevărate. Imbrățisarea lor. Mingiierile lor. În timp ce afară, noaptea, ninge. Trebuie să ajungi pe ultimul țărnam pentru a pricepe că dragostea bărbatului cu femeia sa e fără de pereche ca un cal, singur, pe cimp? În fond, în acel „Ultim țărnam” uimitoare nu sînt previziunile sale și nici imaginile acelei liniști de după apocalipsă, cînd doar o sticlă de coca-cola căzută peste un telegraf îți mai dă dimensiunea lumii. Ceea ce mi s-a părut științifico-fantastic erau chipurile oamenilor și ale zilelor lor după catastrofă. Ele erau normale. Ele erau ca înainte de catastrofă. Imaginația celor mai buni actori nu ne poate spune nimic în această direcție — cea mai enigmatică, după opinia mea. Pe ultimul țărnam, viața chipului fi-va aceeași ca pe toate țărnamurile penultime și de început? Ochii vor rămîne la locul lor? Gura va mai fi sub nas? Modificarea gândurilor nu va duce la modificarea minții care ține ibricul de cafea? Sinul mamei care alăptează fi-va el la fel de alb, cîinii asculta-vor vrăbiile, așa cum îi știm? Eu văd acolo o Guernică a lui Picasso, în care apocalipsul întretaie și modifică linia unui profil uman, a unei orbite cu aceeași mandolină din ochii unui vițel. Poate că greșesc ca tot omul dominat de prea multă artă. Poate că ar fi așa, ca aici — păzească-ne nu atât zeii, cât oamenii din fiecare om! Poate că într-adevăr nimic nu se va modifica pe chipuri — dar abia așa normalitatea omului devine supremul science-fiction.

RADU COSAȘU ■

Cipru: dosar redeschis

Voluminos și destul de vechi, dosarul problemei cipriote pare să fi fost redeschis, sub auspicii mai favorabile, la începutul acestui an. Schimbarea de guvern din Turcia, turneul secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, la Ankara, Nicosia și Atena, hotărîrea celor două comunități din insulă de a relua dialogul lor direct, la Viena, după aproape un an de întrerupere, ca și premisele unei apropiate întîlniri între premierii Greciei și Turciei constituie tot atîtea evoluții noi, stimulatoare, care îndreptăcesc un optimism prudent pentru viitor.

În ce ar consta, sintetic vorbind, problemele noilor convorbiri intercomunitare și care sînt modalitățile reținute pentru abordarea lor? Firește, ca o sarcină pentru viitor, scopul esențial îl constituie restabilirea climatului de pace și înțelegere între cele două comunități din insulă, în cadrul unui stat cipriot independent, suveran și nealiniat, în legătură cu care s-a convenit să fie organizat pe o bază federală, bicomunitară. Dar, ținînd seama de complexitatea situației actuale, de numeroasele și delicatele ei componente, se cuvine să relevăm, deocamdată, hotărîrea celor două părți de a proceda, cu ocazia viitoarelor convorbiri, la negocierea de fond asupra aspectelor celorlalte mai importante. În acest sens, un pas înainte îl constituie ho-

tărîrea comunității turco-cipriote, în acord cu guvernul de la Ankara, de a prezenta propuneri „concrete și complete” (inexistente pînă acum) asupra aspectelor teritorial și constituțional ale problemei cipriote, de departe cele mai controversate. Aflate în curs de pregătire, aceste propuneri vor fi înaintate secretarului general al O.N.U., care le va transmite, apoi, spre examinare, la Nicosia și Atena. În funcție de opiniile și de sugestiile primite de aici, Kurt Waldheim va proceda la noi consultări cu comunitatea turco-cipriotă și cu guvernul de la Ankara, urmînd ca viitoarea rundă a convorbirilor intercomunitare, programată pentru începutul lunii aprilie, să fie convocată după o „atență și minuțioasă” pregătire. Ca atare, un asemenea demers constituie **noia procedură** de desfășurare a dialogului intercipriot, sub auspiciile O.N.U., asupra căreia s-a căzut de acord cu ocazia turneului lui Kurt Waldheim în zonă (8-16 ianuarie). La Nicosia, s-a subliniat că propunerile „părții turce” vor trebui să fie nu numai „concrete și complete”, ci și „negociabile”, să ofere, adică, o bază pentru discuții aprofundate asupra viitorului politic al insulei. De aici, necesitatea și utilitatea „noii proceduri”, a unor consultări premergătoare reluării propriuzise a negocierilor de la Viena.

Prin însuși statutul lor, aspectele teritorial și constituțional sînt, desigur, laturile cele mai importante ale problemei cipriote, întrucît implică hotărîri cu privire la mărimea zonei ce va fi administrată de fiecare comunitate, într-un viitor stat federal, și cu privire la atribuțiile guvernului central. Dar, alături de ele, vor trebui discutate problema refugiaților, a libertății de mișcare pe teritoriul întregii insule, a retragerii trupelor străine ș.a.m.d. Complexitatea acestor probleme, date fiind și eșecurile înregistrate de convorbirile anterioare, nimeni nu o subestimează. Totuși, avînd în vedere atașamentul părților față de metoda tratativilor, reafirmat cu vigoare în ultimul timp, s-ar putea ca noua rundă a negocierilor intercomunitare (a șaptea de la evenimentele din iulie-august 1974) să marcheze începutul așteptat al unui proces de soluționare pașnică a situației din Cipru. Ar fi, acesta, nu doar un pas necesar pentru asigurarea intereselor fundamentale ale poporului cipriot, ci și o contribuție importantă la întărirea păcii, securității și cooperării în Mediterana orientală, în Baleani și pe plan mai larg.

ION MADOȘA ■

Cea mai importantă descoperire arheologică a secolului?

● Un arheolog afirmă că ar fi găsit în Grecia, într-un loc neașteptat, mormintul lui Filip al Macedoniei, tatăl lui Alexandru cel Mare... Reportajul acestei descoperiri senzaționale este publicat de săptămînalul francez „L'EX-PRESS”

O enigmă în plus se adaugă la un fapt divers vechi de 2313 ani: asasinarea lui Filip al Macedoniei. O crimă de care fiul său nu a fost considerat niciodată străin. Descoperirea mormintului lui Filip a fost anunțată lumii la 25 noiembrie anul trecut de profesorul Manolis Andronikos, în vîrstă de 59 de ani, un spirit științific recunoscut, cu o foarte bună reputație profesională. De zeci de ani, toți „detectivii arheologici” au căutat mormintul regal la Aigës. Profesorul Andronikos, titularul catedrei de arheologie clasică la Universitatea din Salonic, a preferat să-l caute cu 30 de kilometri mai la sud, aproape de Verginas. Săpăturile le-a început în 1952, pornind de la o banală măgură, nu prea mare, aflată la marginea unui teren de fotbal, într-un cartier de vile. După ce a fost deplasată o cantitate impresionantă de pămînt (20.000 metri cubi), într-una din zilele toamnei lui 1977 a fost scos la lumină un imens mormint. Mai întîi a apărut o anticameră: ea fusese jefuită. Pereții îi erau însă ornați cu picturi în maniera secolului al IV-lea î.e.n. — răpirea Persefonei de către Pluton și fețe de femei. Peste încă o lună a putut fi degajată o fațadă. Aceasta era decorată cu o frescă înfățișînd o scenă de la o vinătoare de lei. O indeletnicire rezervată exclusiv regilor. Indiciul acesta a fost considerat a fi capital pentru stabilirea

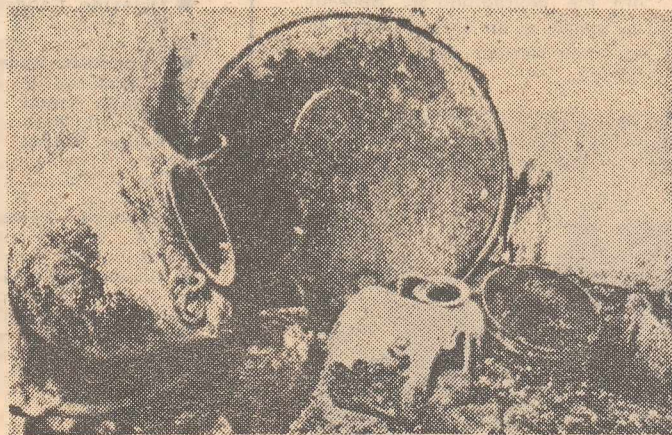
identității celui cărui îi aparține mormintul. El trebuia să fie cel puțin un prinț de sînge.

Poarta de marmură a mormintului era închisă ermetic. Zi și noapte a fost săpată o intrare în centrul monumentului, prin care arheologul a pătruns în interior. „Ne-am aflat dintr-o dată în fața unei mulțimi de obiecte din bronz, argint, vase înnegrite, de lemn, țesături și piei descompuse” a relatat profesorul primele impresii. Tot ce se află în acest spațiu ascuns atîtea zeci de secole cunoașterii umane îl întărește din ce în ce mai mult lui Manolis Andronikos certitudinea. Descoperirea a cinci efigii de fildeș — o operă celebră a lui Léochares, care se credea pierdută încă din antichitate — reprezintă o dovadă care-l face pe arheologul grec să exclame: „Este mormintul lui Filip, singura probă care lipsește sînt amprentele digitale”. Efigiile înfățișează într-adevăr pe Filip, pe soția sa Olympias, pe părinții Amyntas și Euridice și pe fiul Alexandru. În momentul în care nu ar mai exista vreo îndoială asupra autenticității descoperirii, o întrebare dintre cele mai incitante rămîne deschisă, de la înălțimea atîtor secole: va fi, în fine, clarificat misterul morții acestui rege? Detaliile sfîrșitului său tragic au ajuns pînă la noi la fel de precise ca și relatarea unui fapt divers într-o gazetă de senzație. Cel ce l-a inspirat lui Demostene „filipicele” sale avea, în vara anului 336 î.e.n., 46 de ani. În puterea vîrstel, el s-a despărțit de soția sa, Olympias, mai în vîrstă, pentru a se căsători cu tinăra Cleopatra, fiica celui mai bun general al său, Attal. Ceea ce a stîrnit minia Olympiei, dar și pe a lui Alexandru, căci Cleopatra a dat naștere unui moștenitor, un virtual concurent la succesiune. Dezaprobarea cuprinde și alte persoane din apropierea regelui.

Chiar în vara lui 336 î.e.n. se știa că se pregătește un atentat. Legenda spune că în acea perioadă Filip tocmai se înarma pentru un război împotriva persilor. El a mers, ca de obicei, să consulte oracolul din Delphi în legătură cu viitoarea cam-

panie militară în Asia. Răspunsul, ambiguu ca întotdeauna, ar fi fost următorul: „Taurul este împodobit cu ghirlande; sfîrșitul său este aproape; sacrificatorul este gata”. La scurt timp, pentru a-și domoli prima soție și pentru a se concilia cu fiul său, regele avu ideea unui mariaj. Fratele său, regele Epirului, urma să ia în căsătorie pe o altă Cleopatra, fiică a Olympiei și soră a lui Alexandru. Cu acest prilej, toată Grecia politică, sportivă și artistică s-ar fi adunat la Aigal, vechea capitală a Macedoniei. Încăpățînat, regele a cerut fratelui său, fiului și gîrzii să îl lase să intre singur în amfiteatru, pentru a spulbera astfel rumorile cu privire la o posibilă atentat. Dar Pausanias, un tinăr paș, cîndva favorit al lui Filip, i-a înfîpt din umbră un pumnal pînă în inimă. Din acest moment istoria se picde în legendă. Pausanias a fost omorît, iar cadavrul spinzurat. În timpul nopții însă capul i-a fost ornat cu o coroană. În ochii poporului, această injurie adusă regelui asasinat era semnată de mina fostei soții. Care a fost rolul lui Alexandru? Cel puțin faptul că știa de existența complotului este sigur. Astfel, la 20 de ani, a urcat pe tron.

Pornind de la cunoașterea acestor date istorice, descoperirea profesorului Andronikos a stîrnit o serie de confruntări printre arheologi. Textele spun că Filip a fost înmormîntat acolo unde a fost ucis, adică la Aigal. François Chamoux însă, profesor la Sorbona, consideră că nu există nici un motiv pentru a pune la îndoială conținutul textelor care localizează Aigal îngă Edess. Deci, cu 30 de kilometri mai la nord. Tuturor atacurilor la adresa semnificației descoperirii sale, Andronikos le răspunde prin contraatac. Va supune osemintele descoperite unor teste chimice, pentru a le data exact. Dacă acestea vor fi identificate cu precizie, s-ar putea ca ultimul act al tragediei lui Filip al Macedoniei să fie scris definitiv. Sau, poate cine știe, acest act nu va fi scris niciodată.

O parte din obiectele din bronz descoperite în presupusul mormint al lui Filip al Macedoniei (stînga). Profesorul Andronikos, în timpul importanței sale descoperiri (dreapta).

Paradoxurile supercivilizației

CAPĂȚUL TUNELULUI

Deși există perspectiva unei lejeră ameliorări a ofertei de locuri de muncă în țările membre ale O.C.D.E., speranța absolută a șomerilor nu va putea fi satisfăcută decât în valori relative. Un document dat recent publicității la Geneva de Biroul Internațional al Muncii precizează ceea ce merită să fie precizat: „Numai optimiștii cei mai învederați vor putea, chiar și în actualele circumstanțe (adică a „ameliorării” situației — n.n.) să întrezărească capătul tunelului”. Pentru cei 15 milioane de șomeri care formează armata — în creștere — a celor ce așteaptă, cu anii, un loc de muncă în țările occidentale dezvoltate, amplificarea cu trei la sută a posturilor în industrie nu va însemna mai nimic. Mai puțin decât nimicul se oferă în alte zone ale lumii. În America Latină, în numeroase țări din Asia și Africa ar trebui create, pentru acoperirea cererilor până în anul 2000, aproape un miliard de noi locuri de muncă. Șansele de rezolvare a acestei dramatice probleme rămân limitate din moment ce, deocamdată, șomerii din aceste zone au depășit 300 de milioane.

PROPRIETARI

Triburile indiene Penobscot și Passamaquoddy au primit, în sfârșit, aprobarea de a achiziționa 120 000 hectare de pădure în statul Maine. Procesul între indienii și autoritățile federale nord-americane durează, pe hirtie, de nouă ani, iar în realitate de un secol și jumătate. Dincolo de ambiția părților de a rezista la acest maraton al nervilor, ceea ce rămâne concludent este că indienii au avansat acum dolari cu lopata pentru un pământ care era al lor. O asemenea generozitate capătă, astfel, dimensiuni care ar putea pune pe gânduri. În orice caz, pentru a se

menține buna linie de mijloc și echilibrul ce trebuie să existe în toate, urmași ai foștilor fermieri albi (cîndva vinători în crinca ai indienilor) au solicitat, cu timiditate, dreptul de a conviețui în viitoarea rezervație, cot la cot, cu indienii, sub cerul liber, în jurul focului, la o relaxantă pipă a păcii.

OPERA ALBĂ

Noua operă din Pretoria nu are o față albă pentru că aceasta ar sfida bunul gust. În plus negrii — conform unei „tradiții” care nu mai merită nici un comentariu — nu vor avea ce căuta în sală. Se menajează, astfel, alergi ajunse la paroxism în Africa de Sud. Administratorul operii, Sybrand van Nyeberk, și-a ambalat dispoziția discriminatorie într-un val de declarații roz-bombon dintre care cea mai percutantă a fost și cea mai tulburătoare din punctul de vedere al altruismului. Domnia-sa a precizat că este inuman să se tenteze cu spectacolele de operă din Pretoria negrii care locuiesc în Mamelodi (cartier periferic al capitalei). „Va fi cu mult mai util — a arătat el — să se construiască o mică operă pentru publicul negru în propria zonă”. Desigur, actorii negri, angajați pentru dansuri exotice la Opera albă, vor trebui să-și onoreze contractele. Așadar, pentru scenă, sacrificiul merită, avându-se în vedere focul sacru al artei care poate arde în vilvătăi oricât de impozante cu excepția scriptelor apartheidului.

DESPĂGUBIRI

Celebru saxofonist Gato Barbieri, autor, printre altele, al muzicii filmului „Ultimul tango la Paris”, a trebuit să plătească bani grei pentru plăcerea sa de a exersa, ziua și noaptea, la suavul instrument. Vecinii săi l-au dat în judecată,

pretinzând despăgubiri pentru vacarm în valoare de 750 000 dolari. „New York Post” a relatat, cu lux de amănunte, avaturile compozitorului și auditoriului pe parcursul ultimului deceniu, perioadă în care Barbieri a muncit mai mult, iar vecinii săi au dormit mai puțin. După proces, compozitorul, șocat de obtuzitatea reclamanților, a declarat, într-un cerc intim, că este obsedat de ideea unei compoziții brutale, șuierate, inebunitoare pentru un film de groază, zguduitor, care să facă părul măciucă pină și celor mai abulici spectatori.

CREIER ȘI DIAMANTE

Licităția este o operațiune menită să facă vandabile obiecte care, altfel, s-ar desface greu. Plăcerea selectei clientele de a se așta contează, adesea, mai mult decât savoaerea de a poseda marfa licitată. Este vorba, așadar, de a fi văzut și auzit, admirat ori invidiat, în cercuri în care admirația și invidia au nevoie de asemenea situații pentru a nu fi disimulate ca de obicei. Un asemenea prilej merită toți banii. În consecință, se zvirlă cu monedă forte, concentrice, spre obiectul mai mult sau mai puțin rivnit, atît în timpul licitației cit și înainte. Ca în cazul diamantului de 69,42 de carate, cu valoare de „plecare” de 4 milioane de dolari pe care Liz Taylor s-a hotărât să-l cedeze. Amatorul de senzații tari au avut posibilitatea să plătească cîte 2 500 de dolari pentru a-l vedea expus și, apoi, încă 500 de dolari pentru a-și lua locul în groapa cu lei perfect climatizată.

High-life-ul internațional și-a asumat, tot la prețuri piperate, e drept în lire sterline, plăcerea de a participa la un alt „party” comercial. La Londra s-a licitat craniul filosofului suedez Emmanuel Swedenborg, mort în 1772. Un ziarist a avut curiozitatea să chestioneze clientela dacă este la curent cu opera dispărutului. Nu a fost nimeni, dar emoțiile achizițiilor s-au menținut delicioase.

RADU BUDEANU ■

MONDO UMANO ?

Supremație, echilibru sau dezechilibru...

Vorbeam data trecută de proiectele — lansate deja sau în studiu — privind asigurarea superviabilității obiectelor militare ce traversează dintr-o parte în alta, după legile lor și indeosebi după interesele lor, spațiul cosmic. O atare operațiune a dus, firește, și la apariția preocupărilor vizind provocarea unui dezechilibru strategic, altfel zis la contracararea fizică a obiectelor adverse. Așa se face că, alături de proiectele citate deja, există și altele, unele de-a dreptul insolite, încît ne vine greu să credem că filmul de la care porneam era o ficțiune pură și atît. Adică nu avea un va urma care se adresa nemijlocit conștiinței umanității, ce nu are voie să facă aranjamente sui-generis tocmai în perimetrul cursei înarmărilor, al cărei curs tot mai îngrijorător nu se prefigurase pînă atunci.

Revenind la faptele concrete ce subliniază pericolul acestei competiții, revista *Science et vie* relatează, de pildă, că se au în vedere și alte modalități de distrugere a sateliților utilizați în scopuri militare. Unui astrofizician îi aparține una dintre cele mai originale (dar, atenție!, plauzibilă) propuneri: să se lanseze în spațiu cîteva zeci de kilograme de pietre pe o orbită calculată dinainte și care ar intercepta orbita sateliților ce urmează a fi distrus. Cunoscuta revistă explică astfel posibilitatea realizării propunerii: viteza de revoluție în jurul Terrei fiind, potrivit tipului de orbită, cuprinsă între 8 și 11 km/s, se înțelege că pietrele care evoluează cu această viteză, ca meteoriții, ar putea distruge sateliții inamic. Dar dincolo de ușurința realizării sale, propunerea, ni se spune, prezintă și o serie de avantaje de ordin moral, care, iată, nici ele nu sînt neglijate într-o asemenea competiție. Și e un avantaj indeniabil, din moment ce n-ar fi posibilă formularea unei acuzații formale de distrugere a sateliților militar respectiv. Pentru că, altfel, există reglementări internaționale și acorduri bilaterale în vigoare, care, pe hirtie, interzic acest gen de „glume”. Dar tot pe hirtie, dacă nu și în practică, există propuneri de eludare a acestor stipulații. Căci, de exemplu, cum se va putea dovedi că este vorba de pietre lansate intenționat împotriva sateliților militar respectiv și nu de simpli — și nevinovați — meteoriți aflați cu totul întîmplător exact pe traiectoria sateliților?

Să revenim însă pe Pămînt pentru a vedea ce opțiuni se vehiculează în legătură cu forțele strategice și tot în relație directă cu factorii supremație, echilibru sau dezechilibru. E, oare, o bagatelă suma de 111—140 miliarde dolari ce se va cheltui peste Ocean pînă la sfîrșitul mileniului, pentru forțele strategice? Este, evident, numai o parte pentru că, probabil, se vor cheltui și pe alte meridiane sume importante. Se au în vedere racheta Cruise, arme — nucleare — nedezvoltate încă: racheta intercontinentală MX, cea pentru submarine Trident II etc. etc. Despre racheta americană Cruise o publicație engleză spune că „aliații (vest) europeni ai S.U.A. trebuie să și-o asigure” de îndată. În același sens, lordul Chalfont scrie, în „The Times”, mai pe înțelesul tuturor, despre Cruise, ceea ce e, de fapt, o lafel de subtilă pledoarie pentru o nouă armă supersofisticată. De prisos să mai spunem că pledoarii precum cea amintită fac și ele parte din aceeași competiție a realizării echilibrului sau, de ce nu, a supremației. Întrebarea firească este însă cu ce efecte?

PETRE NICOLAE ■

În premieră mondială:

O „uzină plutitoare” traversează trei oceane

Un transport neobișnuit a părăsit cu puțin timp în urmă apele portului japonez Kure. Destinația — Brazilia, adică un drum peste trei oceane, Pacific, Indian și Atlantic, însumînd nu mai puțin de 26 000 km. Nimic neobișnuit pînă aici, nici măcar lungimea traseului. Numai că, și acesta este de fapt elementul inedit, călătoria va fi făcută nu de un vas transoceanic, ci de o platformă plutitoare de 220 metri lungime, trasă de un remorcher de 16 000 cai putere. Încărcătura platformei — o centrală electrică de 55 MW menită să pună în funcțiune o întreagă fabrică de pastă de hirtie, în jungla Amazonului. La cîteva zile după acest prim transport, a luat calea mărilor și uzina proprie-zisă, de astă dată fiind utilizată un remorcher de 22 000 C.P. Construită de compania „Ichikawajima Harima

Heavy Industries”, uzina, al cărei cost se ridică la 60 milioane dolari, va avea o capacitate de 250 000 de tone. În ce privește costul transportului, acesta este pe măsura distanței și a problemelor de tot felul, adică 12 milioane de dolari.

Este, scrie France Presse, pentru prima oară că o uzină de o asemenea mărime face o călătorie atît de lungă. Dar, după cît se pare, realizarea unor proiecte de acest gen va constitui poate o soluție pentru criza care afectează în prezent șantierul naval nipon din pricina scăderii considerabile a comenzilor și a creșterii concurenței. De fapt, după unele estimări, șantierul naval din Japonia — a căror producție anuală se ridică la 19 milioane de tone — vor înregistra, pînă în 1980, un volum mult mai redus de

vinzări, de circa 6,5 milioane de tone. În fața acestei perspective deloc incurajătoare, marile șantiere navale din arhipelagul au început să se orienteze spre construirea de uzine plutitoare și spre transportul acestora la destinație, mai cu seamă în zonele în care absența forței de muncă și condițiile climatice grele ar face dificilă ridicarea respectivelor obiective industriale. Astfel, de pildă, o uzină de desalinizare a apei de mare a fost executată de compania amintită pentru Arabia Saudită.

Se pare totuși că, deși soluția uzinelor plutitoare oferă o serie de avantaje, acestea sînt privite încă drept curiozități, interesul eventualilor clienți mergînd deocamdată numai pînă la a solicita documentația tehnică.

Poate și din cauza „piperatului” preț al biletilor de călătorie...

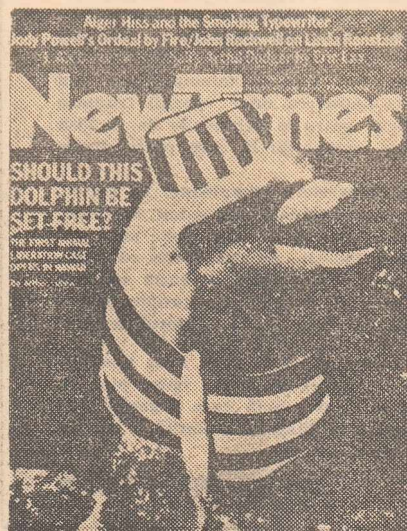
Fapte și zile

● Cu începere de la 1 martie, Națiunile Unite vor inaugura emisiuni radiofonice zilnice de o oră împotriva apartheidului — scrie revista „Jeune Afrique” — ca rezultat al unui vot obținut în unanimitate la 14 decembrie 1977, la sediul O.N.U. din New York. Pentru aceste emisiuni, O.N.U. a aprobat un buget anual de 70 000 de dolari, iar secretarul general al organizației, Kurt Waldheim, va veghea personal la aplicarea rezoluției. ● Cit costă arhipelagul nipon? La o asemenea întrebare au încercat să răspundă colaboratorii Institutului național pentru studierea valorii bunurilor imobile din Japonia. Potrivit calculului efectuat de acest institut, a rezultat că în anul trecut, la prețul de piață, costul celor 346 000 kmp de pămînt care aparțin Japoniei era de 430 trilioane de yen. Într-un singur an, afirmă aceleași studii, „prețul” arhipelagului a sporit cu 25 trilioane yen, datorită creșterii neîntrerupte a prețurilor de pămînt. ● Se pare că „se poartă” calculele de felul celui de mai sus. Potrivit agenției U.P.I., inflația a făcut să crească deopotrivă și „prețul” omului. Dr. Ernest Tillman, medic al companiei chimice Monsanto din S.U.A., considerînd corpul uman ca un ansamblu de elemente chimice — oxigen, azot, hidrogen, fosfor, magneziu, fier, hidrocarburi etc. — a calculat costul său în funcție de... prețurile pieței. În prezent, ansamblul acestor compuși este de 5 dolari și 60 de cenți, în timp ce în 1936 prețul era doar 98 de cenți! ● După cum informează ziarul „Corriere della Sera”, aproximativ 180 000 de italieni dispun în prezent de arme de foc. Numărul armelor de foc aflate în posesia persoanelor particulare, adaugă ziarul, depășește arsenalul subunităților forțelor polițienești ale țării. Încă un reper — în cursul anului trecut, în Italia au fost vindute arme în valoare de peste 10 miliarde lire. ● Cele aproape 2 000 de avioane care traversează zilnic cerul din Illinois ar putea produce schimbări ale climatului în acest stat, apreciază un raport dat publicității de centrul

meteorologic din Urbana. Din analiza fotografiilor și a măsurătorilor realizate în cursul ultimilor doi ani de către Universitatea din Illinois, reiese că în acest stat s-au produs deja alterări notabile ale climatului: numărul zilelor noroase tînde să sporească în fiecare an, se produc dese schimbări ale diferențelor de temperatură între maxime și minime pe parcursul aceluiași zile, cresc precipitațiile. ● Despre fiul său Anthony, în vîrstă de 13 ani, Nathalie Delon spune: „Este un copil foarte deschis, a moștenit de la Alain și de la mine ce era mai bun. Sîntem adevărați complici. Îi acord încredere și îi pretind numai două lucruri: să respecte orele și să-mi spună totdeauna unde este... Dacă întîrzie, simt că-mi pierd mințile”. Mare prieten al animalului, Anthony ar vrea să fie mai scriu veterinar și pentru aceasta, încă de pe acum, în fiecare miercuri, merge să asiste un veterinar. ● Keith Richard, chitarist în formația Rolling Stones, este furios. „Tinerii care se abandonează alcoolului sînt rușinea civilizației noastre. Am văzut prea mulți dintre acești tineri care vin la concertele noastre imbibăți ca niște bureți”. Sîntem datorii doar cu o remarcă: „bunul sfătuitor” Keith Richard, arestat anul trecut pentru a fi fost găsit în posesia unor mari doze de heroină, a fost lăsat în libertate provizorie cu condiția să urmeze o cură de dezintoxicare. ● Jackie Onassis, Liz Taylor, Barbra Streissand au cumpărat printre primele obiectul care cunoaște cel mai mare succes la Tiffany's, în New York: ace de tricotate din argint, aur și diamante create de către contesa Geneviève de Musset. Descendentă a celebrului poet, Geneviève de Musset a desenat bijuterii pentru Saint-Laurent, Dior și Scherrer. ● Ziarul vest-german Frankfurter Rundschau a întocmit un inedit bilanț al sezonului fotbalistic trecut, reamintind incidentele cele mai insolite. Astfel, în Argentina, meciul dintre cluburile „Tacota” și „Muelles” a trebuit suspendat din cauza unui cîine care a „atacat” un arbitru, luîndu-i și fanionul. În aceeași țară, suporterii indignați au scos un arbitru din teren pur și simplu cu laso-ul. ● Actul „politic” cel mai original

din aceste ultime luni a fost comis în laboratorul de studii zoologice din Kewalo Basin, la Honolulu, în Hawai. În urmă cu cîteva săptămîni: este vorba de „eliberarea” a doi delfini care serveau pentru experiențe, Kea și Puca. Cei doi delfini au fost eliberați în mod clandestin de către doi studenți, Kenny le Vasseur și Steve Sipman. Motivul invocat de aceștia: duritatea testelor psihologice impuse animalelor. Incidentul a inspirat coperta unui săptămînal american. Căci el depășește anecdotică, adăugîndu-se numeroaselor proteste împotriva soartei pe care savanții par să o rezerve delfinului.

D. I. ■

Din nou despre patinajul de performanță

La ce și pe cine ajută inducerea în eroare?

În interviul pe care ni l-a acordat, secretarul federației de specialitate nu s-a sfiit să bată monedă pe deosebita schimbări în bine intervenite în bilanțurile F.R.P. după venirea sa la conducere. Între argumentele fundamentale, Grigore Arjoca a citat creșterea numărului de sportivi legitimați, două sute la artistic și trei sute la viteză, și îmbunătățirea substanțială a rezultatelor de concurs. Nu ne vom opri asupra faptului că respectivele cifre apar DUBLATE sau chiar INTREITE în unele rapoarte și dări de seamă înaintate de secretarul F.R.P. forurilor superioare, ci vom încerca să demonstrăm că realitatea este alta și că, fără voia noastră, am publicat CIFRE NEREALE, MULT UMFLATE.

Apelăm la câteva observații din ziarul de specialitate care poate fi bănuț, îndrăznim să credem, de orice, numai de rea-credință la adresa F.R.P. nu! Deci, la 12 ianuarie 1977, „Sportul” scria, pe marginea concursului republican al copiilor la patinaj viteză, după cum urmează: „...Cifrele referitoare la numărul participanților ascund UN FENOMEN ÎNGRIJORĂTOR (subl. n.) în activitatea de selecție și de pregătire. Să exemplificăm. Ne-am fi așteptat ca pe pista de la M. Ciuc să reînținem marea majoritate a concurenților de anul trecut. Dar, mai mult de jumătate, 49, dintre foștii participanți nu au mai figurat pe foile de arbitraj”. Nici o lună mai târziu, în numărul său din 2 februarie, ziarul atrăgea atenția că „...din păcate, bilanțul primelor concursuri interne și internaționale din acest an nu este de natură să producă optimism... La campionatele juniorilor am numărat pe degete concurenții la unele categorii, la junioare mari, de exemplu, doar trei alergătoare figurind pe foile de arbitraj”. Trezind în domeniul patinajului artistic, iată alte câteva fragmente, alese dintre foarte multe: „Campionatul municipiului București la patinaj artistic, rezervat seniorilor, a avut la start doar 7 concurenți, doi băieți și 5 fete” („Sportul”, 15 februarie 1977); „La băieți, în schimb, la categoriile seniori, copii I, copii II și speranțe, câștigătorii n-au avut... adversari, în fața arbitrilor prezentându-se doar cite un concurent (!)”, fiind vorba despre comentariul confratelui Gheorghe Ștefănescu pe marginea „Cupei municipiului București” (idem, 26 decembrie 1977). Ne oprim aici cu citatele, conștienți că cititorii noștri și-au făcut o imagine despre cit de substanțial a crescut numărul patinatorilor după venirea lui Grigore Arjoca la conducerea federației? Care e realitatea, nu cea din rapoarte, ci cea de pe gheață, o demonstrează — fără putință de tăgadă — participările, serios subțiate, de dată recentă. La ultima mare competiție internă de artistic, Cupa României, s-au prezentat la start, pe toate cele 6 categorii de vîrstă, numai 20 de concurenți, veniți din toată țara. Cu alte cuvinte, atîția sportivi citi numără lotul olimpic! La viteză, la aceeași întrecere, anul acesta, au luat parte 52 de patinatori. Matematica ne obligă la o întrebare, pe adresa secretarului F.R.P. Unde e diferența de la 500 de legitimați la 72 de concurenți? Chiar dacă am mai adăuga, să zicem, un număr egal de copii, tot n-am ajunge la o treime din suma indicată.

Așadar, scăderi pe toată linia. Impas firesc în condițiile în care federația a acordat și acordă o atenție exagerată și nejustificată de rezultate lotului reprezentativ, în ciuda faptului că Planul de măsuri pe anii 1977-1980 al F.R.P. notează, la pagina 5, că „se va acționa pentru deplasarea pregătirii de bază a patinatorilor în secțiile cluburilor și asociațiilor sportive”? Cu alte cuvinte, dev-

nim martorii unei situații caragialești, în care forul federal propune spre a încălca, ignorând cu bună-știință propriile-i orientări. Dealtfel, pentru că tot veni vorba, e cazul să amintim că Planul de măsuri adoptat de Comitetul federal la 24 iunie, din care NU S-A INDEPLINIT APROAPE NIMIC pînă la această oră, cu excepția „participării active a delegațiilor federației noastre la congresele U.I.P., precum și la alte reuniuni internaționale organizate de U.I.P.”, la care, desigur, secretarul F.R.P. n-a lipsit, conține o serie de inexactități. Astfel, se propune ca numărul patinatorilor de artistic de clasă internațională și de categoria I să crească de la 5 și, respectiv, 30 la 20 și 50. Că dorita sporire pare, prin raportări la actuala stare de lucruri, de domeniul fanteziei și o chestiune. Mai grav însă ni se înfățișează faptul că se iau ca bază niște cifre nereale, în prezent patinajul nostru artistic NEAVIND NICI UN SPORTIV cu categoriile menționate! Pînă la venirea secretarului federal de astăzi, se organizau anual concursuri de calificare internă și teste pentru obținerea insinelor I.S.U., ultimul nostru campion, Gheorghe Fazekas, deținind chiar insigna de aur a federației internaționale. După instalarea lui Grigore Arjoca la conducerea F.R.P. la asemenea manifestări s-a renunțat, deși e bine de menționat că, în anii din urmă, bugetul federal a crescut simțitor. Altfel spus, secretarul F.R.P. minuieste cifre fără nici o acoperire, numărînd ca Pristanda și punind la socoteală clasificările unor sportivi (Fazekas, Moiş, Mitricică, Bulete ș.a.) care au renunțat, mai demult sau mai recent, la activitatea competițională!

Să trecem la capitolul rezultatelor. După opinia noastră, în ciuda progreselor înregistrate în această iarnă în patinajul viteză, în care s-au doborât 17 recorduri naționale, situația e departe de a fi liniștitoare, iar obiectivele propuse de F.R.P. greu de îndeplinit, dacă nu imposibil, ținînd seama de faptul că s-au propus, pentru Olimpiada din 1980, un loc în primii șase la artistic și aceeași clasare la viteză. E cert că, în ultima vreme, vitezistii noștri au progresat, refăcînd o oare-

care porțiune din enormul handicap ce-l despărțea, în urmă cu ani, de elita internațională. Numai că e bine să știm cum stăm și să nu ne îmbătăm cu apă rece, pedaliînd pe niște succese care nu i-ar putea asigura patinajului nostru de viteză, în prezent, nici măcar accesul la marile competiții. Să argumentăm. Brașoveanul A. Erdelyi, despre care ziarul „Sportul” scria, acum cîteva zile, că „în actualul sezon a stabilit nu mai puțin de 12 recorduri republicane”, s-a clasat, recent, abia al 18-lea la un concurs de mină a doua, organizat la Svratka, în Cehoslovacia, cu un timp, 44,6 secunde, aflat la îndemina unor juniori talentați din alte țări! Dealtfel, pentru a risipi orice dubiu, trebuie amintit că Erdelyi a doborât recordul la 5000 m clasîndu-se, la Inzell, pe locul 35 (din 44 concurenți), iar pe cel de la 10000 m, la Innsbruck, ocupînd poziția a 21-a (din 26)!!!

Situația pare și mai puțin încurajatoare în patinajul artistic, care ține în prezent 20 de sportivi în lotul olimpic, deși reprezentarea noastră la Moscova va fi îndreptată, conform regulamentului, desigur, dacă va fi îndreptată, unui singur patinator. Cum am mai spus, media de vîrstă a acestui lot este nepermis de mare, iar el nu are în componență nici un sportiv clasificat. Cu toate acestea, i se distribuie fonduri substanțiale. Membrii lui primesc indemnizații de efort, în pofida faptului că Hotărîrea C.N.E.F.S. numărul 574 indică și condiționează acordarea indemnizației în funcție de — minimum — categoria I de clasificare!

La pagina 10, Planul de măsuri de care aminteam prevedea, ca baremuri obligatorii în drumul spre Jocurile Olimpice din 1980, ocuparea unor locuri mai bune la campionatele europene și mondiale de pînă la acea dată. BAREMURILE N-AU FOST INDEPLINITE nici în 1977 și nici în 1978. Pentru anul trecut, federația a stabilit o clasare între locurile 12-14 la europene și între 14-16 la mondiale. La mondiale nu s-a participat, iar la europene, Doina Mitricică, în prezent retrasă din sportul de performanță, a ocupat poziția 21. În 1978, din lipsă de șanse, nu s-au trimis concurenți nici la o întrecere, nici la cealaltă, dar pregătirile lotului continuă ca și cum nimic nu s-ar fi întimplat, patinatori bătrîni pentru prezent și mai ales, pentru viitor, fără perspective și plafonați continuînd să consume fonduri importante, care ar prinde mult mai bine, credem, sprijinirii cluburilor, impulsivării sportului de masă, în vederea depistării unor veritabile talente. Dealtfel, între 30 ianuarie și 2 februarie, federația a organizat pe patinoarul artificial de la „23 August” o verificare a lotului olimpic, cu norme de control, cu probe specifice și așa mai departe. DOAR DOI DINTRE MEMBRII LOTULUI AU TRECUT NORMELE DE CONTROL, și numai la figurile obligatorii! Despre defecțiunile din activitatea lotului de artistic am mai scris, așa că nu mai revenim. Surprinzător rămîne faptul că, situație similară și la viteză, antrenorul coordonator al lotului, în același timp antrenor de club, apare ca vicepreședinte al Colegiului central și ca membru al Biroului federal. În condițiile în care se știe că secretarul F.R.P. n-a practicat niciodată sportul de care răspunde, devine clară și inexplicabilă situația în care controlul și îndrumarea la nivelul lotului reprezentativ se efectuează de către una și aceeași persoană, impunită de Colegiul central, fie de Biroul federal? Cum decurg aceste operațiuni, nu-i greu de dedus din cele expuse mai sus.

■ OVIDIU IOANIȚOIA ■

Cine l-a împiedicat pe Ion Panțuru să devină minunat exemplu de longevitate sportivă

Duminică, pe marginea pîrtiei naturale de bob de la Sinaia, am avut prilejul să ne reîntîlnim cu Ion Panțuru, maestrul emerit al sportului, deținător a două titluri de campion european, campion olimpic la Grenoble, vicecampion mondial o singură dată și campion național încă nedetronat. Mai întîi ne-am întrebă și apoi l-am întrebă ce mai face sportivul Ion Panțuru.

— Care sportiv?... Eu nu mai am dreptul să fac sport!

— Cum așa, ce s-a întimplat?

— Sincer să fiu, nici eu nu știu prea bine. După ce m-am pregătit toată vara și iarna, am aflat, acum două săptămîni, o veste care m-a lovit ca un trăsnet venit așa din senin, despre o hotărîre de prin octombrie a biroului federal care le interzice bobierilor trecuți de 40 de ani să mai concureze.

— Sînteți mulți competitori în această situație?

— Da de unde. Sînt singurul afectat. Se pare că au fost preferați tinerii, deși nu m-au învins. Aș fi dorit să-mi apară titlul de campion național. Cred că pîrtia este cel mai drept judecător, să spună ea cine-i mai bun. Stau de două săptămîni și plîng pe lingă pîrtie. Îmi vine foarte greu să mă despart așa de tot ce am iubit mai mult în viață. Nu-i omenește. Regulamentul Federației Internaționale nu prevede limită de vîrstă. Și, să nu-l uităm pe prietenul meu, celebrul bobier italian Eugenio Monti, care a devenit campion olimpic tot la... 43 de ani.

În loc de comentariu încheiem cu vorbele prof. Paul Popa, membru al biroului federal: „Este o măsură arbitrară. Bineînțeles că dacă vine o persoană de peste 40 de ani și vrea să afle tainele bobului de performanță, măsura este bună. Nu era cazul să i se taie aripile tocmai lui Panțuru, de numele căruia este legată toată istoria modernă a bobului românesc. Ar fi putut fi un minunat exemplu de longevitate sportivă”.

■ ION PREDOȘANU ■

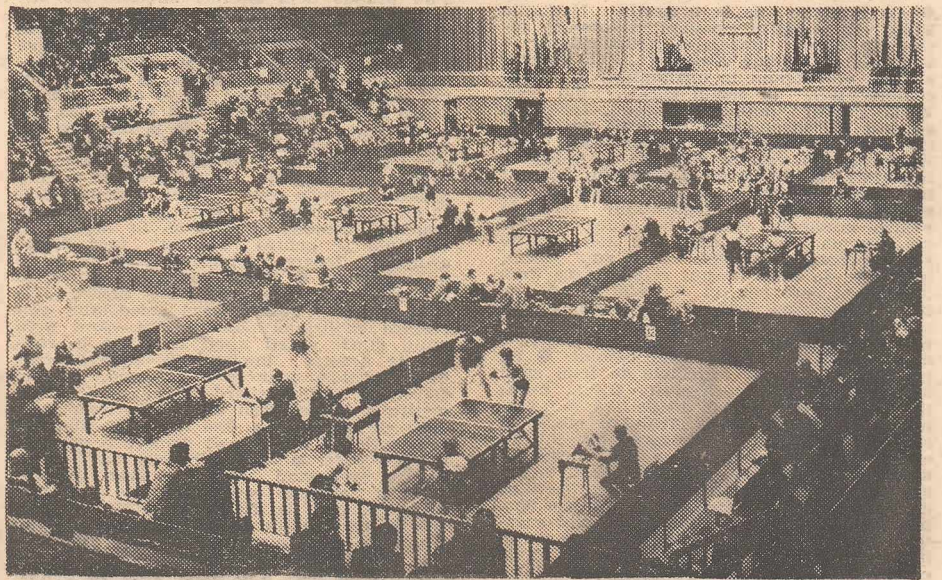
O decizie curioasă

● Ne e dat să aflăm, cu surprindere, că echipa de șah a Intreprinderii de Transporturi București, deținătoare a titlului de campioană a țării la masculin, nu va lua parte la întrecerile Cupei campionilor europeni! Decizia pare cu atît mai ciudată cît formația I.T.B. este alcătuită din elita șahului românesc, avînd în componență un mare maestru internațional, Florin Gheorghiu, patru maștri internaționali, Octav Troianescu, Victor Ciocîltea, Teodor Ghișescu și Mircea Pavlov, precum și trei maștri, Constantin Botez, Octavian Pușcașu și Emanuel Reicher, ultimul îndeplinind și funcția de antrenor. O garnitură solidă, cu un renume cîștigat și consolidat pe plan continental, cu jucători talentați care au contribuit, prin activitatea și victoriile lor, la obținerea unor poziții fruntase pentru șahul românesc, clasat, reamintim, pe locul patru la Olimpiada de la Nisa și pe locul opt la ultimele campionate mondiale, competiții la care patru dintre sportivii de la I.T.B. au participat cu succes.

Încercînd să aflăm misterioasele cauze ale neînscrerii campioanei în C.C.E., a unei echipe care nu adună numai cele mai dotate elemente din șahul autohton, ci și experiența și strădania unei largi mișcări de masă, a celor peste șase mii de practicanți ai sportului minții în cadrul întreprinderii, am descoperit că hotărîrea n-a fost luată la nivelul federației! Se pare că federația, al cărei secretar acționează cu energie și pasiune spre binele șahului românesc, a propus includerea campioanei pe lista participanților la C.C.E., dar C.N.E.F.S., forul imediat superior, n-a fost de acord.

În condițiile în care, după calculul hîrtiei, formația I.T.B. ar fi avut posibilități largi să pătrundă pînă în fazele avansate ale întrecerii, poate chiar pînă în finală, rîmîn de neînțeles argumentele palide și bizare după care organul de conducere al mișcării noastre sportive a procedat la măsura amintită. Nu ne rămîne altceva decît să așteptăm lămuririle de rigoare.

■ ANDREI GEORGESCU ■

Zilele trecute s-au desfășurat, la București, campionatele internaționale de tenis de masă ale României, cu care prilej mingea de celuloid a adunat în Palatul sporturilor și culturii jucători și jucătoare din 13 țări ale lumii. Într-o companie selectă, din rîndul căreia s-au detașat sportivii chinezi, cîștigători a 6 medaliilor de aur, reprezentanții noștri s-au dovedit la înălțime, reușind să cucerească 4 medaliile de bronz. Maria Alexandru, de 3 ori pe podiumul de premiere, precum și noul val al tenisului de masă din țara noastră, reprezentat de Liana Mișuț, Eva Ferenczi, Teodor Gheorghe și ceilalți, au demonstrat că românii au în continuare un cuvînt de spus în confruntarea campionilor paletel.

■ Fotografie de MIRCEA HUDEC ■

Cu Alexandru Clenciu despre caricaturi, epigrame și umor

Pe Alexandru Clenciu l-am găsit așezat într-un fotoliu, la o oră destul de matinală, admirându-și ultima expoziție deschisă recent la biblioteca „Mihail Sadoveanu” din Capitală. Era înconjurat de aproape 100 de „prietenii” executați în portrete-sarjă cu mare grijă și acuratețe artistică — „idoli cu crampoane și... fără” — exact titlul expoziției.

— „Nea Sandu Clenciu”, permiteți-mi să vă spun așa cum și Fănuș Neagu începe prezentarea în catalogul expoziției, prezentare care va însoți volumul „100 de sportivi români văzuți și comentați de Al. Clenciu”. Știm că pe lângă caricatura pe care o vedem cu regularitate în „Informația Bucureștiului” și la emisiunile de televiziune, sînteți și autorul a două volume de epigrame apărute nu demult.

— Vă referiți la volumele „Clenciu” și la „Eu și restul lumii”. Primul volum este o culegere de epigrame cu ilustrații, iar cel de-al doilea, un volum de ducluri epigramistice cu 24 de epigramiști, de asemenea ilustrat.

— Aș vrea să știu — și nu numai eu — ce nu se știe despre Alexandru Clenciu?

— Cu ce să încep, cu o epigramă sau cu o caricatură? Primul desen l-am publicat în urmă cu 46 de ani într-o revistă sportivă. Pe vremea aceea eram îndrăgostit, de fapt ca și acum, de desen și de sport. Am făcut box și chiar am susținut câteva meciuri prin '34 în compania unor boxeri de valoare din vremea aceea. Am terminat Facultatea de arte plastice în 1939. Au urmat apoi anii războiului. Desenul nu l-am abandonat nici o clipă și păstrez acasă pe lângă medaliile din războiul antihitlerist și o mulțime de desene din acea perioadă — desene ale colegilor de armă — care probabil cîndva vor face obiectul unei expoziții. Ce nu se mai știe despre mine? Am participat

la toate saloanele de umor din țară și din Capitală și la câteva expoziții în străinătate. Aceasta este a cincea expoziție personală în decurs de patru ani.

— Sînteți membru în Uniunea artiștilor plastici?

— Nu. Am fost chemat de două ori, cu ani în urmă și tot de atâtea ori am fost respins, probabil pentru „lipsă de activitate”. Odată, la o ședință pe secția de caricatură — ședință la care am fost chemat — cel care conducea lucrările, caricaturist și el, m-a invitat afară, spunîndu-mi că este o ședință doar pentru caricaturiști profesioniști.

— Ce înseamnă asta?

— Nu știu.

— În anul '77 ați publicat o mulțime de desene. Cîte ați publicat în revista „Urzica”?

— Vreo 7-8 desene. Nu știu exact.

— E mult? E puțin?

— Ce credeți? Aici în expoziție am aproape 100 de caricaturi.

— Ce părere aveți de caricatura actuală? Vedeți că nu o numesc caricatură tină sau caricatură tinerei generații.

— Acum sînt cîteva virfuri ajunse la maturitate artistică dar le lipsește forța care nu le permite să se compare încă cu egalul din generația anterioară. Aș aminti aici pe tinerii caricaturiști Constantin Ciosu, Octavian Bour, Anton Dragoș și Mihai Pinzaru-Pim — și cam alții. Și sînt foarte mulți caricaturiști tineri. Cînd spuneam că le lipsește forța mă refeream că ar trebui să fie mai mulți în prima linie.

— În cît timp faceți o caricatură?

— O caricatură de gazetă în cîteva minute. O caricatură de expoziție în cîteva zile.

— Ce planuri aveți?

— Pregătesc la Editura Albatros un volum care se va numi „Bravii mei contemporani și... umorul”. Ce îmi doresc este să pot face în continuare caricaturi, epigrame și cărți și foarte mulți „Bravi contemporani” care vor ilustra viitoarele expoziții.

SORIN POSTOLACHE ■

Grigoraș Dinicu: Memorii

● Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

● Expoziția universală de la Paris din 1937 a confirmat încă o dată virtuțile cîntecului popular românesc și talentul interpreților formației lui Grigoraș Dinicu. Dealtfel, maestrul Fănică Luca avea să-și continue seria succeselor sale la Teatrul Municipal Châtelet în opereta Le chant du tzigane, iar pianistul Ștefan Neaga se va înscrie la Conservator pentru desăvîrșirea studiilor în domeniul compoziției. Aici, în inima Franței, formația lui Grigoraș Dinicu se va întîlni cu numeroase celebrități din lumea artistică a epocii. Emoționantă avea să rămîină seara de neuitat în compania vedetei franceze de music-hall, Mistinguett. Temperamentul actriței Jeanne Bourgeois, zisă Mistinguett (1875-1956), a petrecut o noapte de pomină la Pavilionul românesc de la Paris în compania muzicienilor noștri. S-au schimbat autografe și fotografii. Grigoraș Dinicu a mai cucerit „o inimă” pentru cîntecul românesc. Iar Fănică Luca a deschis drumul de azi al lui Gheorghe Zamfir.

VIORIEL COSMA ■

La Expoziția universală de la Paris

Cînd trenul ajunsese în sfîrșit la Garre de Lyon eram așteptați de către un funcționar de la legația noastră la Paris, de Puiu Răducanu, de Vasile Călugăru, de Mitică Stănescu și de încă vreo cîțiva cunoscuți garsoni (chelneri) din București.

Noi ne-am instalat în Rue de Bassano 10, apoi după vreo două zile Grigoraș Dinicu și cu mine ne-am mutat la Hotelul King George V, iar de aci, pe tot timpul cit a durat Expoziția, am locuit în Rue de Vivière 12.

Ziua deschiderii Expoziției la Paris. Ce înălțător a fost momentul cînd s-a ridicat drapelul țării noastre deasupra Pavilionului. Toți cei prezenți, descoperiți, am scos un „Ura” cîntit, din suflet și cred că toți, la fel ca și mine, au zburat cu gîndul acasă, în România. Căutam cu privirea să găsesc vreo asemănare, care să-mi spună ceva ce se apropie cu culorile drapelului nostru. Nici un drapel parcă nu avea faldurile așa de înfoiate-n vînt și pline de măreție ca drapelul țării noastre.

Apoi s-a ținut cuvîntări de către delegații României pe lângă Pavilionul românesc și s-a răspuns în numele guvernului francez. (Delegații României s-au exprimat și în limba franceză și în românește.)

Cînd s-a trecut la deschiderea oficială a pavilionului, tîndu-se tradiționala panglică de la intrarea pavilionului, eu am fugit la restaurantul pavilionului pentru a anunța aceasta d-lui Mitică Andronic, acela care împreună cu toți ce au deservit restaurantul românesc al pavilionului au cucerit unanime declarații de mulțumire, fie din partea guvernului francez (care a dat dovadă „du bon goût”) și care a decernat la concursurile finale pavilionului românesc premiul I „hors concours”, fie din partea tuturor aceluia care s-au înscris (nu din invitația cuiva) în cartea de aur (și au fost vreo 6 cărți de aur, care erau și groase) a restaurantului. Succesul pavilionului și al restaurantului românesc a fost de așa natură, încît nu poate fi comentat în nici un fel, decît cu calificativul francez: „Le pavilion et le restaurant c'est magnifique”.

Însă pentru Grigoraș Dinicu și cei ce

au făcut parte din orchestra sa (Ștefan Neaga — pianist, Gheorghe Ștefanescu, violoncel, actual membru al orchestrei simfonice Filarmonica „George Enescu”, Fănică Luca, nai, denumit cu cele mai frumoase epitețe în timpul Expoziției din Paris, încît i s-a atribuit și titlul de Flute du pan du Roumain, Costică și Alexandru Dinicu, nepoți de soră ai lui Grigoraș Dinicu, Cristache Vlădescu Ilie, violă, Nae N. Vasile (Budișteanu, fiind din Budești) țambal, Voicu Constantin, contrabas, și eu (care cîntam alternativ la fisarmoniu și pian), au fost momente de neuitat mai ales cînd am fost ascultați de celebritățile muzicale și artistice ale omenirii.

Intr-una din serile frumoase de mai, cam după vreo 4-5 zile de la deschiderea pavilionului și a restaurantului, se reține telefonic pentru dînele o masă. Cînd numai că-l auzim pe Puiu Răducanu: Da, doamnă! Se va reține o masă de 6 persoane foarte aproape de orchestră. Dar, vă rog să mă scuzați, numele dumneavoastră?

— Mistinguett.

— Cine, mă? Mistinguett? Deci, Puiu, sper că nu o voi vedea ca la Moulin Rouge.

— Știu eu!? Poate că totuși să fie mai în vîrstă.

Riserăm și fiecare ne-am dus spre ocupațiile noastre. Îi spusese lui tîticu cînd mergeam spre casă:

— Tîticule, diseară vom avea pe marea actriță franceză Mistinguett la dînele. Ar fi trebuit să fi auzit, cititorule, accentul, și să vezi expresia feței și a ochilor lui Grigoraș Dinicu, pentru a putea înțelege cuvîntul ce-l exprimasese Grigoraș Dinicu: Mistinguett!

Era vreo 11 și jumătate noaptea cînd Mistinguett apărî în restaurantul românesc, după ce se instală, condusă de domnul Druand (vestitul restaurator parizian și francez).

Jean Filipescu, care era maitre d'hotel al restaurantului, se duse să ia comanda. Cînd au ajuns la șampanie, domnul Druand veni și-i spuse lui Grigoraș Dinicu:

— Nu fi supărat, avem pe Mistinguett în restaurant. Dacă vrei să-i cînti ceva la masă pentru ea.

Grigoraș Dinicu, împreună cu Ștefanescu, Costică și Ilie, se apropie de masă discret și începu să-i cînte o celebră romanță franceză veche, „La folie”.

Sunetul cald și expresiv al vocii lui Grigoraș Dinicu făcu pe toți ceilalți vizitatori să înceteze orice vorbă și să se oprească pentru a asculta această romanță cîntată pentru Mistinguett care desigur era foarte, foarte cunoscută de majoritatea celor ce umpleau restaurantul pînă la refuz. Cînd Grigoraș Dinicu termină, Mistinguett se ridică, exprimîndu-și mulțumirea pentru atenția acordată, însă îl rugă pe Grigoraș Dinicu ca mai tirziu să revină, cînd va mai pleca din public, fiindcă dorește foarte mult să-l mai asculte.

Rămase puțin surprinsă cînd Grigoraș Dinicu îi răspunse în limba franceză, că dorința dînei va fi satisfăcută întocmai. Și-n adevăr, pe la ora 12 jumătate — 1 noaptea mai rămăseseră în restaurant numai vreo 3-4 mese.

(În tot timpul cit a ținut Expoziția, restaurantul românesc închidea ultimul.)

Atunci Grigoraș Dinicu din nou se duse spre Mistinguett, îi cîntă mai întîl ceva francezesc și apoi atacă Ciocirlia. După ce cîntă, ca să zic așa, un refren al Ciocirliei, reluă nea Fănică (Fănică Luca). Atunci, Mistinguett deveni Mistinguett cea de pe scenă, zglobeie și plină de entuziasm. Ne aplaudă frenetic și mai comandă de data asta 6 sticle de șampanie.

Noaptea s-a terminat pe la 4 dimineața cu o fotografie: Mistinguett arătîndu-și superbe picioare lui Fănică Luca, care-i cînta la ureche. Am oferit fotografului pînă la o mie de franci pentru o fotografie, însă ne răspundea mereu la fel, imperturbabil:

— Mistinguett mi-a luat și clișeul.

Înainte de închiderea Expoziției, Mistinguett a oferit lui Grigoraș Dinicu și lui Fănică Luca cite o fotografie a ei, cu un mic autograf. „Artistului și compozitorului lui Hora Staccato, omagiu pentru momentele sublime ce mi-a oferit prin arta sa”. Lui Fănică Luca îi scrisese: „Mistinguett oferă lui Pan omagiale (pentru secretele flautului său românesc) și cele mai strălucite succese”.

(Va urma)

CRONICA ȘOSELEI

Un taximetru rupt în două!

În materie de pilotaj, șoferii de taxi, care rulează zilnic sute de kilometri, care trec frecvent prin numeroase situații dificile, avînd deci posibilitatea să tragă învățămintele necesare, trebuie să fie adevărați ași ai volanului. Și ce-i drept mulți, foarte mulți dintre ei sînt artiști în domeniul conducerii. Deosebit de important este că în majoritatea cazurilor priceperea, măiestria lor în conducerea mașinii sînt dublate de spiritul de responsabilitate pentru viața celor pe care-i transportă și pentru siguranța celorlalți participanți la traficul rutier.

Din păcate însă unii din tinerii șoferi de taxiuri se bazează atît de mult pe îndemînarea și priceperea lor, pe faptul că au reușit în multe cazuri să jasă cu obrazul curat (datorită unui viraj executat cu măiestrie ori a unui demaraj puternic) din situații periculoase create frecvent de ei, încît pierd aproape complet simțul realității. Or, în materie de conducere auto acest lucru e deosebit de grav, el putînd aduce prejudicii ireparabile.

Așa s-a și întîmplat de fapt în cazul lui N.O., șofer pe un taxi, aparținînd întreprinderii de gospodărie comunală Oțelul Roșu — județul Caraș-Severin.

Un dicton deloc nou în domeniul circulației rutiere spune: „Viteza nu e periculoasă prin ea însăși, ci prin neadaptarea ei la condițiile reale de trafic”. Regretabil este că destul de mulți șoferi, mai ales în acest sezon, ignoră simpla, dar profundă înțelepciune a cuvîntelor de mai sus și plătesc scump de tot această ignoranță! Așa cum a plătit-o și N.O.

După ce imbarcă doi pasageri, el pleacă valvireț din stația de taximetru. Nu

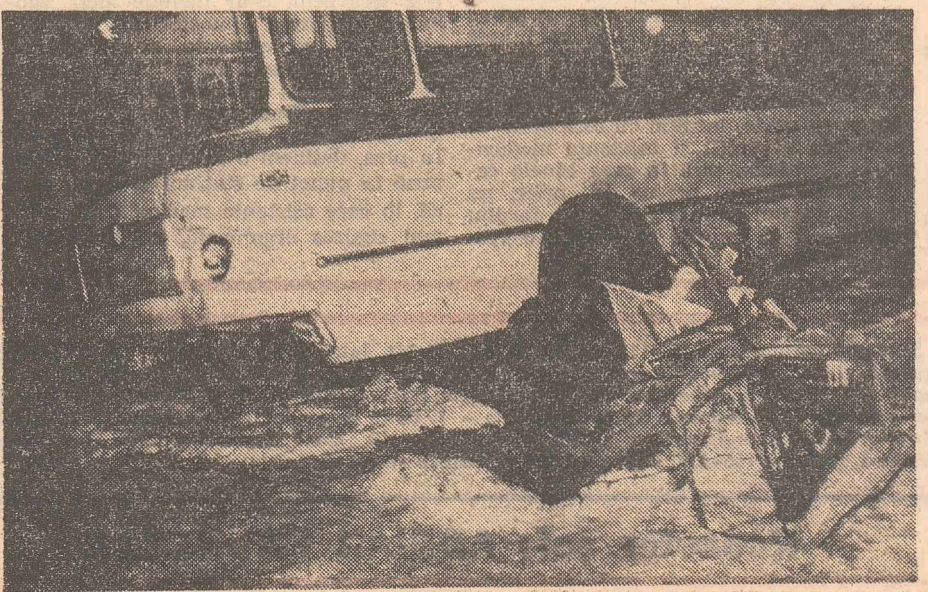
parcurge decît un kilometru și, din cauza neadaptării vitezei la drumul acoperit cu un strat de zăpadă bătătorită, intră într-un puternic derapaj lateral, transformîndu-se literalmente într-o sanie necontrolată.

Șoferul autobuzului 31-CS-789, proprietatea I.T.A. Caransebeș G.O., care circula din sens contrar, beneficiînd de o bună vizibilitate, episodul are loc în plină zi (ora 14,00), observă mersul anormal al autoturismului. El își dă seama că acesta nu mai este stăpînit de șofer și că o coliziune între cele două mașini este iminentă. Cu stăpînire de sine și curaj, deși autobuzul era încărcat cu călători, el reduce viteza, virează la dreapta și abordează cu roțile șanțului drumului. Taxiul se îndreaptă

însă ca atras de un magnet spre autobuz. Inevitabilul se produce. Lovitura este atît de puternică încît, de necrezut, autoturismul se rupe în două. Jumătatea din față se „înfige” în autobuz, iar cealaltă este aruncată la circa 10 m de locul impactului. Șoferul și pasagerul din dreapta au decedat pe loc. Al doilea pasager care ocupa un loc pe bancheta din spate este „catapultat” din autoturism și se alege în mod miraculos numai cu o fractură la brațul stîng și cu cîteva plăgi superficiale.

Așa se încheie trista poveste a taximetristului de la Oțelul Roșu. Prilej de reflecții nu numai pentru șoferii de taximetre.

Colonel VICTOR BEDA ■

„Cred că medicul generalist are dreptul la mai multă atenție”

● Profesorul doctor docent Victor Ciobanu, născut la 11 februarie 1921 la Craiova, lucrează în cadrul Spitalului clinic „Grivița” din București, ca șef al catedrei de medicină internă. Reumatolog de renume mondial, Victor Ciobanu este președinte al Societății române de reumatologie, precum și membru al societăților franceză și italiană. Consilier al Ligii europene contra reumatismului, este membru al Ligii internaționale, precum și al Societății internaționale de medicină internă. Autor a peste 350 de lucrări științifice, tipărite în țară și peste hotare, a scris, singur sau în colaborare, mai multe cărți, cea mai cunoscută fiind „Boala reumatismală”, Editura Academiei, 1963.

— Dintr-o modestie care nu mai e de mult un secret pentru cei care vă cunosc, susțineți că, din punct de vedere al interesului pentru cititor, biografia dumneavoastră începe practic în anii studenției. Nu-mi rămâne decât să vă întreb sub semnul căror personalități medicale s-a format și a crescut studentul Victor Ciobanu?

— Contactul cu cițiva maeștri, profesorii Rainer, Lupu, Ionescu Sisești, Teodorescu în principal, m-a marcat pe mine, așa cum a marcat evoluția unei întregi generații, dacă nu cumva întreaga istorie a medicinei noastre. Fiecare dintre cei enumerați a fost, în felul său, o personalitate fundamentală, Bazil Teodorescu în cardiologie, Francisc Rainer în anatomie, Ionescu Sisești în materie de clinică, iar Lupu, ei bine, Lupu, parcă a luat de la toți câte ceva, ca să-i depășească pe toți. Vă atrag însă atenția că, vorbind despre profesorul Nicolae Gheorghe Lupu, s-ar putea să fiu subiectiv.

— De ce?

— Pentru că profesorul Lupu a avut o înfringere decisivă asupra carierei mele. I-am fost student și, apoi, în cadrul Institutului de medicină internă ce-i poartă astăzi numele, colaborator. Am avut ocazia să-l cunosc și pe celălalt titan al medicinei noastre interne, pe profesorul Iuliu Hațieganu, care s-a numărat printre referenții tezei mele de doctorat. I-am admirat și pe dînsul fără rezerve, îndrăznesc chiar să spun că îi datorez destule, dar în arhiva mea sentimentală profesorul Lupu ocupă o poziție aparte. Fără egali și fără rivali. Medic de excepție, nutrea un atașament adînc față de suferință și un respect nemărginit pentru omul bolnav. Deținea un simț clinic și o capacitate de diagnostic deosebite, dar asta nu l-a împiedicat să rămînă mereu, ca o stîncă, pe teritoriul rigorii științifice. Poate și pentru că n-avea intuiția lui Hațieganu, pentru care analizele nu spuneau totdeauna mare lucru. Călca numai pe fapte concrete și nu se aventura niciodată, refuzînd riscurile. Cînd se simțea nesigur, prefera să aștepte. Cu limba dulce a moldoveanului din Arsură, zicea doar atît: „om vede”. Era plin de idei și lubea noul, folosindu-se de o suplete mentală care i-a rămas nealterată pînă la optzeci de ani, vîrstă la care munca cu energia unui tînar. Se bucura să fie contrazis, dar se enerva dacă în loc de argumente întemeiate foloseai numai vorbe. Cunoscind bine oamenii, și-a selectat colaboratorii dintre profesioniștii de nădejde, cărora le-a dat mină liberă să lucreze.

— Ce-a rămas, tovarășe profesor, de pe urma lui Nicolae Gheorghe Lupu?

— Un nume și o școală românească de medicină internă. În fața căreia întreaga lume medicală se pleacă fără rețineri, cu stimă și respect. Mulți dintre elevii de altădată ai maestrului au ajuns și ei înșiși profesori, autorități medicale cu merite recunoscute: Constantin Iliescu, Popper Litarczek bătrînul, Enăchescu, Runcan, Păun și alții.

— Între care, firește, profesorul Victor Ciobanu!

— Mă rog, dacă îți cu tot dinadinsul.

— Ați amintit cîteva nume de interniști reputați. Din păcate, unii dintre ei au dispărut, iar alții, între care și dumneavoastră, iertată fie-mi îndrăzneala, nu mai sînt tineri. Chiar și cu riscul de a repeta întrebarea de mai sus, aș vrea să spuneti, tovarășe profesor, ce rămîne în urma lor?

— Înțeleg încotro bateți.

— Cu atît mai mult aș dori să aflu punctul dumneavoastră de vedere.

— Nu rămîne chiar un loc gol, dar despre un oarecare hiatus între generații se poate vorbi. Într-o țară ca a noastră, în care partidul și statul i-au obișnuit pe cetățeni cu adevărul spus drept și răsplat, nu cred că avem

vreun interes să dosim o asemenea stare de fapte. Trebuie s-o discutăm spre a găsi drumul cel mai scurt spre remediu. Ca români și comuniști.

— Cum s-a ajuns la acest hiatus?

— Ani de zile n-au mai operat criteriile de selecție ale competenței și meritelor științifice, ceea ce a condus la slăbirea pînă la desființare a unor școli medicale. Fără temelnicie, șefilor de catedre li s-au limitat autoritatea și dreptul de a decide în alegerea colaboratorilor, de multe ori impuși pe criteriile străine competenței. Personal, mi s-a întîmplat un asemenea incident, în urmă cu ani, pe cînd conduceam catedra la Policlinica universitară Vitan. S-a ținut examen pentru admiterea de asistenți la catedră, adică pentru recrutarea cadrelor ce urmau să devină colaboratorii mei apropiați, s-a alcătuit, firește, o comisie amplă, în care tocmai șeful catedrei, primul factor interesat, n-a fost inclus! Altfel zis, am fost pus în fața faptului împlinit de a trebui să lucrez cu niște oameni, care se vor dovedi pricepuți dar la selecționarea cărora n-am participat! În aceeași ordine de idei, adesea criteriile administrative au condiționat numărul cadrelor de la o disciplină sau alta, limitînd împrăștierea. Înainte, un șef de disciplină avea posibilitatea nu doar de a hotărî în selecția cadrelor, ci și a întrerupe, la nevoie, cariera universitară a unui element care nu confirma. Sînt nenumărate cazurile, mai ales legate de exigența profesorului Hațieganu, cînd foștii asistenți au devenit excelenți medici primari în teritoriu, aducînd în spitalele de provincie contribuții mult mai mari decît ar fi adus din perimetrul catedrelor. Ajungînd aici, aș dori să înaintez o propunere.

— Vă rog.

— Poate că n-ar strica să amplificăm sistemul asistenților stagieri. Dacă s-ar reconsidera problema numărului de cadre didactice medicale, măsură pe care o socotesc necesară, ar avea loc recrutări periodice de asistenți stagieri. Cei mai buni ar rămîne, ceilalți ar pleca în țară, asigurînd nu numai o primenire mai ritmică, ci și o calitate superioară a asistenței medicale în teritoriu. Acest lucru mi se pare posibil mai ales acum, cînd în fruntea țării acționează, cu înțelepciunea și energia unui bărbat de stat fără egal în istoria neamului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de numele căruia se leagă, între altele și atîtea inițiative trainice, realizări minunate în domeniul medicinei. După o matură ocrotire sănătății și asistența medicală în România, țară în care binele cetățeanului e mai presus de orice, nu mai pot rămîne doar pe seama forului de resort, ci trebuie să devină o res-

pensabilitate în care să fie angajate cît mai multe compartimente ale societății noastre. Practica a confirmat cu prisosință valabilitatea acestei idei. Tot secretarul general al partidului îi datorează lumea medicală includerea în documentele Congresului al XI-lea al partidului a liniilor directoare de efort al întregii rețele sanitare în direcția prevenirii bolilor, a cercetărilor interacțiunii dintre individ și mediu, a sporirii demografice cantitative și calitative, a garantării unei senectuți utile și sănătoase. Istoria țării îi va rămîne recunoscătoare tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru civismul cu care a hotărît și urmărit construcția a zeci și zeci de spitale, dotînd geografia noastră medicală cu instituții de practică și învățămînt dintre cele mai moderne, utilizate în spiritul secolului și puse la dispoziția sănătății întregului popor, oricînd și în mod gratuit. În puține locuri din lume se întîmplă așa ceva.

— Tovarășe profesor, mi se pare firesc ca, discutînd cu unul din cei mai redevabili reumatologi ai lumii să-l întreb ce-i nou cu boala asta?

— Omul a luptat totdeauna împotriva reumatismului, o boală dintre cele mai vechi, cu stigmate pe resturile de hominide sau pe mumiile Egiptului antic, numai că secole întregi n-a găsit armele cele mai adecvate. Abia în ultimele decenii s-au realizat importanți pași înainte în răpunerea unor forme de reumatism, mai ales în tratarea celui poliarticular acut, a celui cardiovascular. Stabilirea cu certitudine a cauzelor, nu insist acum cu amănunte de strictă specialitate, cit și descoperirea penicilinei față de care streptococul n-a găsit nici un mijloc eficace de apărare, au contribuit într-o măsură decisivă la stăpînirea formelor amintite. Ca să dau un exemplu concret, astăzi nu mai am de unde să arăt studenților manifestările de cardită pe care le-am văzut eu în timpul facultății. E un progres, desigur, numai în cîteva direcții, dar nu în cele minore, dată fiind gravitatea formelor amintite, periculoase prin lezarea frecventă și ireversibilă a inimii. În rest, ca morbiditate, ca număr de îmbolnăviri, noi stăm cam la fel cu toată lumea, reumatismul fiind și el o maladie cronică și degenerativă, datorată în principal schimbărilor de mediu care depășesc adesea puterea de adaptare a omului, contraziind obișnuințele străvechi. S-ar include aici zgomotul, poluarea atmosferică, stressul, abuzul de medicamente și altele. Din punct de vedere al mortalității, situația la noi este mai bună decît în alte părți, datorită avansului pe care l-am luat prin instituirea unei profilaxii de masă. În plus, deținem o rețea amplă și bine pusă la punct de stațiuni și de sanatorii, în care asistența medicală nu e numai riguros organizată, ci și gratuită.

Asta nu înseamnă că nu mai sînt multe de făcut.

— De pildă?

— Sîntem încă deficitari în cercetarea etiopatogenei bolilor reumatismale și a mijloacelor terapeutice. Nu avem încă suficiente cadre, deși ministerul a dat interniștilor competențe de reumatologi. S-a luat o măsură bună, dar parcă n-ajunge.

— Ce credeți că ar mai trebui făcut?

— Să acordăm mai multă atenție formării cadrelor.

— În ce sens?

— Chiar în „Flacăra” profesorul Arseni făcea, acum cîteva săptămîni, o propunere la care subscriu. Se vine la specializare tîrziu și limitat. Selecționarea trebuie să opereze mai timpuriu, în sensul că oricare dintre absolvenți să aibă dreptul de a concura pentru secundariat înaintea stagiului de țară. Confratele meu a explicat cum, nu mai insist decît asupra faptului că numărul medicilor repartizați pentru mediul rural n-ar fi cu nimic prejudiciat. În prezent însă, absolventul facultății de medicină generală se vede obligat, în circumscripția rurală în care lucrează, să rezolve toate problemele sănătății unui om, lucru care, mai ales în primii ani, nu stă în puterile sale, oricît s-ar strădui. Neputînd să rezolve, trimite bolnavii la eşaloanele superioare, la medicul specialist din policlinică sau din spital. Aici se produce o aglomerare care mărește pînă la risc șansa de greșeală. Nu spun nici o nou-tate cînd afirm că un act medical de calitate trebuie făcut pe îndelete. La noi, din păcate, nu se petrec mereu lucrurile așa. De aceea înclin să cred că medicului de medicină generală ar trebui să-i acordăm mai multă atenție, reținîndu-l pentru un an sau doi, în unele țări din lume această perioadă merge pînă la cinci ani, într-un centru medical sau într-un spital județean pentru formare. Pentru un orelist, ca să dau primul exemplu venit în minte, cheltuiam trei ani. E foarte bine. Atunci n-ar fi oare normal să procedăm la fel și cu un generalist, căruia îi revine sarcina de a trata bolnavul în ansamblu?

— Pe mine mă întrebați?!

— Firește că nu.

— Atunci să vă întreb eu ceva.

Bolnavii și colaboratorii dumneavoastră susțin că nu v-au văzut niciodată altfel decît calm, blajin, cumsecade. Nu vă enervați niciodată, tovarășe profesor?

— În spital n-am acest drept. Ceea ce nu înseamnă că nu există destule prilejuri. Devin dur numai în prezența lipsei de omenie și a neglijenței în îngrijirea unui bolnav. Mă oripilează incorectitudinea, reaua-credință, necinstea. Condiționarea actului medical mi se pare o crimă. Inclinția spre denigrare a unor colegi, servilismul și delațiunea mă înspăimîntă. Să nu înțelegeți cumva că n-am păcate. Am destule, dar sînt un om care mă mulțumesc cu puțin. Idealul meu, de tînar, înseamnă o cameră de spital, o masă și un microscop.

— Care credeți că e cel mai bun lucru pe care l-ați făcut în viață?

— Am muncit, atît cît mi-au îngăduit puterile și m-a lăsat priceperea, pentru sănătatea oamenilor. Sînt sigur că n-am izbutit totdeauna pe măsura intențiilor, dar cred că mi-am păstrat conștiința de medic și de român curată.

— Dar al doilea lucru?

— N-am citit în viața mea o scri-soare anonimă. Am fost vreme îndelungată directorul Direcției sanitare a municipiului, timp în care, o spun cu regret, am primit sute de scrisori nesemnate. N-am dat curs nici uneia deși, dacă nu mă înșel, n-am procedat cum se cuvenea.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

FLACARA Redacția : București, Piața Științei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nătescu - 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu - 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (A. Dohotaru, M. Nedelea, E. Seceleanu - 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef adjunct (Nicolae Stoian - 17 63 16 și interior 16 11) ; redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei” Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM - Departamentul Export-import presă, P O Box 136-137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU